

Katolički list

Zvonik

GOD. XXI. BR. 1 (231) Subotica, siječanj (januar) 2014. 150,00 din

OBITELJ PRED IZAZOVIMA

Dani biskupa Ivana Antunovića

Krštenje djeteta nevjenčanih roditelja?

Intervju: Petar Kopunović Legetin

ODJECI BOŽIĆA...

**SVETA OBITELJI
MOLJA NAS!**

...u katedrali

...u Somboru

BOŽIĆNI PROGRAMI ...

...u Tavankutu

...u Baču.

...u Sonti

...u Beregu

Kršćani i bodljikavo prase

Prije par godina, povratkom sa studija, kao nadobudni, novopečeni teolog, zanosio sam se idejom ekumenizma. Čudio sam se našoj učmaloj situaciji po pitanju dijaloga i suradnje s drugim kršćanskim crkvama. U karakteristično mladenačkoj, simpatično idealističkoj naivnosti, gajio sam uvjerenje kako nijedna strana, ponajprije moja katolička, nije dovoljno učinila u ispunjavanju Isusova testamenta – *da svi budu jedno*. Donkihot-ski zanos osujećen mi je u jednom razgovoru s kolegama „s posla“. Sav upljucan od „mi trebamo, mi moramo, zašto nismo ovo ili ono...“, naišao sam na ne baš ugodno prizemljenje odmahivanjem ruku i hihoćućem hvatanju za trbuh. Nisam tada shvaćao takvu reakciju, no kako je vrijeme odmicalo počeo sam upoznavati situaciju na terenu i utopizam mnogih ekumenskih ideja. Danas ne mogu reći da sam pesimist po pitanju ekumenskog dijaloga s drugom braćom u Kristu, ali zasigurno malo trezvenije prihvaćam stvarnost. I dalje smatram da postoji jedna Kristova Crkva, a svaka podjela uzrokovana je ljudskim faktorom, koji najčešće nema nikakve veze s teologijom, nego se iscrpljuje tek drvljenjem po sporednim tričarijama, koje nekršćanskom promatraču naliče na tipično dječje puhanje i durenje. Naposljetku, možemo li biti skupa jedni s drugima kad svatko od nas ima svoje „bodlje“?

U mjesecu kada se na poseban način (i najčešće jedino tada) posvećujemo Isusovu testamentu, ponudio bih svoj model ekumenizma na primjeru, da prostite, bodljikavih prasića. Inspiraciju sam dobio prema poznatoj priči njemačkog filozofa Arthura Schopenhauera

koja glasi: „Kad mu je hladno, bodljikavo prase traži drugu bodljikavu prasad kako bi ležali skupa, zbijeni, jer im je tako toplije. Da nemaju bodlje, to bi bilo lako, ali bodljikava prasad imaju duge i oštre bodlje. Kada se zbiju u gomilu, bodu jedno drugog. To nije dobro. A nije dobro ni kad im je hladno. Zato se bodljikava prasad dugo muče dok ne nađu neko zgodno rastojanje: da budu jedno uz drugo, a da se ne bodu. To rastojanje predstavlja lijepo ponašanje: da ja ne povrijedim tebe, da ti ne povrijediš mene, da pomognemo jedno drugom, da i meni i tebi bude dobro“.

Ekumensko zbližavanje kršćana različitih crkava otežavaju „bodlje“, koje se, čini mi se, ne mogu olako odbaciti, ali može se pronaći zgodno rastojanje za suživot i djelovanje. Hladnoća o kojoj govori filozof situacija je vremena u koju smo uronjeni i potrebiti smo jedni drugih kako bismo se ugrijali i zaštitili od ozeblina koje umrtvljuju. No, bodlje ne moraju biti ukrštene samo u kontra smjeru, štoviše, mogu se zajednički usmjeriti prema problemima koji sve nas tište i mogu bosti tamo gdje je prijeko potrebno. Konkretni su problemi u našoj zemlji koje crkve zajedničkim snagama trebaju ubosti, između ostalog i najavljeni program spolnog (pre)odgoja u školama, o čemu će više biti riječi u ovom broju *Zvonika*. Možda, kada bismo se manje boli, manje se bavili samima sobom i trošili snage oko naših povijesno-razlikovnih tričarija i više posvetili gorućim problemima društva, možda bi to dalo impuls jedinstvu kojeg zahtijeva i naš Gospodin. Ali samo udruženim bodljama!

Iz sadržaja

Urbi et orbi za Božić 2013.....	4
Aktualno: Ekumenizam s papom Franjom	5
Tema broja: Zdravstveni odgoj u školi.....	6
Božić 2013. u Subotičkoj Biskupiji	9
Reportaža: Obiteljska svjedočenja	24
Intervju: Petar Kopunović Legetin	27
Mladi: Duhovna obnova	42
Vjernici pitaju: Krštenje djeteta nevjenčanih roditelja	47
Kršćanski stav: Božić kao prigoda za spoznajni i moralni napredak	48

Poruka pape Franje Urbi et orbi za Božić 2013.

Gospodine, daj svoj mir čitavom svijetu

*Slava na visinama Bogu,
a na zemlji mir ljudima, miljenicima njegovim (Lk 2, 14).*

Draga braćo i sestre iz Rima i cijeloga svijeta, dobar vam dan i sretan vam Božić!

Prihvaćam pjesmu anđela koji su se ukazali betlehemskim pastirima u noći u kojoj se rodio Isus. Pjesma je to koja ujedinjuje nebo i zemlju, dajući nebu hvalu i slavu, a želju za mirom na svijetu i među ljudima.

Pozivam sve da se pridruže toj pjesmi: ta je pjesma za svakog muškarca i ženu koji bdiju noću, koji se nadaju boljem svijetu, koji se brinu za druge nastojeći ponizno izvršiti vlastitu dužnost.

Slava Bogu!

To je ono na što nas nadasve poziva Božić: dati slavu Bogu, jer on je dobar, vjeran i milosrdan. Danas svima upućujem želju da upoznaju pravo lice Boga, Oca koji nam je dao Isusa. Želim svima da osjete da je Bog blizu, da žive u njegovoj blizini, da ga ljube i da mu se klanjaju.

A svaki od nas može dati slavu Bogu pogotovo životom, i to životom utrošenim iz ljubavi prema njemu i prema braći.

Mir ljudima.

Pravi mir nije ravnoteža između suprotstavljenih sila to nije lijepa „fasada“ iza koje se kriju suprotstavljanja i podjele. Mir poziva na svakodnevno zauzimanje, polazeći od Božjeg dara, od njegove milosti koju nam je dao u Isusu Kristu.

Dok gledamo Djetešce u jaslama, Dijete mira, mislimo na djecu koja su najranjivije žrtve ratova, ali mislimo isto tako na starije, zlostavljane žene, bolesne... Ratovi uništavaju i ranjavaju tolike živote!

Mnoge je od njih u posljednje vrijeme uništio sirijski sukob, raspirujući mržnju i osvetu. Nastavimo moliti Gospodina da poštedi ljubljenu sirijsku narod novih trpljenja a sukobljene strane da prekinu sva nasilja i osiguraju pristup humanitarnoj pomoći. Vidjeli smo koliko je moćna molitva! Drago mi je što nam se toj našoj molitvi za mir u Siriji danas pridružuju vjernici različitih vjeroispovijesti. Nikada ne gubimo hrabrost molitve! Moramo u sebi imati hrabrosti reći: Gospodine, daj svoj mir Siriji i čitavom svijetu! I one koji ne vjeruju pozivam da žele mir, neka ga žele svim srcem, ali svi složno tražimo mir.

Neka Novorođeno dijete podari mir Srednjoafričkoj Republici, koja je često zaboravljena. Ali ti, Gospodine, nikoga nikada ne zaboravljaš! Želiš donijeti mir i u tu zemlju, koju razdire spirala nasilja i bijede, gdje su toliki bez krova nad glavom, vode i hrane, bez onog najosnovnijeg za život. Učvrsti sklad u društvu u Južnom Sudanu, gdje su sadašnje napetosti već prouzročile brojne žrtve i prijete i ugrožavaju mirni suživot te mlade države.

Ti, Kneže mironosni, odvrati posvuda srca ljudi od nasilja, da polože oružje i

opredijele se za put dijaloga. Pogledaj na Nigeriju, koju razdiru stalni napadi u kojima nisu pošteđeni ni nevini i bespomoćni. Blagoslovi Zemlju u kojoj si odlučio doći na svijet i daj da mirovni pregovori između Izraelaca i Palestinaca urode plodom. Ozdravi rane voljenog Iraka, koji je ponovno pogodan čestim atentatima.

Ti, Gospodaru života, štiti sve one koji su progonjeni zbog tvoga imena. Daj nadu i utjehu izbjeglicama i prognanima, osobito onima na Rogu Afrike i na istoku Demokratske Republike Kongo. Daj da selioci koji su krenuli u potragu za dostojanstvenijim životom nađu gostoprimstvo i pomoć. Neka se nikada više ne ponove tragedije poput one kojoj smo svjedočili ove godine, s tolikim mrtvima na Lampedusi!

Betlehemske Djetešce, dotakni srca svih onih koji su uključeni u trgovinu ljudima, da uzmognu shvatiti težinu toga zločina protiv čovječnosti. Svrni svoj pogled na toliku otetu, ranjenu i ubijenu djecu u oružanim sukobima, i na svu onu kojoj je silom oduzeto djetinjstvo i koja su pretvorena u vojnike.

Gospodaru neba i zemlje, pogledaj na ovaj naš planet, kojeg ljudska lakomost i pohlepa često bezobzirno iskorištava i to na strašan način. Pomogni i zaštiti sve žrtve prirodnih katastrofa, prije svega dragi filipinski narod, koji je teško pogodan nedavnim tajfunom.

Draga braćo i sestre, danas, na ovome svijetu, u ovome čovječanstvu, rodio se Spasitelj, koji je Krist Gospodin. Zauzstavimo se pred Betlehemske Djetešcem. Dopustimo da nam se srce gane, ne bojmo se toga, ne bojmo se da nam se srce gane, mi nosimo u sebi tu potrebu. Dopustimo da nam Božja nježnost srce ispuni toplinom; trebamo njegovu milinu. Bog je pun ljubavi, njemu hvala i slava u vijeke! Bog je mir: molimo ga da nam pomogne graditi taj mir svakog dana u našem životu, u našim obiteljima, u našim gradovima i narodima, u čitavom svijetu. Dopustimo da nas dirne Božja dobrota.

Ekumenizam s papom Franjom

Privedio: vlč. Mirko Štefković

Čvrsta opredijeljenost za ekumenizam

Već na samom početku svog pontifikata, obraćajući se okupljenim predstavnicima kršćanskih Crkava i crkvenih zajednica – nastavljajući tako stopama svojih predšasnika – papa Franjo je izrazio svoje jasno opredjeljenje za nužno nastojanja oko jedinstva među kršćanima. Ovo nam je prva Osmina s papom Franjom, pa stoga želimo uputiti na njegove poruke u vezi ekumenskih nastojanja. Naime, Papa je sve kršćane pozvao da Kristovu molitvu za jedinstvo prihvate kao intimno vlastitu, moleći istodobno milosrdnog Oca da mogemo živjeti puninu one vjere koju smo na krštenju primili na dar, te da možemo slobodno, radosno i hrabro svjedočiti za tu vjeru. To je naš najbolji doprinos jedinstvu među kršćanima, doprinos nade svijetu označenom podjelama i sukobima. Što smo više vjerni Božjoj volji u svojim mislima, riječima i djelima, više ćemo stvarno hoditi ka jedinstvu – ustvrdio je Papa.

Ekumenizam mučeništva

U više navrata papa Franjo se u svojim javnim istupima vraćao na temu ekumenizma. Tako je u jednom intervjuu ustvrdio da je za njega ekumenizam prioritet, upućujući na postojeći ekumenizam krvi, o kojem je progovorio vrlo konkretno. On je podsjetio da u nekim zemljama ubijaju kršćane zbog nošenja križa ili posjedovanja Biblije, a prije nego što ih ubiju ne pitaju ih jesu li anglikanci, luterani, katolici ili pravoslavci. Njihova krv je izmiješana. Za one koji ubijaju oni su kršćani. Mi smo ujedinjeni krvlju, iako još uvijek nismo uspjeli učiniti potrebne korake ka jedinstvu među sobom, ali možda još nije došlo vrijeme. Jedinstvo je dar koji trebamo tražiti. Papa je ovo potkrijepio primjerom jednog župnika iz Njemačke koji je radio na procesu beatifikacije jednog katoličkog svećenika koga su nacisti pogubili zbog toga što je djeci držao vjeronauk. Poslije njega jedan luteranski pastor je ubijen iz istog razloga. Njihova krv se izmiješala. Taj žup-

nik je otišao svome biskupu i rekao kako će nastaviti svoj rad, ali na obje kauze za proglašenje blaženim, ne samo na ovoj katoličkog svećenika. Upravo je to ekumenizam krvi. On postoji i danas. Dovoljno je prelistati novine. Oni koji ubijaju kršćane ne pitaju za njihovu osobnu iskaznicu Crkve u kojoj su kršteni. To su činjenice koje trebamo uzeti u obzir.

Ekumenizam prijateljstva i zajedničke molitve

Papa je na istom mjestu progovorio i o tomu kako su ga tijekom devet mjeseci njegova pontifikata posjetila mnoga pravoslavna braća: carigradski patrijarh Bartolomej, metropolit iz

Ruske pravoslavne crkve Hilarion, teolog Zizioulas, koptski papa Tawadros. Papa se osjeća njihovim bratom. Oni imaju svoj apostolski slijed, zato ih je Papa primio kao braću biskupe. Bolno je to što još uvijek ne možemo zajednički slaviti Euharistiju, ali postoji prijateljstvo – ustvrdio je Papa, te nastavio kako smatra da je put prema tome ovo: prijateljstvo, zajednički rad i molitva za jedinstvo. Blagoslivljamo jedan drugoga. Braća blagoslivljaju jedan drugoga zvali se oni Petar, Andrija, Marko, Toma.

Duhovni ekumenizam

Prožet takvim osjećajima i tim duhom, Papa se obratio Ekumenskom izaslanstvu Finske dan uoči početka ovogodišnje Svjetske molitvene osmine

za jedinstvo kršćana. Članovima zajednice u Korintu, obilježene podjelama, apostol kaže: *Zar je Krist razdijeljen?* (1Kor 1,13) Ovo pitanje, tema Molitvene osmine za jedinstvo kršćana, upućeno je i nama. Unatoč mišljenjima koja potpuno i vidljivo jedinstvo Crkve više ne prepoznaju kao cilj ekumenskih nastojanja koji se može dosegnuti, pozvani smo ne sustajati, vjerni onome što je sam Gospodin Isus molio od Oca: *da svi budu jedno* (Iv 17,21). Papa je naglasio kako u našem vremenu, ekumenski put i odnosi među kršćanima doživljavaju značajne promjene, na prvom mjestu u pogledu ispovijedanja vjere u društvima i kulturama u kojima je sve manje prisutno pozivanje na Boga i na sve ono što podsjeća na transcendentnu dimenziju života.

Upravo iz tog razloga, naše se svjedočenje treba usredotočiti na središte vjere, na navještaj Božje ljubavi, koja se očitovala u Kristu, Sinu Božjemu. Upravo ovdje se nalazi prostor za rast u zajedništvu i jedinstvu među kršćanima, a to je promicanje duhovnog ekumenizma. Takav ekumenizam se izravno rađa iz zapovijedi ljubavi, koju je Isus ostavio svojim učenicima. Na tu se dimenziju pozivao i II. vati-

kanski koncil kada kaže: *obraćenje srca i svetost života, zajedno s javnim i privatnim molitvama za jedinstvo kršćana, trebaju se smatrati dušom čitavog ekumenskoga pokreta i opravdano se mogu nazvati duhovnim ekumenizmom* (UR, 8).

Ekumenizam je ustvari duhovni proces, koji se ostvaruje u vjernoj poslušnosti Ocu, u vršenju Kristove volje pod vodstvom Duha Svetoga. Stoga – bez obzira na konkretni način organiziranja susreta tijekom Osmine i drugim prigodama – pozvani smo živjeti taj duhovni ekumenizam, prizivajući neumorno pomoć Božje milosti i svjetlo Duha Svetoga, koji nas uvodi u svu istinu, nositeljicu pomirenja i jedinstva. Ako to činimo, ostalo s pouzdanjem prepuštimo Božjem providnosnom vodstvu, sigurni da Gospodin neće zakasni ostvariti ono što je naumio: *da svi budu jedno*.

Zdravstveni odgoj u školi – odgoj ili preodgoj naše djece?

Piše: *dr. sc. Andrija Anišić*

Dvadeset i drugi „Razgovor“ Katoličkog društva za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ održan je u okviru Dana biskupa Ivana Antunovića 10. siječnja u HKC „Bunjevačko kolo“. U svečanoj dvorani Centra okupilo se oko dvjesto sudionika, među kojima je zapažen i lijepi broj mladih. Tema ovogodišnjeg Razgovora bila je Uvođenje zdravstvenog odgoja u škole – odgoj ili preodgoj naše djece? Predavanje na tu temu održao je **Ladislav Iličić**, dopredsjednik udruge „GROZD“ (Glas roditelja za djecu) iz Varaždina.

Razgovor je započeo pjesmom Alekse Kokića: „Bunjevci biskupu Antunoviću“ koju je recitala **Željka Zelić**. Voditeljica programa **Marina Gabrić** upoznala je nazočne s temom, a istu je opširnije predstavila članica Vijeća društva **dr. med. Marija Mandić**. U svom pozdravu ona je naglasila: *Ovaj Razgovor, kao i svi prethodni Razgovori, zamišljen je kao „trenutak istine“ hrvatske zajednice. Tako ovogodišnji „Razgovor“ posvećujemo problematici zdravstvenog (spolnog) odgoja u školama i od-*

gojnim ustanovama, koji se polako počine uvoditi i u našoj zemlji.

Prema bioetičkim načelima, ljudska spolnost dodiruje sve dimenzije osobe te je s biološkog stajališta određena pripadnošću muškom ili ženskom spolu. Međutim, sa stajališta osobe, ljudska spolnost nije samo skup materijalnih struktura nego se tiče cijele osobe, predstavlja dopunjavanje i zajedništvo i pred-

stavlja odnos između ljubavi i prokreacije. Za sve ovo usko je vezan i nagovještaj da će od naredne školske godine u svim srednjim školama u Srbiji početi nastava iz seksualnog odgoja, i to upravo po uzoru na Republiku Hrvatsku. Kako se navodi, Riječ je o pilot-projektu, a seksualno obrazovanje, odnosno reproduktivni odgoj, kako mu je službeni naziv, kao neobvezni predmet već je uveden u pet gimnazija i pet strukovnih škola, u deset gradova i općina Vojvodine. Upravo je period srednjoškolskog života period adolescencije koja predstavlja prelazak iz djetinjstva u zrelost, i obilježen je burnim promjenama koje se odnose na biološki rast, seksualno, kognitivno i psihosocijalno sazrijevanje. Kroz ovaj proces adolescent treba ostvariti zrelost, neovisnost i funkcionalnost odrasle osobe. Na nama kao roditeljima, odgojiteljima, liječnicima, rodbini, bližnjima i vjeroučiteljima jest zadaća pomoći im u ovoj osjetljivoj fazi života u odrastanju. Također, pravilnim odgojem utjecati na promjene koje nastaju u ovom adolescentnom periodu, a koje zadiru u njihovo cjelokupno bio-psiho-socijalno biće i svojim intenzitetom utječu na njihov cjelokupni život. Povod našeg večerašnjeg okupljanja jest upravo da razgovaramo o uvođenju zdravstvenog odgoja u škole, ovoj za mnoge velikoj nepoznanici, zbog koje na prvi mah možda i osjećamo neki strah i nesigurnost. Aktualnost teme je ujedno i razlog da je Društvo ove godine kao temu

Ladislav Iličić, predavač

Rođen je 4. kolovoza 1970. godine u Varaždinu gdje i danas živi. Oženjen je i otac četvero djece. Po zanimanju je akademski glazbenik. Diplomirao je i poslijediplomski studij završio na Glazbenoj akademiji u Zagrebu. Zaposlen je u Simfonijskom orkestru HRT-a, a stalni je član i uglednog Varaždinskog komornog orkestra. Član je nekoliko glazbeničkih stručnih udruga te u nekoliko mandata član Umjetničkog vijeća Simfonijskog orkestra HRT-a.

Godine 1995. u Austriji završava stručnu edukaciju te postaje ovlaštenu voditelj programa cjelovitog spolnog odgoja Teen STAR, kojeg provodi i na varaždinskoj gimnaziji od 1998. do 2008. Organizator je i voditelj niza radionica za stručnu izobrazbu voditelja programa te nekoliko desetaka skupova stručnog usavršavanja za prosvjetne djelatnike i za voditelje programa.

Jedan je od osnivača udruge „Glas roditelja za djecu“ – GROZD koja je utemeljena 2006., od 2008. do 2013. godine bio je predsjednik a danas je dopredsjednik te udruge. Od 2006. godine koordinira izradu, a kasnije predstavlja i zastupa u javnosti program zdravstvenog odgoja udruge GROZD. Danas udruga broji više od 40.000 članova.

Od 1998. godine stalni je predavač na tečajevima pripreme za brak.

Sudjelovao je na nekoliko edukacija i seminara o obiteljskoj politici u Bruxellesu, koje je organizirala Europska komisija. Član je nekoliko međunarodnih udruga koje promiču općeljudske vrjednote.

Udruga „Glas roditelja za djecu“ – GROZD

Udrugu „Glas roditelja za djecu“ – GROZD iz Varaždina osnovala je 2006. godine skupina roditelja s ciljem unaprjeđivanja kvalitete odgoja djece i poboljšanja položaja obitelji u suvremenom dinamičnom društvu, i ona danas broji više od 40.000 članova. Osim toga, cilj Udruge je i promicati obiteljske vrijednosti i samu obitelj kao temeljnu i najvažniju jedinku društva, zalagati se za društveno okruženje koje će biti po mjeri obitelji, koje će cijeniti obitelj i obiteljske vrijednosti; zalagati se za donošenje zakonskih rješenja koja će uzimati u obzir dobro obitelji, promicati temeljne obiteljske vrijednosti oslonjene na moralno-etičke norme monoteističkih religija ukorijenjenih na našim prostorima i ugrađene u pozitivno kulturno naslijeđe te djelovati preventivnim programima na društvo zbog očuvanja tradicionalnih obiteljskih vrijednosti na kojima počiva suvremena civilizacija i štiti pravo djece na odrastanje u moralno stabilnom okruženju. U neke od djelatnosti ubraja se organiziranje zajedničkog nastupa roditelja, članova udruge, pred raznim državnim tijelima, institucijama i drugim ustanovama kao i tijelima lokalne samouprave u cilju afirmacije vrijednosti koje su zajedničke roditeljima okupljenima oko Udruge i onima koji se s tim vrijednostima poistovjećuju. Osim toga, djelatnost je i organiziranje zajedničkog nastupa roditelja, članova udruge, pred ustanovama s kojima se susreću obitelji od trenutka začeća djeteta, zatim rođenja i odrastanja do punoljetnosti (zdravstvene ustanove, roditeljska, predškolske i školske ustanove kao i druge ustanove koje su izravno uključene u zdravstvene i odgojne procese) s ciljem oblikovanja onakvih odgojnih modela koje poštuju svjetonazorski i moralno-etički identitet roditelja okupljenih oko Udruge i onih koji se s tim vrijednostima poistovjećuju... (iz Statuta udruge, čl. 10).

izabralo uvođenje zdravstvenog odgoja u škole. Nakana Društva pri tome nije polemiziranje s eventualno drukčijim stajalištima, niti nametanje bilo kome vlastitih stajališta. Naprotiv, uz poštovanje različitih stajališta i pristupa ovoj tematici, nakana je pridonijeti otvorenoj i argumentiranoj raspravi, inspiriranoj ljudskim i kršćanskim vrijednostima, zaključila je dr. Mandić.

Slijedilo je vrlo iscrpno i stručno predavanje Ladislava Ilčića. U svom predavanju on je naglasio važnost i potrebu zdravstvenog odgoja u školama, osim u onim dijelovima koji su u suprotnosti s općeljudskim vrijednostima kao i s moralnim načelima Crkve. Predavač je opširno prikazao i povijest uvođenja/ukidanja zdravstvenog odgoja u R. Hrvatskoj ukazujući na njegove po-

zitivne ali još više na njegove negativne sadržaje, napose glede spolnog odgoja. Napose je spomenuo tzv. Četvrti modul po kojem se izjednačavaju istospolni odnosi s onim naravnim kao i problem tzv. „Rodne“ (Gender) ideologije. Citatima iz pojedinih udžbenika zdravstvenog odgoja koji graniče s pedofilijom i drugim protunaravnim spolnim činima, predavač je šokirao prisutne. U nastavku svoga izlaganja on je prikazao povijest aktivnosti udruge „GROZD“ kao i aktivnosti inicijative „U ime obitelji“ koje su zaslužne za uspješnost referenduma po kojem je u ustav R. Hrvatske ušla definicija da je „brak zajednica muškarca i žene“. Ukazao je i na sve zamke i laži kojima se vlast i razne udruge služe kako bi, pozivajući se na ljudska prava, promicale svoju nastranu

ideologiju. Podsjetio je kako su se i neki članovi vlade R. Hrvatske, pa čak i premijer i predsjednik, javno izjasnili da će glasovati „protiv“ na referendumu, što je izravno u suprotnosti s Venecijanskom komisijom. Posebna opasnost svih pokušaja u svijetu koji se zauzimaju protiv tradicionalnih vrijednosti braka i obitelji u tom što je vrlo očito i u Hrvatskoj, jest oduzeti roditeljima naravno pravo odgoja i načina odgoja, naglašavajući kako su oni tobože nestručni za to, a državne vlasti, sa svojim upravljačkim aparatom, „imaju“ za sve prava rješenja. Ukazao je također da su mnoga prava obitelji regulirana i međunarodnim pravnim aktima, iako neke države a napose nevladine udruge pokušavaju to iskriviti pozivajući se upravo na te međunarodne akte.

Prof. Ilčić je u zaključku svog izlaganja naglasio da je najvažnije imati svoj dobar program, boriti se „za“ a ne „protiv“ i tako će onda roditelji u izboru sigurno prepoznati i odlučiti se za ono što je bolje za njihovu djecu. Također je rekao da je važno djelovati institucionalno što u zalaganju za prave vrijednosti

Misli biskupa Ivana Antunovića o odgoju

Odgoj djece Antunović smatra najvažnijim djelom svih roditelja. Toj tematici posvetio je puno prostora, s mnogim detaljima. Čini se kao da je želio svaki slučaj koji je poznavao staviti na papir kako bi mogao poslužiti kao uzorak ili poticaj svima koji će čitati njegove knjige. Sva pozitivna i negativna iskustva odgoja opisuje detaljno želeći roditeljima pomoći da ono što je dobro usvoje a ono što je loše izbjegavaju. No, odgoj nije samo briga i teret roditelja. Djeca su i Božja briga. Zato ohrabruje roditelje: „Neka se više nitko u ženidbi ne brine kako će djecu svoju othraniti, buduć da se o tome stara Bog koji ih stvara, a naša je samo dužnost moliti i raditi“ (Ivan ANTUNOVIĆ, *Bog s čovikom na zemlji...*, str. 222).

Kao što je Bog „temelj i kruna obitelji“, tako je Isus i njegovo evanđelje temelj odgoja. Nema dobroga odgoja bez kršćanstva. „Zato svim ocima i materama treba zapamtiti da izvan viere kršćanske nema prave mudrosti i pravoga blaženstva. Vrstan dakle odgoj ima tamo smjerati da razum i srce djece što većma s'Isusom skopča i Duhom svetim nadahne“ (Ivan ANTUNOVIĆ, *Bog s čovikom na zemlji...*, str. 726).

Tema

uvijek ima veću važnost ali i probojnost u medijima.

U „Razgovoru“ poslije predavanja **dr. sc. Andrija Anišić** je rekao kako će predavanje prof. Ilčića biti dragocjeno u eventualnim koracima koji će se morati poduzeti u R. Srbiji glede uvođenja Zdravstvenog odgoja, tim više što je u medijima objavljeno da je ministarstvo prosvjete R. Srbije oduševljeno udžbenicima koje im je poslalo isto ministarstvo iz R. Hrvatske. On je istaknuo kako će Društvo „Ivan Antunović“ kao i Katolička crkva i druge hrvatske udruge u tome morati surađivati sa Srpskom pravoslavnom Crkvom kao i s drugim udrugama koje će štiti tradicijski brak i obitelj. Među pitanjima koja su sudionici postavili bilo je i ono o maloj izlaznosti na referendum kao i o premalom isticanju evanđeoskih vrjednota u samom izlaganju na Razgovoru. Predavač je odgovorio da izlaznost uopće nije bila mala, pogotovo kad se uspoređi s izlaznošću na referendum o Europskoj uniji. Također je naglasio da je, uzimajući u obzir medijsku antikampanju, ta izlaznost odlična a pogotovo rezultati referenduma. Glede premalog isticanja evanđeoskih vrjednota, odnosno citiranja Svetoga pisma, predavač je

rekao da treba uvijek uzeti u obzir da oni koji su za vrjednote za koje se i Crkva zalaže nisu svi vjernici ili nisu praktični vjernici i stoga je bolje početi od isticanja općeljudskih vrjednota.

Na kraju Razgovora nazočnima se obratio tajnik Društva **dr. sc. Ivica Ivanković Radak**. On je među ostalim rekao: *Zahvala svima vama koji ste večeras sudjelovali na Dvadeset i drugom „Razgovoru“ u organizaciji Katoličkog društva za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“.* Hvala onima koji su svojim organizacijskim doprinosom pomogli održavanje ove večeri, vama koji ste sudjelovali u raspravi. Hvala domaćinu, HKC „Bunjevačkom kolu“ na mogućnosti korištenja dvorane. Srdačna hvala Ladislavu Ilčiću što se odazvao pozivu Društva i s nama večeras podijelio svoja iskustva. Tajnik je posebno zahvalio na sudjelovanju mladima koji su Razgovor iskoristili kao početak svoje duhovne obnove. On je također obavijestio prisutne da ukoliko žele primati putem e-maila podatke i informacije o djelatnosti udruge GROZD, mogu dati svoje podatke (ime, prezime i e-mail adresu) na izlazu iz dvorane ili se prijaviti osobno na e-mail info@udrugagrozd.hr

Molitva Svetoga Oca za obitelji

Isuse, Marijo i Josipe, Sveta Nazaretska Obitelji, s divljenjem i pouzdanjem tebi danas upravljamo pogled; u vama kontempliramo ljepotu zajedništva u istinskoj ljubavi; vama povjeravamo sve svoje obitelji, da se u njima obnove divote milosti.

Sveta Nazaretska Obitelji, privlačiva školo Evandjelja; nauči nas oponašati tvoje kreposti, mudrom duhovnom stegom podari nam bistar pogled da u svakodnevnim životnim zbiljama znamo prepoznati djelo Providnosti.

Sveta Nazaretska Obitelji, vjerna čuvarice otajstva spasenja, preporedi u nama vrjednovanje tišine, daj da naše obitelji postanu cenakuli molitve i pretvori ih u male kućne Crkve; obnovi želju za svetošću, podrži plemeniti trud rada, odgoja, slušanja, uzajamnog razumijevanja i praštanja.

Sveta Nazaretska Obitelji, u našem društvu razbudi svijest o svetosti i nepovrjedivosti obitelji, neprocjenjivoga i nezamjenjivoga dobra;

Učini da svaka obitelj bude gostoljubivo boravište dobrote i mira za djecu i za starije osobe, za bolesne i osamljene, za siromašne i potrebite.

Isuse, Marijo i Josipe, vama se pouzdano obraćamo, vama se radosno povjeravamo.

Misa za biskupa Ivana Antunovića

Svečanom svetom misom za biskupa Ivana Antunovića, o 126. obljetnici njegove smrti, koja je održana u katedrali-bazilici sv. Terezije 19. siječnja, završeni su ovogodišnji Dani biskupa Ivana Antunovića. Sv. misu je predslavio tajnik Društva „Ivan Antunović“, vlč. **dr. sc. Ivica Ivanković Radak** u zajedništvu s predsjednikom Društva **mons. Stjepanom Beretićem** i drugim svećenicima te članovima Društva. U prigodnoj propovijedi dr. Ivica je povezo nedjeljna čitanja s likom i djelom biskupa Ivana Antunovića. U svojoj propovijedi istaknuo je kako su tri okolnosti prisutne u hodu svakog kršćanina na putu prema Gospodinu. *Prisutne su bile u Ivanovom iščekivanju Isusova dolaska, vjerujem da imaju zajedničkog i s našim traženjem i iščekivanjem Boga: Nadahnuće Duha Svetoga; vjera u svoje poslanje, a to je moj kršćanski poziv; i ljubav prema čovjeku, sestri i bratu. Vodstvo Duha Svetoga, jest nešto što čovjek lakše može iskusiti, nego pojasniti sebi i drugim, što bi to bilo. Nutarnja intuicija i sigurnost da će Bog na dobro izvesti moj život i onda kada u to nisam do kraja siguran. Vjera u svoje poslanje dolazi do izražaja kroz moja životna uvjerenja, stavove i djela, na kojima se očituje koliko sam siguran u ono što govorim, je li je to uistinu moje životno opredjeljenje ili postoji dimenzija licemjernosti i dvoličnosti. Na koncu, ljubav prema sestri i bratu, jeste nasljedovanje našeg Učitelja, koji je svoj život položio za nas. Stoji u Evanđelju zapisano: „Veće ljubavi nitko nema od ove: da tko život svoj položi za svoje prijatelje“ (Iv 15,13). Poticajne*

su to misli za preispitivanje osobnog života. Pri tome, velikani kršćanskog života koji su svojim životom uspjeli ostvariti barem nešto od toga, služe nam kao uzor, daju nam motivaciju da je moguće tako nešto. Ne moraju nositi naziv sveti ili blaženi, dovoljno je da su ostavili traga u svom okruženju kojim su prošli. Život i djelo biskupa Ivana Antunovića ne ostavlja ravnodušnim i nas danas. Ako uzmemo značajke koje odlikovale poziv svetog Ivana Krstitelja, uočiti ćemo puno sličnosti s pozivom Ivana Antunovića. Izložio se providnosti i vodstvu Duha Svetoga. Sve ono što je radio, zasigurno je plod, ne njegovih organizacijskih sposobnosti, nego je tu bilo prisutno i djelo Duha Božjega. Raditi toliko na području odgoja, školstva, tiska, nemoguće je pri tom znati što će se događati od početka do kraja, i kako će se svaka od tih stvari razvijati. Ono što je bilo sigurno, nadalje, vjerovao je u svoje poslanje i bio je siguran da ono što čini, jeste prava stvar... I konačno, sve je to činio jer mu je na prvom mjestu bila ljubav prema svom hrvatskom narodu, ali jednako i ljubav prema svakom čovjeku, bratu i sestri. Činio je to s dubokim uvjerenjem kako je to dobra stvar za sve. Primjer je to i poticaj svima nama: kroz rad i življenje kršćanskog poziva danas i ovdje, ostvariti konačno cilj, život vječni, zaključio je propovjednik.

Na misi je pjevao katedralni zbor „Albe Vidaković“ pod ravnanjem **Miroslava Stantića**. Poslije mise nazočni svećenici su se složili da bi od iduće godine trebalo, osim mise, taj dan obilježiti i nekim prigodnim kratkim programom kod spomen-ploče biskupu Ivanu Antunoviću koja se nalazi u katedrali kod oltara sv. Ivana Nepomuka. /A. A./

Božićni koncert u subotičkoj katedrali

Božićni koncert združenih subotičkih zborova održan je 22. prosinca 2013. godine, u subotičkoj katedrali bazilici sv. Terezije Avilske.

Osim domaćina, katedralnog zbora „Albe Vidaković“, na ovome koncertu nastupili su i komorni zborovi – „Pro Musica“ pod ravnanjem **Krisztine Csikós**, Collegium Musicum Catholicum, Sveta Terezija i dječji katedralni zbor „Zlatni klasovi“, kojima ravna **Miroslav Stantić**. Zborove i solistice **Antoniju Piuković**, **Mariju Jaramazović** i **Reginu Zabos** pratio je Subotički tamburaški orkestar pod ravnanjem **Marijane Marki**. Za orguljama je bio **mr. Kornelije Vizin**, a s dječjim zborom je nastupio i **Aleksandar Rukavina** na harmonici. Suradnja katedralnog zbora i Subotičkog tamburaškog orkestra traje već 24 godine, te je i ovaj Božić u katedrali na misi polnoćki bio uljepšan zvucima tambura. Na božićnom su koncertu,

Božićni koncert zbora Sv. Cecilija

Dvadeset i četvrti po redu božićni koncert održan je 19. prosinca u Velikoj vijećnici subotičke Gradske kuće. Ljubitelji božićnih pjesama uz pratnju tamburaša i ovoga su puta napunili dvoranu.

„Hodite, vidite, hvalite, slavite, Isusa sad, Isusa sad...“, sve rjeđe možemo čuti ove stare bunjevačke pjesme u našim crkvama. Posebno su drage starijem svijetu, jer oni su uz njih odrasli, a oni mlađi ih niti ne znaju. Sačuvati ih od zaborava, željela je **s. Mirjam Pandžić** te ih je stavila u prvi dio božićnog koncerta, a **Stipan Jaramazović** je napisao aranžmane te je to garancija da će juniorski sastav tamburaškog orkestra, naša mladež, pamtili da i ove pjesme postoje, da smo ih sačuvali od zaborava. Koncert je započeo pjesmama iz Bačke na lijepoj ikavici koja pomalo nestaje na našim prostorima. Kantor **Marko Stantić** prenio je ove pjesme na s. Mirjam i ona se ovim koncertom sjeća njega i 25 godina od njegove smrti. U drugom dijelu koncerta publika je kao i svake godine sa zborom zapjevala poznate božićne pjesme i ušla u radost koje nam Božić donosi. Na kraju koncerta pjevači su s. Mirjam čestitali na jubileju 40 godina orguljaške službe u Subotici i poželjeli zdravlje, veselje, zajedništvo i nove jubileje u godinama koje dolaze.

Marina Piuković

Polnoćka u crkvi sv. Pavla u Baču

Misu polnoćku u crkvi sv. Pavla u Baču predslavio je 24. prosinca vlč. **Josip Štefković**. Božićne svečanosti nezamislive su bez prigodnih pjesama te su mnogobrojne vjernike na početku svete mise pozdravili pjevači crkvenog zbora uz pratnju tamburaškog sastava pjevajući pjesmu „Radujte se narodi“.

Kako bi sv. misa bila što svečanija, pobrinuli su se mladi koji svake nedjelje prihvaćaju obvezu ali i čast da budu ministranti i čitači. Veliki doprinos za crkvu, kako bi izgledala što svečanije, ukrašavajući borove dali su učenici nižih razreda koji pohađaju vjeronauk, a najveću radost pokazali su ukrašavajući jaslce koje simboliziraju Betlehem – mjesto rođenja Isusa Krista. Na kraju svete mise vlč. **Josip Štefković** je pozdravio sve nazočne vjernike uz božićnu čestitku da provedu blagdane u svojim obiteljima u zdravlju, miru i veselju. Kako

bi najmlađim vjernicima pružili još jednu radost prigodom božićnih blagdana, na kraju polnoćke župnik ih je darivao prigodnim darovima. /**Ivana Filipović**/

Betlehemsko svjetlo u Sonti

Nošeno rukama članova Udruge izviđača „Stari hrast“ iz Osijeka, Betlehemsko svjetlo je 23. prosinca prispjelo u župu sv. Lovre u Sonti. Predvođeni sončanskim župnikom vlč. Josipom Kujundžićem, skauti su u mimohodu kroz zamračenu crkvu nosili svjetlo do oltara, kako bi plamen prenijeli na pripremljene svijeće.

Veliki broj okupljenih vjernika pozdravio je predsjednik Skupštine UI „Stari Hrast“ **Zorislav Babić**. *Betlehemsko svjetlo, upaljeno u štalici rođenja Isusova, preko Beča i Zagreba stiglo je i do vas. Na ovaj način željeli smo u svaki vaš dom donijeti Svjetlo mira, Svjetlo ljubavi i Svjetlo nade. Nadamo se da će ovo svjetlo naći put do vaših srca i želim vam ispunjenje anđeoske poruke: Slava Bogu na visini, a na zemlji mir ljudima dobre volje. Nadam se da smo svima vama na ovaj način dan Isusova rođenja učinili još ispunjenijim i ljepšim. Čestit Božić žele vam članovi UI „Slavonski hrast“ iz Osijeka*, rekao je Babić. Betlehemsko svjetlo, njegov nekaki plamičak, simbol je djeteta Isusa, simbol koji ljudima donosi mir, ljubav i nadu. Svjetlo je upaljeno u Betlehemskoj štalici i preneseno u Beč. Po završetku svečane mise u katedrali sv. Antuna Pado-

vanskog predstavnici Saveza izviđača Hrvatske pošli su na put u domovinu, kako bi u svojim fenjerima ponijeli Svjetlo mira u župe širom Hrvatske i susjednih država u kojima žive Hrvati. Članovi udruga iz podunavskog dijela Hrvatske ponijeli su Svjetlo u veći broj župa Mađarske, Bačke i Srijema, pa tako i u Sontu. Misu u crkvi sv. Lovre u Sonti predslavio je vlč. Josip Kujundžić, a pod misom su stare crkvene pučke napjeve interpretirali članovi pjevačkog zbora i tamburaškog sastava KPZH „Šokadija“. / **Ivan Andrašić**/

Polnoćna misa u Sonti

Veliki broj vjernika župe Sonta i njihovih gostiju pristiglih iz nekoliko europskih zemalja, najviše iz Hr-

vatske, dočekali su dan rođenja Spasitelja u svečanom ozračju s ljubavlju urešene župne crkve sv. Lovre.

Polu sata prije početka polnoćne mise sončanski župnik vlč. **Josip Kujundžić** pozdravio je nazočne vjernike i najavio božićni koncert pjevačkog zbora i tamburaškog sastava Kulturno prosvjetne zajednice Hrvata „Šokadija“. Skladni glasovi pjevača i umilni zvuci tambura ispunili su prostor pod svodovima crkve i na najljepši i najsvečaniji način, interpretacijom starih pučkih crkvenih napjeva, oplemenili ugođaj očekivanja Sina Božjega. Uz usrdnu molitvu vjernika i pjevanje crkvenog zbora, vlč. Josip je predvodio ponoćnu svetu misu. Poslije mise, na platou ispred crkve sv. Lovre, veliki broj vjernika, uz međusobne čestitke, ostao je još dugo u noć u ugodnom razgovoru. Članovi „Šokadije“ su svojem novom župniku čestitali Božić u prostorijama župnoga doma, a potom su u svojim prostorijama priredili mali božićni domjenak. / **Ivan Andrašić**/

Blagoslov domova u Sonti

Sončanski župnik vlč. **Josip Kujundžić** poslije Božića je započeo blagoslov domova i obitelji svojih župljana. Blagoslov obično traje do Tri kralja, a ovisno o broju vjernika u župi i dulje. Tako će u Sonti blagoslov obavljati dok ima prijavljenih vjernika.

Župnik Kujundžić je svečano obilazio kuće u pratnji dvojice ministranata u bijelim haljinama, koji su sa sobom nosili kadionicu s tamjanom (jedan od darova Sveta tri kralja). Domaćini bi za blagoslov pripremili čistu i urednu sobu. Na stol se postavi križ, svijeća (koja gori za vrijeme blagoslova) i posuda s blagoslovljenom vodom, kojom svećenik pošćropi dom. Netko od ukućana dočeka svećenika na vratima doma i uvede ga. Svećenik pozdravlja riječima: „Mir kući ovoj“, a svi odgovaraju „I svima koji prebivaju u njoj!“

Svećenik izmoli molitve i blagoslovi ukućane i dom svetom vodom te naljepi svetu sličicu na kojoj piše „Mir i blagoslov, G + M + B, te godina“. Ukućani svećenika i ministrante, ukoliko su voljni, darivaju milodarom. / **Ivan Andrašić**/

Ustoličenje kipa Malog praškog Isusa u crkvi sv. Roka u Subotici

Na Badnju večer, u okviru Pastirske igre prije početka polnočke, koju tradicionalno pripremaju pjevači i djeca župe sv. Roka u Subotici, u crkvi je postavljen kip Malog praškog Isusa.

Tradicionalna pastirska igra u subotičkoj crkvi sv. Roka započela je pjevanjem lijepo bunjevačke pjesme „Srična noć je prispila“ tijekom koje su se na oltaru, iza prekrasno izrađenog „betlehema“, pojavile zvjezdice u pratnji anđela. Najavivši događaj rođenja Božjeg sina, anđeli su radosno pjevali i plesali, a potom je Marija zapjevala bunjevačku uspavanku „Spavaj mali Božiću“ uz pratnju župnog zbora i položila svoje čedo u jaslice.

A na taj, Badnji dan prije sto godina o. Gerard Tomo Stantić postavio je na oltar u karmelićanskoj crkvi u Somboru kip Malog Isusa i pred njim se često molio. „Malom smo Isusu i mi pripravili mjesto u našim srcima ali i u našoj crkvi. Anđeli nam glas donesoše i u našoj ga crkvi noćas postavljaju uz riječi oca Gerarda:

Pozdravljam Te ponizni i dobri Isuse u čovječjoj naravi! Radujte se, jer se porodio Kralj sviju kraljeva, porodio se Spasitelj svijeta. Evo, gledajte Boga neizmjernog i svemogućega, kao malo dijete! Budite djeca, jer dijete se najviše zna radovati... Svi se trebamo radovati. Svi trebamo biti djeca! O djetinjstvo, o doba prave radosti!... Ničija radost nije tako slatka kao dječja. Ničije srce neka ne zna za zloću, neka ne bude okaljano nepoštenjem, neurednom radošću. Samo se dijete zna iz sveg srca radovati.

Otvori mu vrata, otvori mu svoje srce, primi ga, nemoj gledati kako pred tobom dršće, kako zebe... Isus na današnji dan stoji ne u štali, nego na ulici pred svakim vratima

u siromasima. Gol je i bos, gladan je i hladno mu je. Rijetko ga koja kuća prima.

Isus će nam doći i u našem srcu se roditi, u našem srcu živjeti i radovati se. Svatko tko želi lijepi Božić, odlučit će se na to, da Isusu pripravi put.

Tvoja dobra djela neka budu jaslice za Isusa, tvoja ljubav neka grije Isusa, dio je ovo prekrasnih misli koje su darovane okupljenim vjernicima na polnočki, a koje je izgovorio bogoslov **Nebojša Stipić**.

Nakon pjesme „Zdrav budi mili gost, Isuse mali“, začuo se dolazak „betlemara“ koji su nekada od salaša do salaša pronosili radosnu vijest o rođenju Isusa, sina Božjega, a sada u crkvi noseći „betlem“ čestitaju bunjevačkoj obitelji porođenje Isusovo, a time i svima u crkvi. Pastiri su uz anđele, zvjezdice, bunjevačku obitelj, Isusa i Mariju te župni zbor stvorili divnu sliku te uz čestitku završili pastirsku igru. Ono što će ostati u sjećanju je postavljanje kipa Malog Isusa u crkvi gdje se svatko može svojim molitvama obratiti Djetetu Isusu uz kojega je i naš Sluga Božji o. Gerard čiji zagovor u ovoj crkvi rado tražimo jer župnik **mons. Andrija Anišić** posebno nastoji širiti štovanje našeg kandidata za oltar. U pripremi programa sudjelovali su ministranti-betlemari koje je pripremio **Ivan Piuković**, a pjevače je uvježbala **s. Silvana Milan** uz orguljsku pratnju **mr. Ervina Čelikovića**. /K. Č./

Božić u crkvi sv. Marije

U subotičkoj župi sv. Marije djeca su se za Božić pripremila dvojezičnom pastirskom igrom, koju su prikazala pred polnočnu svetu misu. Na hrvatskom jeziku su nastupali **Martin Buljovčić**, **Danijel Tikvicki**, **Martina Kujundžić**, **Dragana Ćuro**, **Nora Horvat Šamu**, **Sanela Anđelković**, **Dijana Ćuro** i **Anđela Išvančić**.

Po tradiciji, na polnočki su pjevali i svirali zbor i gudačko-tamburaški orkestar osnovne škole „Széchenyi István“ iz Subotice pod vodstvom nastavnika glazbene kulture i kantora **Sándora Tamása**. Na sam dan Božića 25. prosinca mladi su dvojezičnom recitacijom učinili svetu misu svečanom. Na hrvatskom jeziku nas je **Sanela Anđelković** obradovala svojom prelijepom recitacijom. Čitanja i molitvu vjernih čitali su i predmolili **Senad Emra**, **Mirela Jenei** i **Nora Horvat Šamu**. Župnik **Károly Szungyi** zahvalio je svima koji su drage volje na bilo koji način pomagali u pripremi za Božić. Osobito je zahvalio za donaciju svim vjernicima i vjeroučeni-

cima koji su tijekom adventa donosili na župu hranu, novac, odjeću i igračke kako bi pomogli siromašnijim obiteljima s područja župe. Darove u hrani, novcu, odjeći i igračkama dobile su dvadeset i dvije potrebite obitelji. Župnik je također zahvalio i Caritasu Subotičke biskupije za paketiće koji su darovani djeci. /s. **M. Hermina Kovács**/

Šokci i baština – Božiću u čast

Udruga građana „Tragovi Šokaca“ iz Bača bila je 20. prosinca 2013. godine domaćinom ovogodišnjeg susreta hrvatskih šokačkih udruga kulture iz Podunavlja.

Velika zajednička priredba održana je u Plavoj dvorani Doma kulture u Baču, a organizirana je u okviru manifestacije „Šokci i baština 2013.“ koja se već peti put održava kao zajednički projekt udruga podunavskih Hrvata Šokaca. Budući da se održava neposredno pred Božić, ove je godine naziv priredbe bio „Radujte se narodi“, a u bogatost i raznovrsnost sadržaju većina je udruga predstavila božićne teme.

U programu su sudjelovale hrvatske udruge iz: Bača, Plavne, Vajske, Sonte, Sombora, Berega, Monoštora, te gosti iz HKC-a „Srijem“ iz Srijemske Mitrovice i HKPD-a „Matija Gubec“ iz Tavankuta. Na početku programa u potpuno ispunjenoj dvorani publici se obratila predsjednica udruge domaćina UG „Tragovi Šokaca“ **Stanka Čoban**, koja je podsjetila nazočne da je ovo peta po redu zajednička manifestacija te da je raduje što je i prva bila također u Baču.

Na priredbi je bio nazočan i načelnik općinske uprave u Baču **Željko Pakledinac**: *Općina Bač sa svojih petnaest tisuća stanovnika, šest mjesnih zajednica i dvadesetak nacionalnosti, primjer je kako se ovdje ostvaruje suživot, suradnja i zajedništvo*, naveo je Pakledinac.

U ime HNV-a nazočne je pozdravio predsjednik Izvršnog odbora ove institucije **Darko Sarić Lukendić**. On je podsjetio publiku na neke povijesne detalje glede dolaska Hrvata na ove prostore. Pri tome je istaknuo da u Srbiji djeluje pedesetak hrvatskih udruga kulture i da sve one čuvaju i njeguju svoju kulturnu baštinu.

Tijekom programa predstavile su se udruge kulture nizom točaka, od folkloru i božićnih pjesama, do recitiranja prigodnih stihova i suvremenog plesa, a program su vodile **Marija Šeremešić** i **Dejana Jakšić** iz Sombora.

Drugi dio priredbe bilo je predstavljanje nošnji iz šokačkih mjesta Podunavlja u kome je po jedan par prikazao narodnu ruhu iz svoga mjesta. Tu nošnju Šokci su očuvali sve do

danas i one se ne razlikuju mnogo jedna od druge, samo su drukčiji nazivi pojedinih dijelova nošnje od mjesta do mjesta. Tijekom revije nastupili su „Tamburaši za našu dušu“ iz Ravnog Sela kao gosti manifestacije.

Publika je bila oduševljena cjelokupnim programom, a osobito je bila impresionirana gostima iz Srijemske Mitrovice, Tavankuta i Ravnog Sela.

Pri završetku priredbe, uz zvuke pjesme „Tiha noć“, župnik vlč. **Josip Štefković** donio je na scenu betlehemsko svjetlo koje je baš te večeri doneseno u susjedno mjesto Vajsku. On je tom prigodom, među ostalim, rekao: *Donoseći ovo svjetlo donosim poruku radosti i mira. Ono što se ne smije ugastiti jest poruka koju ovo svjetlo nosi: Toplina kojom Isus zrači*. Potom je svima poželio sretan Božić i Novu godinu te pohvalio ovakva okupljanja i duh zajedništva.

Na koncu programa svi sudionici zajedno s publikom otpjevali su pjesmu „Radujte se narodi“.

Manifestacija je održana pod pokroviteljstvom Hrvatskog nacionalnog vijeća i Općine Bač, uz logističku potporu Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata i medijsko pokroviteljstvo NIU „Hrvatska riječ“, Radio televizije Vojvodine, emisije na hrvatskom jeziku na radio Bačkoj i Radio Sombora.

Susretu u Baču nazočili su načelnik općinske uprave Bač **Željko Pakledinac**, predsjednik Skupštine općine Bač **Dragan Medić**, predsjednik Izvršnog odbora HNV-a **Darko Sarić Lukendić**, članica ovog odbora zadužena za obrazovanje **Andela Horvat**, menadžerica kulture u Zavodu za kulturu vojvođanskih Hrvata **Katarina Čeliković**, ravnatelj NIU „Hrvatska riječ“ **Ivan Karan**, predstavnici Katoličke i Pravoslavne crkve, predsjednici hrvatskih udruga kulture iz Podunavlja te predstavnici nevladinih organizacija općine Bač.

Zvonimir Pelajić

Vajštanci u Sonti

Na blagdan Svete obitelji sončanski župnik vlč. **Josip Kujundžić** ugostio je članove Pastoralnog vijeća iz svoje bivše župe Vajske. Gosti su nazočili misnom slavlju, a skupa sa skupinom istaknutijih vjernika svoje nove župe i na zajedničkom ručku u prostoru župnoga doma.

Svečanom ozračju u tjednu najradosnijega kršćanskoga blagdana veliki doprinos su dali i članovi TS KPZH „Šokadija“. Po riječima župnika Kujundžića, vrijeme do Uskrasa će biti iskorišteno za ustrojstvo novoga Pastoralnoga vijeća župe Sonta i za iznalaženje rješenja za popunu mjesta orguljaša. *Već od danas započinjem razgovore s istaknutim vjernicima o svim pitanjima koja su za našu župu prioritetna, a prije svega nadam se da ćemo do Uskrasa formirati novo Pastoralno vijeće.*

Moramo riješiti i pitanje orguljaša u našoj crkvi, jer je velika šteta što je ovo vrlo staro glazbalo trenutačno izvan kontinuirane uporabe, kaže za Zvonik vlč. Josip Kujundžić.

Ivan Andrašić

Božić u Maloj Bosni

Radosno otajstvo Božića zasjalo je u tami tihe noći u Maloj Bosni. Bog je k nama pohrlio ali i mi smo mu krenuli ususret. Svako jutro, nas tridesetak djece, zajedno sa starijima, čeznutljivo smo brojali dane do velikog blagdana.

Nakon svake mise zornice ugrijali smo se u župnoj dvorani uz kolače i čaj. Nije nam bilo teško ići na probe pjevanja, uređivati crkvu, dati i svoj doprinos. U mirnoj badnjoj večeri, naši mladi betlemari krenuli su do crkve pješice s Čik salaša

(Kucure), poput pastira noseći u rukama svjetiljke. Uoči ponoćnice mladi su predvodili molitvu krunice a potom je uslijedila sveta misa. Božićna noć nikad nije hladna jer je srce toplo. Pjesme kao nikad! Na pretek! Nakon pričesti, zaustavili smo se u meditaciji i pjesmi koju su pripremili naš župni zbor zajedno s mladima i djecom. Svirali su naša kantorica **Jelica Demšedi** i župnik **Dragan**. Čulo se i *Adeste fideles, Ding dong merrily on high, Veni Emmanuel...* Neizostavne su naravno i naše pjesme. Svirale su i orgulje i klavir. Lijep je bio naš Božić. /K. B./

Božićni blagoslov kuća u Maloj Bosni

Već drugi put zaredom, nakon svetkovine Bogojavljenja, župnik **Dragan Muharem**, sa svojim je ministrantima krenuo u božićni pohod obiteljima donoseći im blagoslov.

Lijep je i važan pastoralni trenutak kada svećenik ima prigode ući u većinu domova svojih župljana, napose onih koji možda nisu toliko aktivni u vjerskom životu. U 11 dana blagoslovljeno je preko 260 kuća i obitelji, kako u selu tako i na salašima. Ljudi su radosno iščekivali dolazak svoga svećenika i zajedno s njim molili za svoje obitelji, rodbinu, zdravlje, za svoje pokojne. /Zv/

Blagdansko ozračje u Monoštoru

Božićni sajam, četvrti po redu, organiziran je 15. prosinca u Monoštoru, a bio je ujedno najveći po posjećenosti i sadržajima u programu.

U rano poslijepodne posjetitelji iz Monoštora, Sombora, Bezdana i drugih mjesta mogli su razgledati i kupiti raznorazne blagdanske đakonije. Na stolovima su se našli najrazličitiji božićni kolači, medenjaci, razne druge slastice, kao i do-

maće vino i liker od kupine, zamedljana rakija, med, a za one gladnije tu su bili i kulen, slanina, čvarci... Osim hrane, izloženi su bili i dekoracijski predmeti, ručni radovi i proizvodi tradicijskih obrta.

U prostoriji tzv. TV dvorane priređena je izložba slika autora **Gorana Vilova**. Izloženo je 14 slika, rađenih akrilnim i uljanim bojama. Tijekom sajma predstavljeni su proizvodi tradicijskih obrta, s ciljem da se mladi zainteresiraju za neki od njih, te da pronađu način da se samozaposele i pomognu u očuvanju istog. Ova aktivnost je dio projekta UG „Podunav“, koju je podržao Grad Sombor, kroz program Lokalni akcijski plan za mlade.

Predvečer, kad su se i mladi počeli okupljati, počeo je kulturno-umjetnički program u kojemu su sudjelovali mališani – članovi dječje skupine KUDH-a „Bodrog“, učenici OŠ „22. oktobar“ iz Bačkog Monoštora i najmlađi sudionici – djeca iz predškolske ustanove „Vera Gucunja“ iz Sombora. **Anita Đipanov** iz KUDH-a „Bodrog“ za ovu je prigodu pripremila s djecom meditacije, igrokaze i pjesme uz glazbenu pratnju, dok su učenici 3.a razreda s učiteljicom **Mirjanom Balaz** pripremili predstavu „Djed Mraz i patuljci“. Djeca su na kraju radosno dočekala i Djeda Božićnjaka s darovima.

Organizatori ovogodišnje priredbe bili su: Mjesna zajednica Bački Monoštor, UG „Podunav“, UG „NADE“, KUDH „Bodrog“, uz potporu škole, vrtića, Kulturnog centra Laza Kostić – koordinatori za kulturu i monoštorskih poduzetnika, koji su pomogli Djedu Mrazu u pripremi darova. /Z. M./

Božićni koncert u Beregu

Hrvatsko kulturno prosvjetno društvo „Silvije Strahimir Kranjčević“ iz Berega organiziralo je 16. prosinca božićni koncert pod nazivom „Božić u Beregu“. Koncert je održan u crkvi svetog Mihovila poslije svete mise koju su služili župnik iz Berega **Davor Kovačević** i župnik iz Petrovaradina **Stjepan Barišić**.

Organizatori su pripremili koncert kojega se ne bi postidjele niti puno veće sredine, jer je u programu bilo stotinjak sudionika.

Ovaj smo božićni koncert organizirali ususret božićnim blagdanima sa željom da kršćanska i druga srca predstojeće praznike provedu u dobrom raspoloženju s obiteljima, kazao je **Marin Katačić**, predsjednik „Kranjčevića“.

Prigodne božićne pjesme izveli su gosti iz Hrvatske pjevačke skupine KUD-a „Tamburica“ iz Velimirovca i muška pjevačka skupina „Baje“ Katoličko glazbenog društva „Sveta Cecilija“ iz Ivanovca, te HKPD „Jelačić“ iz Petrovaradina, Vokalno instrumentalni sastav „Antunići“ iz Sombora, HBKUD „Lemeš“ iz Lemeša, Nikola Čutura, orguljaš iz Bezdana, kao i domaćini HKPD „Silvije Strahimir Kranjčević“. Koncert je završen pjesmom „Radujte se narodi“ u zajedničkoj izvedbi svih sudionika.

Koncertu je nazočio i generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici **Dragan Đurić**. /Z. V./

Zlatna krunica u župi sv. Roka

Blagoslov Gospe na molitvi Zlatne krunice i ove godine po šesti put potražilo je pet obitelji, koje su svaku večer molile skupa: „Preblažena Gospo, skrušeno te molimo da po radostima tvoga Prečistoga Srca pogledaš na nas koji ti vapijemo u potrebi“.

Naše potrebe znane su samo Tebi, draga Gospo. Vapaji naših srca bili su brojni i veoma različiti, kao i generacije koje nosimo sa sobom, od 15 mjeseci do 57 godina. Što su molili školarci, što studenti, koji su u mislima bili s nama, a što roditelji, znano je samo tebi. Hvala ti, Gospo, što si nas i ove godine okupila, nekada više, nekada manje brojne, ali uvijek s istim motivom, molitvom koja je Tebi upućena. Da nije uvijek bilo lako uskladiti sve obveze, pronaći vrijeme koje odgovara većini, znaš samo Ti, draga Gospo. Poneko iz obitelji se potrudio biti ili smo molili jedni za druge. Upornost je trajala 26 dana bez stanki, kao i nekada na salašima kada su molili naši stari. Danas smo ipak dobro opremljeni prijevoznim sredstvima, dobro ugrijanim kućama, brojnim aparatima koji nam pružaju mogućnost da lakše i brže živimo i prolazimo kroz život, da lakše dođemo jedni do drugih. U toj brzini po-

nekad zaboravljamo da Netko upravlja i našim vozilom života. Zaboravljamo da treba znati stati, zahvaliti, zamoliti, porazgovarati, ali onako oči u oči, a ne putem virtualnog života koji je zaboravio na pogled, dodir, pažnju, kontakt. Hvala ti, draga Gospo, što nas vraćaš na život koji je stvaran, koji nas okuplja, uči zajedništvu, toleranciji, poštovanju, razgovoru... Budi s nama u sve dane, do nove zlatne krunice!

Marina Piuković

Zlatna krunica u župi Marija Majka Crkve

Zlatna krunica u župi Marije Majke Crkve u Subotici moli se duži niz godina. Za vrijeme ratnih zbivanja devedesetih tadašnji župnik Andrija Kopilović i s. Eleonora Merković s vjernicima su osnovali desetak molitvenih grupa po svim dijelovima župe, uključujući i okolne salaše gdje su formirane tri grupe molitelja. Od tada se svakog siječnja zahvaljuje i moli naša nebeska Majka u otajstvima zlatne krunice. Dakako, mnogi mole i u tišini svojih domova.

Zajednička molitva u grupi je nešto posebno. Dolaskom u kuću domaćina na sat molitve sigurno dolazi i Isus. Rekao je: „Gdje su dvojica ili trojica sabrani u moje ime, ondje sam i ja“. Moramo biti svjesni da blagoslov trebamo izmoliti, a svo-

jim okupljanjem na zajedničku molitvu i svjedočiti svoju vjeru, kao živa crkva. U molitvi sudjeluju stariji i mlađi te se tako prenosi u nasljeđe. Moli se na razne nakane, a najčešće za obnovu naših obitelji. Želimo da naša ustrajna okupljanja budu poticaj i drugima na ovakav vid pobožnosti te lijepog druženja obitelji u zimske dane. Upravo nam toliko toga nedostaje. U izazovima današnjice vrlo lako zaboravljamo da smo ljudi, društvena bića i djeca nebeske Majke. Večer u zajedništvu grije naša srca i razveseli lica. /Pavao Ivanković/

Blagoslov obnovljene crkve u Maloj Bosni

Na dan godišnjeg spomena posvete crkve u Maloj Bosni, 20. prosinca, upriličeno je slavlje blagoslova obnovljene crkve, nakon radova koji su izvedeni protekle godine.

Misno slavlje i blagoslov predvodio je subotički biskup mons. Ivan Pénez u zajedništvu sa župnikom vlč. Draganom Muharemom i svećenicima starogradskoga dekanata. Crkva Presvetog Trojstva zablistala je novim sjajem nakon temeljite obnove koju je započeo sadašnji župnik, zajedno s vjernicima župe. Milošću Božjom većina radova privedena je kraju. Biskup Ivan u nadahnutoj je propovijedi pohvalio nastojanja oko brige za sakralni prostor. Župnik Dragan se na kraju mise zahvalio biskupu i prisutnim svećenicima, kao i svima onima koji su svojim doprinosom pomogli obnovu. Slavlju je prethodio rekolekcijski susret svećenika starogradskoga dekanata, a program je završio večerom u prostorijama vjeronaučne dvorane kojoj su prisustvovali svećenici s Pastoralnim vijećem župe. Ovaj radosti dan za sve župljane Male Bosne osnažio je i motivirao daljnja nastojanja oko brige i obnove objekata predviđenih za molitvene i pastoralne djelatnosti župe. /Zv/

Neprijateljstvo žene i đavla

Prva ovogodišnja tribina mladih u Subotici održana je 19. siječnja u prostorijama pastoralnog centra „Augustinianum“. Predavanje na temu „Neprijateljstvo ja zamećem između tebe i žene – Marija majka i zaštitnica“ održao je dr. sc. Andrija Anišić, župnik župe sv. Roka.

Na tribini se okupilo četrdesetak mladih iz Subotice i okolice. U svom predavanju dr. Anišić je objasnio da se tekst iz Knjige postanka, koji mu je zadan kao tema, naziva i Protoevanđeljem, jer je u njemu sadržan prvi navještaj spasenja koji će se dogoditi aktivnim sudjelovanjem Žene – Marije i njezinog „roda“ – Isusa. Naglasio je da je Isus onaj koji je satio „Zmiji“ – đavlu glavu, a ne Žena-Marija, iako je i njezina uloga zapažena. Povezujući tekst iz Knjige postanka s tekstom iz knjige Otkrivenja (Otk 12) o Ženi zaodjenoj suncem koja je rodila Dijete, predavač je rekao kako je Marija i slika Crkve koja se nalazi u neprestanoj borbi sa Sotonom. Podsjetio je i na riječi II. vatikanskog koncila koji ističe u konstituciji „Radost i nada“ (br. 65) da je „Crkva u Blaženoj Djevici već došla do savršenosti po kojoj je bez ljage i nabora“, ali kršćani koji su i grješni ljudi još se trude u svetosti, pobjeđujući grijeh. Stoga oni dižu svoje oči k Mariji, koja sja kao uzor kreposti pred svom zajednicom odabranih. Marijinu majčinsku i zaštitničku ulogu predavač je objasnio polazeći od Isusovih riječi s križa koje je upitao Ivanu: „Evo ti majke“ te Marijinim riječima koje je uputila slugama u Kani: „Što god vam rekne, učinite“. U zaključku svog predavanja dr. Anišić je pozvao mlade na ispravno štovanje Gospe koja će im, kad god je zazovu za pomoć i zaštitu, blago i majčinski reći: Sve što vam je govorio moj sin Isus učinite i bit će vam dobro.

U razgovoru poslije predavanja, dr. Anišić je ukazao kako je iz navedenih tekstova na toj tribini kao i iz povijesti čovječanstva i Crkve uočljivo da Sotona osobito napada ženu. To je stoga jer žena ima posebnu ulogu da bude nositeljica života, a ako je ona na tom području ranjena, puno toga je ugroženo. Sotona isto tako napada i ustanovu braka i obitelji kao dvije najveće svetinje. Obitelj je slika Presvetog Trojstva i kad je ona ugrožena, a danas itekako jest, onda je i Božje djelovanje u svijetu pomućeno i zamračeno. Stoga je od izuzetnog značaja za budućnost Crkve i čovječanstva da mladi žive čisto do braka, a u braku svetim životom. Osobito je pozvao mladiće da štite svoje djevojke kao svoje „nebo“ i da budu svjesni da će jednoga dana u braku, po sakramentu ženidbe, upravo oni svojim suprugama biti slika Isusa Krista i zato se već sada trebaju truditi živjeti svetim životom.

A. A.

„Dar za dar“

Bajmačka župa ugostila je 2. prosinca 2013. velikog Caritasovog radnika vlč. Istvána Dobaia koji je održao predavanje, a nakon toga slijedio je i praktični dio, u kojem su njegovi suradnici govorili o praktičnim primjerima rada Caritasa, župnog, biskupijskog i svjetskog.

Veliku zaslugu u osnivanju Caritasa u bajmačkoj župi nosi naš predavač koji je na kraju susreta rekao „Ne odlazimo dok ne kažete tko i kada će se naredni sastanak Caritasa održati“. U razmišljanju kako iskoristiti ovo predblagdansko raspoloženje i otvorenost ljudi, došli smo na ideju da posljednju nedjelju došašća iskoristimo upravo za prvo Caritasovo prikupljanje. Prije i nakon svetih misa, vjernici su imali priliku sudjelovati u akciji koju smo nazvali „Dar za dar“. U Caritasovu kutiju svi su po vlastitom nahođenju darovali novčane priloge, a za uzvrat su mogli odabrati dar po izboru – pleteni božićni kolač, čestitku ili cd s božićnim pjesmama na mađarskom ili hrvatskom jeziku. U ovu akciju bila je upletena čitava mreža vrijednih ruku koje su svoje vrijeme darovale da se ovi darovi izrade. Akcija je uspjela, prikupljeno je skoro 80.000 dinara, s tim da je jedno veliko srce prvo dalo 500 eu za potrebe Caritasa, a ostalo je prikupljeno u akciji „Dar za dar“. Ovim prikupljanjem dogovoreno je da se za 7 obitelji naše župe riješi dug za struju ili kupe drva, što kojoj obitelji više treba. Hvala svima koji su na bilo koji način pomogli da Caritas u Bajmaku krene s radom i koji će i dalje darovati svoje vrijeme i srce za potrebite naše župe. /M. S./

Božićna izložba u Tavankutu

Tavankutska kulturna udruga HKPD „Matija Gubec“ i Galerija Prve kolonije naive u tehnici slame i ove su godine tijekom mjeseca prosinca organizirale božićnu izložbu.

Na izložbi su izloženi suveniri i ukrasi od slame s obilježjima karakterističnim za Božić, kao i posebna skupina božićnih aranžmana dizajnerice Sande Benčik. Od 2012. godine kao rezultat projekta „Baština koja živi“ pokrenuta je i radionica izrade božićnjaka, odnosno ukrasa za božićnjak, te je ove godine kao rezultat radionice izrađeno jedanaest božićnjaka, čiji su autori bili različitih dobnih skupina, od djece do odraslih. Jozefina Skenderović, jedna od voditeljica radionice izrade božićnih figurica, otvorila je ovogodišnju izložbu, napominjući kako je važno da se ovaj lijep običaj izrade vrati u naše obitelji. /I. D./

Advent u Zemunu

U župi Uznesenja BDM u Zemunu, 22. prosinca upriličen je kratki program povodom nastupajućeg blagdana Božića, a završetka adventa. Naime, nakon večernje svete mise zbor „Sveta Cecilija“ izveo je na samom početku programa tri pjesme.

Članovi zbora su skladbe vrijedno pripremali pod dirigentskom palicom **Mine Bošnjak**. U nastavku programa **Tanja Grličić** pročitala je tekst o tome kako se nekada u Zemunu, a i u mnogim drugim krajevima, slavio blagdan Božića. Prije svega opisan je način na koji su ljudi nekada pridavali veliki značaj adventu, odnosno kako su se u četiri adventske nedjelje radosno pripremali za rođendan maloga Isusa. Da bi što vjernije dočarali sam tekst, članovi Društva hrvatske mladeži Zemuna, odjeveni u autentične nošnje, na adekvatni način su ga popratili svojom prisutnošću na sceni. Nakon toga **Renata Nađ** pročitala je tekst koji ističe bit slavljenja Božića i poruke ljubavi koju on nosi sa sobom. Na samom kraju programa, najmlađi župljani izveli su pjesmu „Zvončići, zvončići“ uz klavirsku pratnju **Tee Dervišbegović**, a pod dirigentskom palicom **Sonje Dervišbegović**. Nakon završetka posljednje točke programa, župnik **Jozo Duspara** je uputio riječi zahvale svima koji su na bilo koji način sudjelovali u njemu i pozvao ih da nastave druženje.

Danijela Lukinović

Polnoćka u crkvi Presvetog Trojstva

U župnoj crkvi Presvetog Trojstva u Srijemskim Karlovcima polnoćku je 24. prosinca predslavio župnik vlč. Marko Lončar.

Prije početka euharistijskog slavlja, djeca župe pripremila su prigodni program odnosno igrokaz koji opisuje događaj Isusova rođenja. Župnik Lončar je u propovijedi istaknuo da je naš Bog Stvoritelj htio postati malen među nama ljudima, htio je postati siromah među siromasima. *I zato njega ponajprije pronalaze pastiri, koji su ponizni srcem i pastiri dobivaju poruku od Anđela da se rodio u gradu Davidovu, da se rodio spasitelj Krist Gospodin. Isus Krist je došao da bude jedan od nas, da u poniznosti i grešnosti tijela pokaže sve putove života vječnoga i stoga mi trebamo učiti Isusov zakon ljubavi, zaključio je župnik.*

Tomislav Mađarević

Božićno vrijeme u Irigu

U trećem tjednu došašća u dekanatu su bile božićne ispovijedi. Tjedan je ispunjen sjednicama u školama i župnik **Blaž Zmaić** podnosi izvješće o učenicima katoličkog vjeronauka. I ove godine je svom osoblju u školi, te ustanovama u Irigu podijelio džepne kalendare kao dar za Božić. Četvrte nedjelje Došašća, 22. prosinca, služena je u Vrdniku misa za pokojne **Tomu** i **Terezu Maras** s porukom: *pravi znakovi u pravo vrijeme mogu spasiti život*. Badnjak je proslavljen u Dobrodolu i Šatrinčima, a u ponoć je u Irigu bila slavljena sveta misa za + **Stjepana Vizmega**. Na misi su kao gosti bili protojerej stavrofor **Slavko Teofilović**, član vlade APV **Miroslav Vasin** i predsjednik Općine Irig **Vladimir Petrović**. Svake godine u ljepšem dekoru, župnik je uskliknuo: *Ova noć je posebna noć: u malenom Djetetu susreće nas veliki Bog*. Na sam Božić, 25. prosinca, župnik je na svetoj misi u Irigu rekao kako *Bog oduvijek traži nove načine i mjesta susreta s čovjekom*. U Vrdniku je pak služena sveta misa za pokojnog **Vladu Grdića** i obitelj **Petruš**. Spomendan sv. Stjepana slavimo na tri mjesta. U nizu slavija u Irigu slavimo spomendan sv. Ivana uz blagoslov novoga vina, da bi navečer u Vrdniku župnik nazočio promociji knjige *Vrdnička pruga*, književnika, novinara i publicista **Željka Markovića**, Vrdničanina. Na Nevinu dječicu, 28. prosinca, slavimo krštenje uz prvi rođendan **Helene Varga** iz Šatrinaca. Blagdan Svete obitelji, 29. prosinca slavimo na tri mjesta s porukom: *U obitelji stječemo temeljna iskustva – dijete je Božji dar – obitelj je ponos baštine – sreća obitelji je jedinstvena – ljubav raste kroz krize – obitelj koja nosi – sveta obitelj*, poručio je župnik. Staru smo godinu ispratili 31. prosinca s porukom da je *Božje vrijeme najbolje vrijeme*. U ovoj godini je bilo 17 krštenja, 25 krizmanika, 2 vjenčanja i 26 sahrana. Prvim danom nove, 2014. zaželjeli smo Božju pratnju i Božji blagoslov za dolazeće godine. U nazočnosti o. **Nebojše** župnik uz veliki broj Šatrinčana i Vrdničana nazoči ukupu **Milorada Babića** (73), pravoslavne vjere. Uz misu i blagoslov vode, 2. siječnja započeo je blagoslov domova u Dobrodolu, da bismo blagoslovom vode na II. nedjelju po Božiću, 5. siječnja završili blagoslove u Šatrinčima. Između toga, 3. siječnja je uz mali broj nazočnih u Vrdniku pokopana **Marija Jeremić-Ivić** (68). Na Bogojavljenje, 6. siječnja, obavljen je blagoslov vode i slavljena je sveta misa u Irigu i Vrdniku, a 7. siječnja pokopana je u Vrdniku **Slavica Bognar** (83). Blagdan Krštenja Gospodinova 12. siječnja slavimo u župi, a osobito u većem broju u Vrdniku uz blagoslov vode i misu za pokojnog **Milorada Babića**, pravoslavne vjere, čija supruga **Ida** dolazi na svete mise u našu kapelicu. U danima poslije toga uslijedio je blagoslov domova u Vrdniku.

f. f.

Koncert božićnih pjesama u Srijemskoj biskupiji

Na svetkovinu Bogojavljenja, 6. siječnja u crkvi sv. Jurja u Petrovaradinu održan je tradicionalni četrnaesti koncert božićnih pjesama, susret svećenika, vjernika katolika i ljudi dobre volje, u čast rođenom Isusu Kristu.

Na koncertu su sudjelovale župe Srijemski Karlovci, Surčin, te HKPD „Jelačić“ iz Petrovaradina s tamburaškim orkestrom pod ravnanjem **Stevana Moše** i mješovitim zborom pod ravnanjem **prof. Vesne Kesić Krsmanović**. Izvođači su bili djeca, mladi, odrasli i stari, koji su duhovno obogatili više stotina posjetitelja. Na kraju susreta nazočnima se obratio biskup srijemski **mons. Đuro Gašparović** koji je zaključujući svoju poruku zahvalio svim sudionicima koncerta koji su nas obogatili i osnažili kroz pjesme i običaje naših predaka koja se prenose novim pokoljenjima na veću slavu Božju i dobro svakoga čovjeka. Također je zahvalio Radio Mariji i njezinim slušateljima koji su u izravnom prijenosu bili s nama.

Tomislav Mađarević

Koncert studenata orgulja u Zemunu

U župnoj crkvi Uznesenja BDM u Zemunu, 29. prosinca održan je koncert studenata orgulja. Naime, nadareni mladi iz klase **prof. Maje Smiljanić Radić** željeli su dati svoj doprinos blagdanskome svečanom ugođaju Božića programom koji su vrijedno pripremali. Sveučilište umjetnosti u Beogradu, odnosno Fakultet muzičke umjetnosti podijelio je sa župljanima Zemuna radost Isusova rođenja i nastupajuće nove godine.

Posjet mladih i djece iz Golubinaca Zemunu

Na inicijativu bivšeg, a sada zemunskog župnika **vlač. Joze Duspare**, 5. siječnja u župi Uznesenja BDM u Zemunu mladi i djeca iz Golubinaca uzveličali su večernju svetu misu svojim pjevanjem i sviranjem. Župnik ih je pozdravio riječima da onaj tko pjeva dvostruko moli. Naime, ovim posjetom Golubinčani su pokazali da svečano euharistijsko slavlje može na veoma veličanstven način biti slavljeno uz tamburicu kao instrument koji nije karakterističan za crkveno izvođenje. Župljani Zemuna imali su priliku uživati u zvucima poznatih božićnih pjesama koje su mladi i djeca iz Golubinaca pripremili za ovu prigodu. Na kraju svete mise, domaći župnik zahvalio

je gostima i izrazio zadovoljstvo što su posjetili njegovu župu i Zemun. Nakon toga, uslijedio je kratki program koji su Golubinčani izveli u prostorijama Društva Hrvata Zemuna. Mladi i djeca članovi su Hrvatskog kulturnog društva „Tomislav“ čiji je tajnik **Ivan Radoš**, a voditeljica pjevanja **Dubravka Čačić**. Velečasni Jozo s ponosom ističe da je sve mlade i djecu koji su sudjelovali u programu on krstio u vrijeme kada je bio župnik u Golubincima. Što se samoga programa tiče, nizale su se znane i manje poznate svjetovne pjesme koje svi volimo i rado slušamo, a koje uglavnom govore o Srijemu, Golubincima i običajima koji se vezuju za njih. Velikim pljeskom nagrađeno je i nekoliko pročitanih pjesama i šaljivih besjeda. I domaćini i gosti svakako su ponijeli svojim domovima prelijepe dojmove i nadu da će ovakva druženja postati tradicija.

Danijela Lukinović

Hristinu Antić, Svetlanu Vnućec, Višnju Dimitrijević, Ivana Jankovića, Tijanu Trnavac, Višnju Stašević i Sonju Muškić, publika je nagradila gromoglasnim pljeskom nakon svake izvedene točke. Smjenjivala su se djela J. S Bacha, L. N. Clerambaulta, J. Pachelbela, J. Alaina, A. Hessea i O. Messiaena. Poseban dojam na publiku ostavile su pjesme „Zvan Betlema“, „Gloria in excelsis deo“ i „Tiha noć“ koje su izvele Višnja Dimitrijević i Višnja Stašević uz pratnju **prof. Marije Družijanić** na orguljama. Na samom kraju programa župnik **Jozo Duspara** zahvalio je svima koji su pridonijeli lijepom umjetničkom događaju.

Danijela Lukinović

Papa krstio 32. djece i najavio imenovanje novih kardinala

Papa Franjo je na svetkovinu Isusovog krštenja u Sikstinskoj kapeli podijelio po prvi puta javno djeci sakrament krštenja. Nakon molitve Anđeoskog pozdravljenja najavio je da je odlučio tijekom konzistorija 22. veljače imenovati 16 novih kardinala.

Većinom su nadbiskupi i biskupi pastoralci iz azijskih i južnoameričkih zemalja. Iz kurije su samo četvorica. Kao iskusan pastoralac papa Franjo je tijekom obreda krštenja u Sikstinskoj kapeli savjetovao roditeljima, uglavnom vatikanskim zaposlenicima, da nahrane djecu koja su glavni protagonisti te svečanosti. „Danas pjeva zbor, ali najljepši zbor je zbor djece koja prave žamor“, rekao je Papa roditeljima. „Vjera je najljepše nasljedstvo što se može ostaviti djeci“ – rekao je papa Franjo u propovijedi tijekom mise za vrijeme koje je podijelio sakrament krštenja 32 djece.

Na kraju je pozdravio roditelje koji se spremaju krstiti djecu, izrazivši nadu da će im to pomoći da otkriju ljepotu vjere te se vratiti obnovljeni sakramentima u zajednicu, koja se umnožava i obogaćuje i njihovom djecom. /IKA/

Papa promijenio praksu u dodjeljivanju naslova monsinjora

Okružnim pismom poslanim nuncijaturama u svijetu, Državno tajništvo izvijestilo je biskupske konferencije da će se odsada u dijecezama moći dodjeljivati samo crkveni naslov „kapelana Njegove Svetosti“, kojemu odgovara naziv „monsinjor“, a taj će se naslov dodjeljivati samo svećenicima koji su navršili 65 godina života.

U okružnici je nadalje određeno da uporaba naslova „monsinjor“ povezana s određenom višom službom – gdje je to običaj – (npr. uz ime biskupa, generalnog vikara dijeceze) ostaje nepromijenjena. S obzirom na Rimsku kuriju, nisu određene promjene ni u naslovima ni u uporabi naziva „monsinjor“, budući da su povezani s povjerenom službom. Ova odredba nema retroaktivni učinak, pa naslov zadržavaju svi koji su ga već bili primili. /IKA/

Objavljena poruka za Dan života

„Jesmo li osuđeni na nestajanje? Poznati su planovi za smanjenje svjetskog stanovništva. Ogromne su

sile i sredstva velikom upornošću i arogancijom upregnute u borbu protiv života“, kaže se, među ostalim, u poruci „Nadati se protiv svake nade“ za XIX. dan života, koji se slavi 2. veljače 2014.

Predsjednik Vijeća HBK za život i obitelj krčki biskup Valter Župan ističe prevažnu ulogu nade koja počiva na čvrstoj vjeri, unatoč teškom gospodarskom stanju u zemlji, nezaposlenosti i iseljavanju mladih. „Ima pobjeda koja pobjeđuje svijet i sve što je Bogu protivno. To je naša vjera. Oni koji svoje odluke temelje isključivo na Božjoj vjernosti i njegovoj providnosti i ni na kojoj drugoj računici, u stanju su iskusiti da ondje gdje nema nikakve nade dolazi rješenje.“

Da Bogu ništa nije nemoguće potvrđuju Abraham i Sara, starica Elizabeta i djevica Marija koja postaje Majkom Božjom. „Ako budemo sposobni vjerovati Bogu protiv svake nade i usprkos svim činjenicama, izazvat ćemo Boga da nam učini i ono što je nemoguće. To je sigurnije od svake sigurnosti!“, ističe se u poruci biskupa Župana. /IKA/

Papa Franjo u svibnju putuje u Svetu zemlju

Papa Franjo pohodit će od 24. do 26. svibnja Svetu zemlju. Sveti Otac, nakon molitve Angelusa na Trgu svetog Petra u nedjelju 5. siječnja, službeno je najavio da putuje u Izrael, Jordan i na palestinski teritorij.

Postaje njegova trodnevna pohoda su jordanski glavni grad Amman, Betlehem i Jeruzalem. Vrhunac pohoda je slavljem „ekumenskog susreta“ s carigradskim patrijarhom Bartolomejem I., počasnim poglavarom sveg pravoslavlja, kao i sa svim predstavnicima kršćanskih Crkvi prisutnih u gradu, a održat će se u crkvi Svetog Groba u Jeruzalemu.

Tim pohodom želi prije svega podsjetiti na „povijesni susret“ pape Pavla VI. (1963. – 1978.) s grčko-pravoslavnim carigradskim patrijarhom Atenagorom, održanim prije 50 godina, rekao je papa Franjo pred više desetaka tisuća ljudi. Susret pape Pavla VI. s predstavnikom pravoslavlja 5. siječnja 1964. u Jeruzalemu smatra se prekretnicom u ekumenskom dijalogu. To je bio prvi susret jednog pape s pravoslavnim carigradskim patrijarhom od crkvenog raskola 1054. godine. Nedavno je papa Benedikt XVI, u svibnju 2009., pohodio Svetu zemlju.

Put u Svetu zemlju bit će drugo putovanje pape Franje u inozemstvo, nakon odlaska na Svjetski susret mladih u Rio de Janeiru u srpnju 2013. /IKA/

Međunarodno istražno povjerenstvo o Međugorju završilo s radom

Međunarodno istražno povjerenstvo o Međugorju, pod predsjedanjem bivšega rimskog vikara kardinala Camilla Ruinia, održalo je svoju posljednju sjednicu u petak 17. siječnja. Rezultati ispitivanja će biti predani Kongregaciji za nauk vjere na daljnju obradu.

Prema tvrdnjama šest osoba, u Međugorju se u lipnju 1981. ukazala Gospa, a ukazuje se još i danas. Nadležna Biskupska konferencija 1991. godine izrazila je suzdržanost glede fenomena te je zabranila službena hodočašća u mjesto. Vatikan-ska komisija u ožujku 2010. od Kongregacije je preuzela zadaću provjere toga hodočasničkog mjesta. Međutim, u središtu njihova rada nisu ipak bila Marijina ukazanja, nego

duhovni život i dušobrižničko praćenje hodočasnika koji dolaze u Međugorje.

Marijina navodna ukazanja u Međugorju započela su 24. lipnja 1981. Šestero djece tada je izjavilo da im se Gospa ukazala dok su čuvali ovce. Ukazanja, prema kazivanju sada već odraslih vidjelica i vidjelaca, događaju se dosta učestalo i danas. Gospa im pri tom daje precizne izjave o crkvenim i o raznim drugim temama. /IKA/

Bliski istok očistit će od kršćana do kraja ovog desetljeća

Znanstvenik dr. Guy Bechor, predavač na Lauder School of Government u izraelskom gradu Herzliyi, upozorava da se vješto skriva zabrinjavajuća činjenica o „čišćenju“ kršćana iz arapskih područja.

Brojke su doista zapanjujuće: u Iraku je 2003. godine, sve do pada Sadama Huseina, bilo 1,5 milijuna kršćana, a danas ih ondje živi samo 250 tisuća, što znači da je čak 1,25 milijuna migriralo, ubijeno ili je bilo prisiljeno prijeći na islam. U Siriji je prije tri godine bilo 1,750.000 kršćana, od kojih je 450 tisuća već otišlo.

Bechor zaključuje da do kraja ovog desetljeća neće više biti kršćanskih Arapa u sjeveroistočnom dijelu Bliskog istoka

jer u prostoru koji postaje salafitski i nasilan nema mjesta za kršćane. Ova se pojava događa u punoj snazi i s palestinskim vlastima pa je u Betlehemu, tamo gdje je nekada živjelo 90 % kršćana, danas već 65 % muslimana. Kršćani su izloženi oštroj progonoj, uključujući i prijetnje pokreta Fatah.

Dan kada više neće biti kršćanskih Arapa u palestinskoj samoupravi je sve bliže, poručuje dr. Bechor, a prema njegovim procjenama, ostalo ih je samo nekoliko desetaka tisuća. Mnogi od njih emigriraju, najviše u Južnu Ameriku, gdje već imaju velike zajednice. – Ako jednog dana ne bude neovisnog palestinskog teritorija, kršćani će biti prvi koji će platiti cijenu, pogotovu nakon što su salafiti počeli preuzimati kontrolu. Sve je to samo pitanje vremena, kao što se dogodilo na cijelom Bliskom istoku.

Hamas ih je još tolerirao, ali salafiti ih brutalno istrebljuju jer u šerijatskom vladanju državom za kršćane nema mjesta.

– U Egiptu je živjelo devet milijuna koptskih kršćana, procjenjuje se da je njih 250 tisuća već otišlo nakon Mubarakova pada, a ostali su suočeni s progonom.

– U Libanonu još živi oko milijun kršćana, ali i oni su u dubokom očaju, neki su od njih pod zaštitom šijitske Hezbollahove milicije. Imaju li oni ikakve nade? – pita dr. Bechor. On se pita i zbog čega papa Franjo, koji je izabran za čovjeka godine, nije oštrij i koncentriraniji na problem izгона kršćana.

Zaključak je da u Izraelu dobro znaju da na salafitskom Bliskom istoku nema mjesta za kršćane ili Židove, ali su svjesni i da im nitko iz svijeta neće pomoći, a cijela situacija jasno pokazuje koliko je važno imati židovsku državu. Dr. Bechora zabrinjavaju najave da će Palestinska samouprava dobiti suverenitet nad svetim mjestima u Jeruzalemu te se boji da onda ni kršćani ni Židovi neće imati pristup. Jedino će uza zadržavanje izraelskog suvereniteta koji pruža slobodu vjeroispovijesti biti jednakosti. To vidimo u Izraelu gdje se mladi kršćansko-arapski građani sve više pridružuju Židovima. Oni već znaju da ih nitko drugi neće podržati u tom dijelu svijeta. /Laudato.hr/

30.000 mladih kršćana na susretu Taizea u Strasbourgu

Misom i molitvom započeo je 36. europski Taizeov susretu mladih. Na molitvi otvorenja u strasbourškoj katedrali i u sajamskim dvoranama, 28. prosinca navečer, okupilo se oko 30.000 mladih iz više od 50 zemalja. Središnja tema susreta je zauzimanje za mir i solidarnost.

Voditelj zajednice iz Taizea brat Alois Löser mlade kršćane pozvao je da se zauzmu za pravedniji i miroljubiviji suživot naroda: „Isus je svoj život i prijateljstvo ponudio svima. Tu ljubav možemo i mi međusobno živjeti“. Svi kršćani trebali bi se zauzeti za „društvo prijateljstva“, da bi se borili protiv siromaštva, socijalne nejednakosti i uništavanja okoliša, poručio je brat Alois.

Laudato.hr

Brak i obitelj u Katekizmu Katoličke crkve

Priredio: Dragan Muharem

Ženidba u redu stvaranja

„Intimna zajednica bračnog života i ljubavi, koju je Stvoritelj utemeljio i providio vlastitim zakonima, sazda se ženidbenim ugovorom. Sam je Bog začetnik ženidbe“. Zvanje za ženidbu upisano je u samu narav muškarca i žene kakvi su izašli iz ruke Stvoriteljeve. Ženidba nije ustanova isključivo ljudska, unatoč brojnim promjenama kojima je mogla biti podvrgnuta kroz vjekove, u raznim kulturama, društvenom ustrojstvu i duhovnim stavovima. Zbog tih pak različnosti ne smijemo zaboraviti ono što je u braku opće i trajno. Premda dostojanstvo te ustanove ne izlazi posvuda jednako na vidjelo, ipak u svim se kulturama javlja stanovit smisao o uzvišenosti bračnog sjedinjenja, jer je „spas kako osobe tako i ljudskog i kršćanskog društva tijesno povezan sa sretnim stanjem u bračnoj i obiteljskoj zajednici“.

Bog koji je čovjeka iz ljubavi stvorio, pozvao ga je na ljubav kao osnovno urođeno zvanje svakog ljudskog bića. Čovjek je naime stvoren na sliku i priliku samoga Boga koji je Ljubav. Budući da je Bog stvorio muško i žensko, njihova uzajamna ljubav postaje slikom posvemašnje i neprolazne ljubavi kojom Bog ljubi čovjeka. To je nešto dobro, vrlo dobro u očima Stvoriteljevim. I ta ljubav koju Bog blagoslivlje namijenjena je plodnosti i da se ostvari u zajedničkom djelu očuvanja stvorenja: „I blagoslovi ih Bog i reče im: Plodite se i množite i napunite zemlju i sebi je podložite“ (Post 1,28).

Sveto pismo potvrđuje da su muškarac i žena stvoreni jedno za drugo: „Nije dobro da čovjek bude sam“. Žena, „meso od mesa njegova“, njemu sučelice, njemu jednaka i sasvim bliska, darovana mu je od Boga kao „pomoć“, predstavljajući tako Boga od kojega nam dolazi pomoć. „Stoga će muškarac ostaviti oca i majku da prione uza svoju ženu, i bit će njih dvoje jedno tijelo“ (Post 2,24). Da to znači neprolazno jedinstvo njihovih dvaju bića, sam Gospodin pokazuje podsjećajući kakav je bio „u početku“ Stvoritelj naum: „Tako više nisu dvoje nego jedno tijelo“ (Mt 19,6).

Slijedeći Krista u samoodricanju, noseći svoj križ, ženidbeni drugovi mogu „shvatiti“ izvorni smisao ženidbe

i živjeti ga s Kristovom pomoći. Ta milost kršćanske ženidbe plod je križa Kristova koji je vrelo svega kršćanskoga života.

To je ono što apostol Pavao želi priopćiti kad kaže: „Muževi, ljubite svoje žene kao što je Krist ljubio Crkvu te sebe predao za nju da je posveti“ (Ef 5,25-26), odmah dodajući: „Stoga će čovjek ostaviti oca i majku da prione uza svoju ženu; i dvoje njih bit će jedno tijelo. Otajstvo je to veliko! Ja smjeram na Krista i na Crkvu“ (Ef 5,31-32).

Otvoreni za plodnost

„Ustanova ženidbe i bračna ljubav po svojoj su naravi usmjerene rađanju i odgajanju djece te u tome nalaze svoje ispunjenje“: Djeca su najdragocjeniji dar braka i uvelike pridonose dobru samih roditelja. Sam Bog koji je rekao: „Nije dobro da čovjek bude sam“ (Post 2,18) i koji je čovjeka od početka stvorio kao muško i žensko (Mt 19,4), želeći mu udijeliti posebno udioništvo u svome stvarateljskom djelu, blagoslovio je muža i ženu rekavši: „Plodite se i množite se“ (Post 1,28).

Plodnost bračne ljubavi proteže se na plodove moralnog, duhovnog i nadnaravnog života koje roditelji odgojem prenose na svoju djecu. Roditelji su prvi poglaviti odgojitelji svoje djece. U tom smislu osnovna je zadaća braka i obitelji biti u službi života.

Bračni život ženidbenih drugova, kojima Bog nije udijelio imati djecu, bez obzira na to može u ljudskom i kršćanskom pogledu biti sasvim osmišljen. Nova ženidba može odsijevati plodnošću ljubavi, prihvaćanja drugih i žrtve.

Domaća Crkva

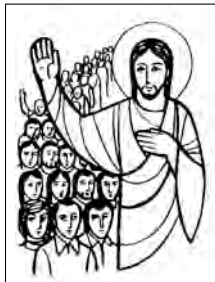
Krist se htjede roditi i odrasti u krilu svete obitelji Josipa i Marije. Crkva nije drugo nego „Božja obitelj“. Od početaka jezgru su Crkve često činili oni koji postadoše vjernici zajedno sa cijelom svojom obitelji. Kad bi se obracali, željeli bi da im sva obitelj bude spašena. Postavši vjerničke te obitelji bijahu mali otoci kršćanskoga života usred nevjernoga svijeta.

Eto gdje se na povlašten način izvršava krsno svećeništvo oca, majke, djece i svih članova obitelji: „sudjelovanjem u sakramentima, molitvom i zahvaljivanjem, svjedočenjem svetog života, odricanjem i djelima ljubavi“. Obiteljski je dom tako prva škola kršćanskog života i „bogatije čovječnosti“. Ovdje se čovjek uči trudu i radosti rada, bratskoj ljubavi, plemenitom pranju stalno obnavljanom i nadasve bogostovlju, molitvi i prikazivanju Bogu vlastitoga života.

U narednim brojevima Zvonika rubriku „Katekizam Katoličke crkve“ zamijenit će nova rubrika koja će obrađivati obiteljsku tematiku kroz dokumente Crkve.

26. 01. 2014.

3. nedjelja kroz godinu

Iz 8,23b-9,3; Ps 27,1. 4. 13-14;
1 Kor 1,10-13. 17; Mt 4,12-23

Evangelist Matej, preuzimajući sliku iz Knjige proroka Izaije, govori o Isusu kao svjetlosti. Često se u životu susrećemo s tamom, poteškoćama, neizvršenim dužnostima koje se pred nama nagomilavaju poput nepremostivog brda. Nailazimo na probleme i nerazumijevanja s bližnjima, suočavao se s usamljenošću... Usred svih tih bolnih iskustava do nas dopire riječ ohrabrenja i utjehe: ne gledaj samo na tamu, gledaj radije na svjetlo kojim Bog prosvjetljuje tvoj život! Sam Isus je iskusio naše ljudske tmine. Zato možeš računati na njega, jer on je uza te, poput svjetla u tami. Ne dajemo mi sami konačni smisao vlastitim životima! Nije to ni naš posao, ni znanje, ni uspjeh. Smisao našem životu daje Gospodin svjetlom kojim nas obasjava. Vrijednost našeg života ne temelji se na onomu što činimo, niti na ugledu i utjecaju koji postižemo. Naš život dobiva svoju vrijednost jer nas Bog gleda, okreće se prema nama bez obzira na naše zasluge ili krivnje. Njegova svjetlost sposobna je prodrijeti u naše najtamnije tmine, također i onamo gdje se osjećamo skroz dovedeni u pitanje, ona prodire i u naše grijeh. Gospodinu se možemo i trebamo povjeriti i onda kad nailazimo na svoje granice, kad nam je život težak, pretežak, te nam se čini kao da nam njegov smisao izmiče iz vida. I tada nam utjehu pruža njegova svjetlost, jer: *Narod koji je u tmuni hodio svjetlost vidje veliku; onima što mrkli kraj smrti obitavahu svjetlost jarka osvanu.* Za tu svjetlost molimo upravo danas.

9. 02. 2014.

5. nedjelja kroz godinu

Iz 58,7-10; Ps 112,4-5. 6-7. 8-9; 1
Kor 2,1-5; Mt 5,13-16

Ako u tanjur juhe dodamo veliku žlicu soli, juha više neće biti jestiva. Potrebno je vrlo malo soli da juha bude ukusna, začinjena. Ako poruku ove slike – koju Isus koristi – prenesemo na suživot među ljudima, smijemo ustvrditi da mala grupa dobrih ljudi, koji znaju opraštati bližnjima zbog njihovih slabosti, te nisu samo zabrinuti kako se nametnuti, ostvariti vlastite ciljeve i interese, ta mala grupica može mijenjati svoju okolinu, pridonoseći tomu da naš svijet ostane i sve više postane ljudski. Snagu i nadahnuće za takvo djelovanje, za takav život, nudi sam Gospodin, jer ustvari živeti tako o njemu svjedočimo. Ovaj svijet bi bio siromašan, neljudski i hladan da nema ljudi koji žive takvu srdačnost i spontanu darežljivost, osobito u praštanju, jer su ga i sami najprije primili od Boga. Takvi su ljudi stvarno i svjetlost bližnjima, svjetlost svijeta. Jesmo li dovoljno uvjereni u „zarazni“ karakter dobrote? Ili se zadovoljavamo strahujući od „zarazne“ moći zla? Ne zaboravimo, dovoljno je samo malo soli da cijeli tanjur juhe bude ukusan. Svatko od nas, iako se osjeća malenim, može mijenjati ozračje u svojoj okolini. Isus ima povjerenja u nas da smo za to sposobni i zato nam veli: *vi ste sol zemlje, vi ste svjetlost svijeta!*

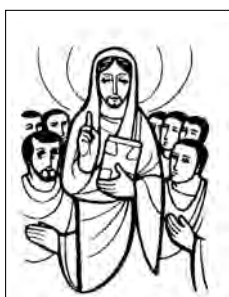
2. 02. 2014.

Prikazanje Gospodinovo –
SvijećnicaMal 3,1-4; Ps 24,7. 8. 9. 10; Heb
2,14-18; Lk 2,22-40

Uvjeren u primljeno obećanje, starac Šimun prepoznaje Isusa i spasenje koje on donosi. Šimun je ostario čekajući ovaj trenutak, ali je strpljivo dočekao njegovo ispunjenje. Također i prorok Ana, već je u poodmakloj dobi, gotovo cijeli svoj život provela je u strpljivoj i ustrajnoj molitvi i pokori. Toliko otvorena djelovanju Božjeg Duha ona je osposobljena prepoznati Isusa i posvjedočiti ga onim koji iščekuju dolazak obećanog Mesije. Ana i Šimun, za razliku od mnogih drugih, u malom djetetu prepoznaju Mesiju, jer su im oči čiste. Njih krasi duboka vjera i jednostavna vjera, stalno hranjena molitvom i vršenjem volje Očeve. Zato su osposobljeni prepoznavati Božju blizinu u znakovima vremena, a nadasve u božićnom djetetu. No, još prije Ane i Šimuna, Marija svojom vjerom omogućuje Božjoj ljubavi da se za sve nas utjelovi i dođe nam ususret u Isusu Kristu. Ustvari, u današnjem evanđeoskom ulomku Marija preko starca Šimuna doživljava nešto poput drugog navještaja, jer joj on ukazuje na koji će konkretni povijesni način njezin Sin ispuniti svoje poslanje, i to u nerazumijevanju i u patnji. Dvostruki navještaj, kojeg je Marija najprije primila od anđela a potom i od Šimuna, obilježava i svako kršćansko poslanje. Prihvatimo ga stoga poput Marije, s vjerom i predanjem: *Neka mi bude.*

16. 02. 2014.

6. nedjelja kroz godinu

Sir 15,16-21;
Ps 119,1-2. 4-5. 17-18. 33-34;
1 Kor 2,6-10; Mt 5,17-37

Ideal pobožnih Židova sastojao se u opsluživanju Zakona, jer se tako vršila Božja volja. Razmatrati o Zakonu i vršiti ga značilo je za Židova baštinu, svjetlost njegovoj stazi, njegov zaklon i mir. No, Isus je punina Zakona, on je konačna Riječ Očeva. Sv. Pavao ističe: *tko drugoga ljubi ispunja Zakon... Punina dakle Zakona jest ljubav* (Rim 13,8.10). Mi kršćani smo najprije Isusovi učenici, ne puki vršitelji Zakona. Farizeji su bili opsjednuti doslovnim i minucioznim ispunjenjem Zakona, ali im je izmakao njegov Duh, zato Isus veli: *ne bude li pravednost vaša veća od pravednosti pismoznanaca i farizeja, ne, neće te uči u kraljevstvo nebesko.* Ljubav nije tek lijepi osjećaj kad činimo ono što nam se sviđa, nego je ona pokretač služenja bližnjemu, prema Božjoj volji. Zato Isus nabraja slučajeve iz svakodnevnog života u kojima je ova konkretna ljubav pozvana biti na djelu i to pomirenjem s bližnjim, odricanjem od srdžbe i vrijeđanja, nečinjenjem bludnosti niti u želji, izbjegavanjem grijeha čak iako smo na njega navezani kao oko ili ruku, čuvanjem jedinstva ženidbene zajednice... Zajedništvo s Kristom osnažuje nas da živimo tu konkretnu ljubav prema Bogu i bližnjemu, jer vjerujemo njegovoj riječi i pouzdamo se u nju: *Nebo će i zemlja uminuti, ali riječi moje ne, neće uminuti* (Mt 24,35).

13. siječnja

Sveta Veronika

(* u Izraelu + 70)

- Isusova učenica ● Zakejeva žena? ● ozdravila od krvarenja? ● čudesan kip Veronike u Rimu ●
- među ženama na križnom putu ● pružila Isusu rubac ● rubac čuvala cijeli život ● rupcem izliječila cara ●
- rubac darovala papi ● rubac na sličicama i slikama ● zaštitnica od krvarenja ● dobre smrti ● fotografa ●

Ime

U Subotičkoj biskupiji se sveta Veronika slavi 13. siječnja, a u općoj Crkvi 4. veljače. Ime je grčko, a znači onu što donosi pobjedu. Drugo značenje ovog lijepog imena se izvodi iz latinskih riječi **vera icon** što znači prava slika. Veronika je jedna od Isusovih učenica. Ne rijetko vjernici drže da je Veronika ona žena koju je Isus ozdravio od krvarenja, a spominje je sveti Matej u 9. poglavlju svoga evanđelja. Veronikino platno (rubac), kao ni onaj navodni događaj, kad ona na križnom putu Isusu pruža rubac, nema izravnu potvrdu u Evanđeljima. Ime Veronika se spominje istom u IV. i V. stoljeću, u apokrifnom spisu *Djela Pilatova*. Tu se izrijeком pod imenom Veronika spominje žena koju je Isus ozdravio od krvarenja. Ima još jedno kasnije apokrifno djelo pod naslovom *Pilatova smrt*. U tom djelu je zapisana ona tradicija o Veronikinom rupcu na križnom putu. Ta tradicija živi u Crkvi do danas.

Veronika na Isusovom križnom putu

Prema jednoj legendi Veronika je bila jedna od onih jeruzalemskih žena koje su sućutno pratile Isusa na križnom putu. Sveti Luka ih spominje u 23. poglavlju svoga evanđelja: *Za njim je išlo silno mnoštvo svijeta, napose žena, koje su plakale i naricale nad njim* (Lk 23,27). Druga legenda sačuvana je do danas, da je Veronika Isusu pružila rubac na križnom putu, a Isus je ostavio obris svoga lica na rupcu. Veroniki se obratio glasnik bolesnog cara Tiberija za pomoć. U nekim legendama stoji kako je Veronika nakon Isusove smrti došla u Rim, noseći sa sobom sveto platno, kao najdražu relikviju. Tim je rupcom izliječila samoga cara Tiberija, a prije svoje smrti darovala ga je papi Klementu.

Slava Veronikinog rupca

Neke legende tvrde da je Veronika bila supruga Zakeja. Nakon Kristove smrti i uskrsnuća oboje je dospjelo u Galiju, današnju Francusku, gdje je obraćeni carinik promijenio ime u Amadour i započeo pustinjački život, dok je nje-

gova žena putovala Galijom i propovijedala evanđelje. Jedna bizantska legenda priča da je Isus jednome kralju poslao čudotvoran rubac sa svojom slikom. Kralj je naredio da se Isusov lik postavi na gradska vrata Edese. Isusov lik je čudesno ostao utisnut u epku. Nešto mlađa legenda govori da je kraljeva kći Berenike dobila spomenuti rubac. Car Konstantin VII. je 944. godine naredio da se Isusov lik postavi u dvorsku kapelu u Carigradu. Nakon sramotne provale križara u Carigrad 1204. godine, taj je Kristov lik nestao. Njegove se navodne kopije čuvaju u Vatikanu i u Genovi. Štovanje Veronikinog rupca se u Rimu počelo širiti od XII. stoljeća, a posebno nakon križarske provale u Carigrad.

Zagledani hodočasnik iz Hrvatske

Od XVI. stoljeća se motiv Veronikinog rupca često nalazi na sličicama, ali i na većim slikama i kipovima. Glasovit je mramorni kip svete Veronike u rimskoj bazilici svetoga Petra. Taj kip spominje talijanski pjesnik Dante. Dante je bio zavidljen jednostavnim hrvatskim hodočasnikom, koji pobožno promatra Veronikin kip. To je svoje divljenje Dante slio u stihove: *Ko' čovjek možda iz Hrvatske, koji / Veroniku nam vidjet došao je / da pred tom slavom starodavnom stoji / za bezeknut, a misli mu se roje: / Gospodine moj, Isukrste Bože, / takvo je dakle bilo lice tvoje?*

Rubac počastio papa

Kad vjernici mole križni put, Veronika se spominje na 6. postaji. Gdje se časti Veronikin rubac? Premda je u Rimu oko platna s Isusovim likom bilo uvijek hodočasnika, i premda su tamošnje relikvije starije, ipak se štovanje Veronikinog rupca više veže uz grad Manoppello, gdje redovnici kapucini čuvaju navodni Veronikin rubac. Čak su i neki stručnjaci mišljenja da se upravo tamo čuva pravi Veronikin rubac. Papa Benedikt XVI. je hodočastio u Manoppello kako bi iskazao počast rupcu. Tada je papa okupljenim svećenicima i puku rekao: „Zajedno tragamo da upoznamo

lice Gospodina našega i u njemu pronađemo put našim životima“.

Što je ostalo od rupca?

Relikvija u Manoppellu je krhka tkanina s krvavo crvenim mrljama. Na platnu se jasno ocrta lik bradatog muškarca koji nevjerojatno sličí još poznatijoj relikviji, Torinskom platnu ili Svetom pokrovu u sjevernoj Italiji. Torinsko platno mnogi kršćani štiju kao platno kojim je bilo omotano Kristovo tijelo. Rubac iz Manoppella je veličine 17 puta 24 centimetra, a prema legendi upravo je tim rupcem Veronika obrisala Isusu čelo dok je ulicama Jeruzalema nosio težak križ na leđima do mjesta smaknuća, Golgote – Lubanjskog mjesta.

Veronikini posmrtni ostaci se navodno čuvaju u crkvi St-Seurin u Bordeauxu. Od VIII. stoljeća se čuva jedna navodna relikvija Veronikinog rupca, od koje je jedva što još ostalo. Bila je i kradena. Pobožni hodočasnici vole rijetke prilike, kad se tom relikvijom blagoslivlje puk. Za rubac mnogi drže da posjeduje svojstvo iscjeljenja, a u srednjem vijeku se smatralo čudesnim što se Kristovo lice može vidjeti samo pod određenim kutom. Podrijetlo Veronikinog rupca je nepoznato.

Zaštitnica fotografa

Veronika je zaštitnica fotografa, župnih kućanica, pralja, krojačica rublja, tkaca i prodavača platna. Sveta Veronika pomaže kod teških povreda, kod krvarenja. Zaštitnica je dobre smrti.

Govori vam sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić, karmelićanin

Sloboda (1)

Piše: o. mr. Mato Miloš, OCD, vicepostulator

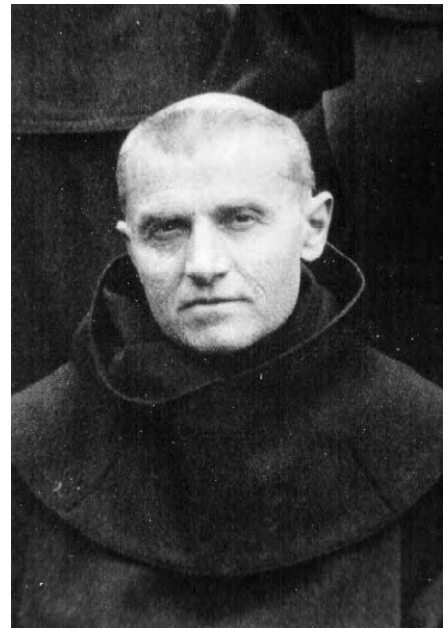
Samo je onaj slobodan, koji nije sebičan. Sebičnost, pakost, ropstvo sebe, svojih nagnuća, mučenje valjanih podanika. Al valjani podanici nek budu smirni junaci. Ta i strastveni robovi neka uživaju malo takozvane slobode.¹

Svi čeznemo za slobodom. Svi želimo slobodu. Isusova riječ, *Istina će vas osloboditi* (Iv 8,32), neka osvjetli i vodi ovo naše razmišljanje o slobodi kako ju predstavlja naš o. Gerard. *Istina* koja dolazi od Boga, ima svoje središte u Isusu Kristu, Spasitelju svijeta. Od njega koji je *Put, Istina i Život* (Iv 14,6), Crkva prima ono što nudi ljudima, a to je Istina o Ocu i njegovoj ljubavi prema nama kao istinu o čovjeku i njegovoj slobodi. Evanđelje Isusa Krista objavljuje čovjeku da je on slobodna osoba pozvana ući u zajedništvo s Bogom i na taj način dotaknuti i ući u neslućene dubine ljudske slobode. Kada je Bog odlučio na nov način ući u svijet, bila mu je potrebna ljudska sloboda. Stvarajući slobodu Bog se na stanovit način učinio ovisan o čovjeku. Sloboda se ne može iznuditi. Bog je potražio osobu koja bi slobodno prihvatila njegovu ponudu da bude vrata kroz koja će On ući u svijet. I našao je poniznu službenicu Mariju iz Nazareta, koja je svojim slobodnim pristankom prihvatila Božju ponudu biti Majkom Božjom. Marijin pristanak u razgovoru s anđelom Gabrijelom: *Neka mi bude po riječi tvojoj*, jest trenutak slobodne, ponizne i velikodušne poslušnosti u kojoj se događa najveća odluka ljudske slobode. Anđeo je otišao od nje, a poslanje koje je slobodno prihvatila sazrijeva u njoj kao i duboka blizina s Bogom, premda će taj slobodni pristanak naići na mnoge poteškoće sve do križa. Sloboda je upravo u tome: prihvatiti životne poteškoće koje će dovesti i do same smrti. Tada se događa preobražaj, novi, besmrtni život, kojega nam je pribavio Isus slobodnim pristankom ljubavi koja ljubi do kraja. Potraga za slobodom i težnja za oslobođenjem bez odnosa s evanđeljem ostaje nerazumljiva bez korijena kršćanske baštine.

Je li slobodan onaj tko može činiti samo ono što hoće? Zna li čovjek uvijek što zaista hoće? Je li u skladu s ljud-

skom naravi ograničiti se na svoj vlastiti „ja“ i odvojiti se od volje drugoga? Znamo da u čovjeku mogu postojati proturječna htijenja. Čovjek se spotiče o granice svoje naravi, želi ono što ne može. Zapreka koja se suprotstavlja čovjekovoj volji ne dolazi uvijek izvana, nego iz njegova bića. Čovjek je pozvan učiti usklađivati svoju volju sa svojom naravi, ako ne želi sam sebe uništiti. „Sebičnost, pakost“, kaže o. Gerard, zarobljavaju nas same. Naša zla nagnuća muče ljude oko nas i ne daju nama ni drugima mira. Čovjek je usmjeren prema drugim ljudima i potreban je njihovog društva. Valja nam učiti ispravno htjeti, usklađivati svoju volju s voljom drugoga u smjeru pravoga dobra. Naša se volja treba uskladiti sa zahtjevima ljudske naravi. Narav pak postavlja mjerilo istine i pravednih odnosa prema volji drugih. Na taj način istina i pravednost postaju mjerila prave slobode. Otac Gerard će reći. *Slobodna volja najgora; jer nas vodi u pakao. Poslušna pak najbolja, jer nas vodi u nebo. Žrtvovanje: najbolje, jer više ne možemo dati ni Bogu ni rodu. Zato slidi Božje nadahnuće, a i svakog čeljadeta na što ga srce vuče, koliko Isus dopusti.²*

Odbacujući Božja nadahnuća, a slijediti svoju sebičnu volju, čovjek se stavlja na Božje mjesto i tone u laž pa propada umjesto da se ostvaruje u Bogu kao slobodno biće. Sloboda nije u posvemašnjoj samodostatnosti i dokidanju odnosa s drugim ljudima. Sloboda postoji samo ondje gdje su uzajamni odnosi vođeni ljubavlju i pravednošću. Da bi te veze postojale, svatko mora biti osobno istinit. Prema tome, sloboda nije sloboda činiti bilo što. Ovdje se radi o slobodi za Dobro, a to je Bog i u njemu se nalazi prava Sreća. Čovjek postaje slobodan u toliko u koliko se približava spoznaji Istinitoga i ukoliko čovjek vrši njegovu volju. Sloboda nalazi svoj pravi smisao u izboru moralnoga dobra. Ona se očituje kao

oslobođenje od moralnog zla. *Slobodu gubiš kad grišiš, padaš u ropstvo,³ kaže o. Gerard. Onaj tko živi svoj život s Bogom rađa veliku unutarnju slobodu. Slobodu i pred smrtnom prijetnjom, kao i slobodu pred svojim životnim dužnostima i životnim patnjama. Jednostavno je raspoloživ za Boga i uistinu slobodan. Slobodan čovjek je odgovoran za svijet, za braću pred Kristom i svoju sigurnost temelji na njegovom milosrđu. Bog nam je dao talente, zaduženi smo raditi kako bi se svijet otvorio Kristu i bio slobodan. Slobodan čovjek želi da se svijet temeljito promijeni, da dođe svijet pravednosti, mira, ljubavi i nenasilja. To se ne može dogoditi bez Kristove prisutnosti. Bez Krista svijetu je i danas budućnost mrak i veliki strah pred budućnošću. Kristovo svjetlo i sloboda koju on daje jače je i daje sigurnost i nadu za suočavanje s budućnošću. Krist živi, pobijedio je smrt i sve sile tame. U toj sigurnosti, u toj slobodi i radosti živimo, poručuje nam o. Gerard.*

¹ *Thelogia pastoralis*, 002677.

² Isto, 002653.

³ Isto, 002759.

Obiteljska svjedočenja

Jedini pravi put

Željela bih, draga braćo i sestre, s vama podijeliti svoje svjedočanstvo o obraćenju ka Isusovom putu.

Rođena sam i odrasla u obitelji u kojoj se vjera nije prakticirala, niti sam bila poučena o vjeri. Nisam znala ni značenje svetih sakramenata i njihovu važnost kao ni značenje i važnost crkvenih blagdana. Krštena sam u sestrinskoj Pravoslavnoj crkvi, a Božji put me je doveo u Katoličku crkvu. Djetinjstvo i djevojačko doba sam provela bez odrastanja u vjeri. Nakon sklapanja braka sa svojim suprugom katolikom, više sam počela upoznavati katoličke blagdane i katoličku vjeru. Osjećala sam da mi postaju sve bliži. Promjena u mom životu se dogodila nakon rođenja moje starije kćerke, koju smo odlučili krstiti u Katoličkoj crkvi i odgajati u katoličkoj vjeri. Prije njenoga krštenja, zaslugom našeg župnika Andrije, odlučila sam se vjenčati u Katoličkoj crkvi. Od mise na

kojoj je moja kćerka krštena, osjetila sam se bolje, drukčije i poželjela naučiti moliti se i dolaziti na katoličku misu. Sa svojim suprugom i kćerkom, koja je tada još bila mala, počela sam redovito dolaziti na svetu misu, što me je počelo ispunjavati. S nestrpljenjem sam čekala svoje vjenčanje u crkvi, kako bih mogla pristupiti svetoj pričesti i ispovijedi. Vjenčali smo se pred Božić 2002., a moja prva sveta ispovijed bila je iste godine na Badnji dan, a već sljedećega dana, na sam blagdan Božića prvi put pristupila sam svetoj pričesti. Tada sam osjetila još veću povezanost s Isusom. Vjenčanjem u crkvi sam osjetila još jaču bliskost prema vjeri. Tri godine kasnije dragi Bog podario nam je još jednu kćerku, koju kao i stariju suprug i ja nastojimo pravilno odgajati po katoličkom nauku. Obje naše kćerke pohađaju katolički vjeronauk i u školi i u župi i dolaze s nama na svetu misu. Često idem na misu i radnim danima. Suprug i ja rado spremamo crkvu. Krenula sam na susrete Nove evangelizacije i u Školu Biblije, što mi pomaže još više učiti o vjeri. Isusov put nije lagan, niti je uvijek lako biti vjernik kršćanin, ali ne treba posustati. Ja sam istinsku sreću osjetila s Isusom i shvatila da je put kršćanstva jedini pravi i istinit. Puno puta prolazim kroz teškoće, ali znam da će uz Isusovu pomoć sve biti dobro.

Sandra Vojnić Tunić

Moja obitelj

Božić je. Na slikama pred očima prolazi mi Sveta Obitelj. Promatram Josipa i Mariju, a u jasicama malog Isusa. Na jednoj slici, posebno mi dragoj, njih dvoje zagrljeni čine srce, a u sredini među njima kuca srce malog Isusa. Slika predivna. No, razmišljam – nije im bilo lako. Nisu su se oni baš tako lako sastali. Iako je s početka išlo vrlo glatko, vidjeli su se i zaljubili, veoma brzo morali su ponijeti „svoj križ“, kako danas znamo reći.

I mi ljudi u mladosti života želimo da nam sve bude nekako idealno. Dobro je to željeti, i treba tako. Vrijedi se nadati, pa što bi bilo od nas kada ni nade ne bismo imali!? Želja nam je naći voljenu osobu, svoju drugu polovicu, s njom se vjenčati, dobiti jedno, dvoje, troje, četvero nogometni tim – djece. Kako tko, svakako i sam sâm želio što više – to bolje. I još nadodajmo i sve druge želje: imati dobar posao, dom, automobil, i nabranjanju nikada ne bi bilo kraja kad ne bih bio vezan uz temu.

Ne ispadne u životu sve po planu, ma koliko god mi to željeli. Putovi nas naši puno puta vode po nepoznatom krajoliku. Tako sam i sâm vrlo mlad želio osnovati obitelj, skrasiti se s bliskom osobom koja će mi biti po mjeri i ja po njoj. Ostvariti se u obitelji, imati djecu i živjeti kao što su živjeli Josip i Marija. Očigledno tad ih još nisam dobro znao. Nisam znao sve o Josipu i Mariji. Život nas nekada odvede daleko

Sinoda o obitelji 2014.

Papa Franjo najavio je treću Izvanrednu opću skupštinu Biskupske sinode, koja će se održati u Vatikanu od 5. do 19. listopada 2014. godine, o temi „Pastoralni izazovi obitelji u kontekstu evangelizacije“. Vrlo je važno zakazivanje izvanredne sinode o pastoralu obitelji – rekao je ravnatelj Tiskovnog ureda Svete Stolice pater Federico Lombardi te dodao da je to način na koji Papa želi nastaviti razmišljanje i hod crkvene zajednice, uz odgovorno sudjelovanje biskupâ s raznih strana svijeta. *Dobro je da Crkva djeluje kao zajednica u razmišljanju i molitvi, te da*

određuje zajedničke pastoralne smjernice u najvažnijim točkama – kao što je dušobrižništvo obitelji – i pod vodstvom Pape i biskupâ. Zakazivanje izvanredne sinode jasno pokazuje taj put, istaknuo je pater Lombardi.

Iz gore spomenutog razloga, Uredništvo *Zvonika* odlučilo je od ovoga broja pokrenuti rubriku „Upoznajmo naše obitelji“. Kao uvod u istu, u ovom broju *Zvonika* objavljujemo svjedočenje Silvestra i Sandre, koji su svoje svjedočenje o životu u svojim obiteljima iznijeli na svetoj misi u subotičkoj crkvi sv. Roka. Nadamo se da će nam njihove riječi biti poticaj da, kad god smo to u prilici, svojim životom, ali i riječima, svjedočimo o Božjoj prisutnosti i ljubavi u našim životima.

Uredništvo

od ciljeva, od vrela, pa lutamo, vrludamo i tražimo bolje, odlazimo od onog što smo zamislili zarad nekih tobože viših ciljeva i ideala. Mислеći kako rastemo, gubimo zapravo ono najvažnije što nepovratno ističe iz dana u dan, a to je vrijeme. Vrijeme je stari sudac.

Jedan dan, prije mnogo mjeseci i godina susreo sam svoju suprugu. Želje iz mladih dana probudile su se u meni, volja se opet rodila i pomislih: „Eto, to je to!“

Pomislio sam da je za sve ono što sam o obitelji maštao došlo vrijeme da se i ostvari. Vrijeme čekanja je učinilo svoje i više nije bilo mjesta ni za tren oklijevanja, sklopili smo u brak. Željeli smo kao i svi na tom putu, skrasiti se, imati djecu koliko nam tjelesne mogućnosti dopuste. Nije išlo sve kako smo htjeli. Mnogo vode istroši i kamen. Prvo nismo dobili djecu, već smo uzeli na se brigu za dvije stare osobe, dva stara roditelja. Jedan od njih je već među anđelima, ore nebeske njive, a drugi je s nama. I to, to je naša obitelj.

Gledam danas Svetu Obitelj i razmišljam u ovom Adventu o tome je li Josip mislio da će morati lomiti svoj ponos kada se zaljubio u Mariju? Je li Marija u svojim mladenačkim snovima maštala o braku, obitelji, životu onakvom kakvog je imala? Vjerujem da ga ni u snu nije mogla zamisliti. Bog ih je klešao u strpljivosti i od njih isklesao najveći dar koji su mogli dobiti, dar prihvaćanja. Mi ljudi znamo biti sebični te reći: „Nije to ovo, što želim“. Jedan će pastir pred Betlehemom nekim slučaj-

nim namjernicima reći: „Bog je svakom dao neki dar“. Marija će nas upitati: „A koji je tvoj dar?“

Kao što rekoh, i nas dvoje smo željeli dar od Boga, djecu, sina, kćer, jednog, dvoje ili više. Dobili smo dva stara roditelja o kojima smo skrbrili, o kojima brinemo, ali jednako tako se s njima i radujemo. Nedavno se naša obitelj proširila za još jednog člana. Istina, nije dijete, odrastao je čovjek, zalutao u ovom svijetu, traži toplinu i ljubav. Primili smo ga, i on je naša obitelj. Nije lako, rane i ožiljci od neslaganja su duboki i puno puta bole. Ali što biste vi učinili? Zar nas prisporodba o Milosrdnom Samarijancu ne uči upravo ovome!?

A djeca? Imamo li ih sad? Imamo! Doduše, ne našu, kako bi se to znalo reći, od krvi i tijela, već su nam darovana, ustupljena da ih odgajamo i obrazujemo. Nedavno mi je netko čestitao Ocu pa reče: „Čestitam ti Ocu iako...!“ Iako, ono iza je ostalo visjeti u zraku. Pomislio sam iako – što? Na ono – što, što bi moglo ići iza tog? Na to „iako“ sam se usprotivio. Jesu li samo oni oci koji rode svoju djecu i dopuštaju im baš sve, a kad krene po zlu kupuju ih raznim darovima? Ili su pak možda očevi oni koji napuste svoje supruge i, daleko od očiju i srca, sjete se u tjednu, mjesecu, godini kako s tom ženom imaju djecu!? Možda su to one majke koje u jurnjavi za karijerom svoju djecu zaborave kod baka, djedova, nekih ustanova a kad ona postanu odrasli ljudi, ne prepoznaju se... Meni je rečeno iako... „nemam“ – valjda, pomislih. Sretni ti Oci!

Nama su djeca darovana na odgoj i o tome mnogo razmišljamo. Uхватim sebe u prebiranju po svom srcu, dok razmišljam kako prići onom djetetu koje je toliko bahato i drsko, te mu s ljubavlju reći: „Nemoj biti takav!“ Kako ono dijete koje sjedi u školskoj klupi ispijeno kao krpa, jer noćima sluša roditelje kako se svađaju, osvijestiti da je voljeno i ljubljeno? Kako onu djevojčicu utješiti dok se smrzava u svom kratkom kaputiću i uvjeriti je da uči, jer je obrazovanje ključ uspjeha i put iz bijede? Mnoge večeri zaspim s mislima i molitvom na usnama za tu djecu. Mada će mi netko znati reći: „Čestitam ti oce, iako...“, tri točke.

Neka od te djece će me vrlo brzo zaboraviti. Na ulici se neće ni javiti. Već i sad znaju u prolazu dobaciti po koju ružnu riječ. Ali zar se to ne dogodi i roditeljima? Ima nas ljudi svakakvih, zbog čega to ne bi mogla biti i djeca? Gledam nekad navečer u moju suprugu, koja noćima krađe od našeg zajedničkog dragocjenog vremena. Troši to naše vrijeme na pripreme za školski sat. Kao da želi te pripreme prožvakati. Kao ona majka koja bi nahranila svoju mladunčad tako što će prožvakati hranu za njih, kako ih ne bi boljeli trbušćici. Traži ona načine, mogućnosti, kako toj djeci približiti lekciju, kako bi ju shvatili, prihvatili i usvojili. Negdje će to zrno donijeti uspjeha, negdje ne. Tako je to u životu. Nama se nije dalo drukčije, već ovako kako imamo. No, s ponosom kažem, to smo mi – naša obitelj, darovao nas Bog.

Puno puta padne i teško, nije lako mijenjati nečije navike kad imamo preko četrdeset ili pak osamdeset godina. Nije lako mijenjati nekoga kad nije tvoj, kako se to kaže, od krvi i tijela. Na koncu, nije lako mijenjati ni sebe, kako bi drugom bilo bolje. Ali, opet, Bog nam je darovao ovakvu obitelj i što da kažem: „Bože, neću je! Daj nešto bolje!“ Ne! Već mu kažem: „Hvala ti, Bože, što imam nekog, što taj netko ima mene, što o nekom brinemo, što nekog podižemo iako, kako se kaže, nisu naši od krvi i tijela“. Hvala ti, Bože, što si nam dao Obitelj, što ne moramo biti emancipirane samostalne žene, osviješteni slobodni muškarci, bračno ugovoreni supružnici. Hvala Ti što si nam se u jednostavnosti života darovao onakav kakav jesi – malen.

Silvester Bašić

Stogodišnjakinja

Starica Marica Matin, Čuvrkova (rođ. Šimić, Elegova) iz Sonte, 19. prosinca prošle je godine navršila sto godina života. Nekoliko dana pred njen rođendan, nenajavljena sam otišla u posjet i zatekla baku u drvarnici gdje, kako reče, pravi reda, dok je još lijepo vrijeme. Bila je zasukanih rukava, u malo debljem džemperu, obučena u narodnu nošnju, onako kako se odijevala cijeli život, a učinilo mi se da je oskudno odjevena. Na moju primjedb, odgovorila je da nije nikad preterano patila od zime.

– Pa kako ste, bako? Poznajete li vi mene?

– Ta kako ti ne bi znala, curo draga? Ti si Ruža – odgovorila je stogodišnjakinja, arhaičnim sončanskim govorom, izlazeći iz drvarnice na dvorište obasjano popodnevnim, zubatim suncem, pomažući se pri hodu sa dva štapa. Posljednji put smo se vidjele otprilike prije četiri godine.

Marica je rođena 1913. godine od oca Mate Šimića, Elegovog i majke Janje Matić, Gibanicine u Sonti, kao drugo dijete od njih petero. Obitelj je živjela kao i sve ostale prosječne obitelji u selu. Radilo se na zemlji iz dana u dan, da se pri skrbi ono osnovno za život. U obitelji, koliko se baka sjeća, nije bilo stogodišnjaka. Većina ih je bila dugovječna do 80 godina, jedino joj je sestra Kata umrla u šezdesetpetoj godini.

– Ko da je bilo juče! Išli smo radit i to na konak u švapske salaše, najviše na Cerić. Radilo se od jutra do sutra. Tamo je bilo uvik posla. Od raščupavanja repe, kovanja kukuruza, da uvatiš misto na vršalice ka' dojde žetva. Posli je dolazila siča konoplje, pa branje kukuruza, siča kukuruzvine, kad goda po snigu i zime. A pišice smo išli i po 7 kilometri do posla. Nije nam bilo teško. Ta bilo je sramota i reč da ti je štogoda teško – priča baka tečnim govorom svojih predaka. Ponekada se uhvati za čelo razmišljajući i obrati se kćeri: – De, pomoz mi, Kato!

Baka Marica je završila četiri razreda osnovne škole. Kaže da nije morala puno izostajati iz škole. Otac je poštivao crkvu, zakon i školu te je nastojao da djeca dobiju osnovno obrazovanje.

– Da ne moramo dat krsta! – kaže baka. U prijevodu, tko nije bio pismen potpisivao se znakom križa. Stariji brat je poslije završene škole morao u „službu“. Oskudni uvjeti života su primoravali roditelje da daju svoju djecu za sluge kod imućnih gazda u salaše izvan Sonte. Djeca bi odlazila obično poslije Uskrsa a dolazila u posjet obitelji za kirbaj, u kolovozu, a konačno za Božić. Provela bi zimu u roditeljskoj kući a poslije Uskrsa se ponavljalo isto. Dječaci su češće odabirani za sluge od djevojčica. Na salašima su djeca čuvala svinje, krave, guske. Čistila su štale i svinjce a djevojčice su čuvala djecu, prale i pomagale u kuhinji.

Zdravlje baku Maricu još uvijek dobro služi. Od prije godinu dana pije lijekove za visoki tlak i srce. Tijekom života nije bolovala ozbiljnije, još od prve mladosti. Sjeća se da se kao mlada djevojka razboljela od malarije dok je radila na salašu, Cerić, daleko od Sonte. Bolesnu je nisu smjeli nositi doma.

– Al, bijo jedan dobri čovek što mi je dono kinin izdaleka. Njemu je niko umro, a lik mu osto! Pila sam redovno i eto, fala Bogu, ozdravila! – prisjeća se stogodišnjakinja. – Danas ne mogu reč da ja eto mogu bit 'eroj u poslu, al' polako ide nikako!

Živjela je umjerenim životom. Voljela je svu hranu u umjerenim količinama, a u njenim mladim danima nije bilo baš puno mesa, većinom se jelo tijesto. Kuhana jela, „kašikom“ konzumirala je svaki dan, a alkohol nikada. Voljela je

mlijeko i sve mliječne proizvode koje i danas vrlo rado uzima kao i voće i povrće. Crnu kavu baka ne voli, „a može nesica“. Od sokova obožava Schweppes. Voljela je čitati molitvenik dok ju je vid dobro služio i slušati radio koji i danas rado sluša. Televiziju ne voli.

– Nisam bila bečaruša! Ako mi u svatova zovu igrat i pivat, dignem se, pa igram da nisam osim svita, al nisam se voljila bančit – kaže slavljenica.

U stogodišnjakinjinom životu je bilo i podosta stresnih događaja. Najviše se sjeća smrti svoje troje dece u ranim djetinjim godinama kao i smrti roditelja i svoja tri brata i jedine sestre. Prije godinu dana je izgubila sina u sedamdesetšestoj godini života. Sa sjetom se sjeća svoga muža koji je umro 1985. godine, a bio je rođen 1908. Vjenčali su se kad je njoj bilo 18, a njemu 23 godine.

– Od oca i matere sam dobila krevet i krevetninu. On nije dobijo ništa. Nismo imali ni astal ni stolce. Friško smo ošli kod jednoga gazde na salaš bit biroši – nastavlja slavljenica.

Biti biroš je značilo stanovati na gazdinom salašu, održavati ga, obrađivati gazdinu zemlju, gajiti stoku i živinu i od toga davati dogovoreni dio gazdi.

– Posli nekoliko godina smo se „oživil“ i došli u selo. On da smo mogli mislit od kuće. Eto tu di sam sad, tu smo kuću napravili ja i moj vinčani. Rodila sam pet dice a dvoj je ostalo u životu – priča baka.

Iznad njenoga uzglavlja stoji slika Isusa na mrtvačkoj postelji okruženog anđelima. Osobno, takvu sliku do sada nisam vidjela.

– Eto, ujutru ka' se probudim prvo vidim tu svetu priliku i kažem, fala ti, Bože, što si mi do života i molim ti se da mi dadeš uma i razuma dok živim. Fala ti, Isuse, što si bijo sa mnom kad mi je bilo teško. Š njim se tišim i njemu se tužim – podiže baka glavu prema slici.

Danas baka Marica živi skromno, kao što joj je bio i cijeli život, sa svojom kćerkom u predgrađu Sonte. Upodoli, kako Sončani nazivaju taj kraj. Kuća joj je okružena vrtovima, voćnjacima i vinovom lozom, a na zapadnoj strani pogled se graniči sa šumom topola. Rado se druži sa susjedima koji su joj često u posjetu. Pokazuje mi vrt koji je tijekom proljeća, ljeta i jeseni obrađivala zajedno sa svojom kćerkom. Pokazuje gdje je rastao luk, gdje krumpir, gdje rajčica... Bez grožđa se seosko dvorište ne može ni zamisliti pa su trsovi uredno zaštićeni od golomrazice i spokojno čekaju novo proljeće. Ispraća me zajedno s kćerkom do uličnih vrata, uz pomoć svojih štapova i veselo otpozdravlja.

Poželimo našoj stogodišnjakinji sretan stoti rođendan i poželimo da i dalje s radošću obrađuje svoj vrt i očekuje njegove plodove i, kao što sama reče, neka joj Bog da razuma dok je živa.

Ruža Silađev

Razgovor s mladim teologom i političarom Petrom Kopunovićem Legetinom

U obrani obiteljskih vrijednosti, ne čekajmo da se pijetao drugi put oglasi

Razgovarao: Dragan Muharem

Petar Kopunović Legetin, mag. theol., rođen je u Subotici gdje završava i osnovnoškolsko obrazovanje, srednju glazbenu školu završava u Požegi, a teologiju je diplomirao na KBF-u u Đakovu. Oženjen je, otac dvoje djece, trenutno zaposlen kao vjeroučitelj u osnovnoj školi u Osijeku. Voditelj je zbora *VIS Adoramus* pri župi sv. Ćirila i Metoda u Osijeku te predsjednik gradskog ogranka stranke *Hrast – Pokret za uspješnu Hrvatsku*.

Zvonik: Zadnjih par mjeseci pratili smo žustru raspravu u Hrvatskoj oko uvođenja zdravstvenog odgoja, zatim je bio referendum o braku i obitelji. Možete li nam opisati što se to sve događalo i kakva je sada situacija nakon svega?

□ Kao što ste mogli bar djelomično pratiti preko medija i u komunikaciji s ljudima u Hrvatskoj, u protekle dvije godine bilo je vrlo znakovitih aktivnosti i zbivanja. Naime, nakon izbora i promjene vlasti (iako se time ne umanjuje uloga i zasluga prethodne koja je pripre-

mila „tlo“ za sve dalje) došlo je i do pokušaja nametanja i promjena nekih ljudskih vrednota.

Poznato nam je da Opća deklaracija o ljudskim pravima UN-a npr. u čl. 26. napominje kako *roditelj ima pravo prvenstva u izboru vrste obrazovanja za svoju djecu*, a u čl. 16. da je obitelj *prirodna i temeljna društvena jedinica te je ovlaštena na zaštitu društva i države*. Upravo oko toga su počeli problemi, tj. pokušaj nekih poteza za preinake vrednota kao što su obitelj, te pokušaj preodgoja djece bez prava na izbor. Paralelno s pozivom na demokratičnost i napredak društva

dolazimo do toga da ljudima ne dozvoljavamo pravo izbora jer ipak vladajući uvijek znaju što je najbolje za svakog od nas pa dolazimo do rečenice uoči referenduma gdje ministrica vanjskih poslova i prva potpredsjednica Vlade RH govori da *čak bez obzira na to što misle o ovoj konkretnoj temi, izađu na referendum i glasaju protiv*. Naime, udruga „U ime obitelji“ je pvela i provela akciju prikupljanja potpisa za pokretanje referenduma nakon kojega bi se ustavom zaštitio brak kao zajednica muškarca i žene ako tako odluči većina građana. Uz sve sabotaže vladajućih, te raznoraznih udruga za napredak, slobodu i prava građana, referendum je proveden. A uz referendum je i došlo otvoreno agitiranje i borba za brak ili protiv njega, te se moglo točno uvidjeti tko, kako i na koji način želi mijenjati društvo. Venecijanska komisija Vijeća Europe (2007.) donijela je naputak o dobroj praksi kod referenduma gdje, između ostaloga, stoji kako bi se Vlada trebala ponašati za vrijeme raspisivanja referenduma – da vlada ne smije koristiti javna sredstva za referendumsku kampanju niti zloupotrijebiti političku poziciju za jednostranu kampanju protiv referenduma kako bi građani mogli donijeti informiranu odluku o referendumskom pitanju. A zbivalo se upravo suprotno.

Slično se događalo i kod uvođenja spolnog odgoja koji je uveden kao obvezni u sklopu sata razrednika bez prava na izbor roditelja za izbor odgoja i obrazovanja za svoje dijete. Nakon što je opet bila reakcija građana i udruga, koje su navedeni program i takvo nametanje bez javne rasprave, bez poduke nastavnog osoblja, bez pravih priručnika prijavili na ocjenu ustavnosti, Ustavni sud je program suspendirao s obrazloženjem da *država nije ispunila svoju proceduralnu ustavnu obvezu da nastavne sadržaje zdravstvenog odgoja u državnim odnosno javnim školama na uravnotežen način uskladi s ustavnim pravom i slobodom roditelja na odgoj djece*. Pomislite i zahvaljujete Bogu kako ipak funkcionira pravna država, ali vam onda dođe ministar

Intervju

koji napadne ustavne suce, komentira presudu, dakle izvršna vlast vrši pritisak na sudbenu vlast.

U oba primjera vidimo koliko je vladajućima stalo do promjena u društvu i što bolje mijenjaju (makar i na silu) državni deficit ili moralno-etičko-odgojne vrednote. U jednome su vrlo angažirani, aktivni, žustri a u drugome nas smještaju u rang „smeće“ (rang BB+ agencije Fitch Ratings) i povećavaju javni dug na preko 60% BDP-a, sve više nezaposlenih, zatvorenih ili blokiranih obrta i tvornica, sve više deložacija, itd...

Zvonik: Kakva je bila Vaša uloga u svemu tome?

□ Moja uloga je bila da nisam bio dio one većine koja voli sjediti, komentirati, negodovati, kritizirati nego sam se aktivno uključio kako u obranu napadnutih vrednota tako i u uključenje onoga što smatramo da treba mijenjati a slušajući glas pape Franje koji nas poziva da se uključimo i unesemo svoje kršćanske vrednote u politiku te koji moli „da nam Bog podari više političara kojima će zaista biti stalo do društva, naroda i siromašnih“. Konkretnije, u ovim akcijama sam kod uvođenja spolnog odgoja bio predavač na tribinama na kojima je ljudima objašnjeno što se sve uvodi takvim programom kao što je nedavno bila u Subotici na „XXII. Razgovorima“, pomagao sam i kod prikupljanja potpisa, te sam bio jedan od preko 6000 promatrača na referendumu kako bi isti protekao u što ravnopravnijem odnosu i s pravom svih građana na osobno mišljenje a ne nekim „kombinacijama“ s glasovima, glasačkim

kutijama nakon referendumu te rezultatom drugačijim od stvarnoga.

Zvonik: Promatram situaciju iz perspektive građanina Srbije. Kako je moguće da Hrvatska – jedna većinski katolička zemlja prolazi kroz takve turbulencije?

□ Kratko bih dao protupitanje iz kojeg se može iščitati i odgovor: Kako je moguće da je izabrani narod bio toliko dugo u sužanjstvu – babilonsko, egipatsko...? A nazire se i rješenje: kad i kako je sužanjstvo završilo? Bog nam je dao razum i slobodu. Slobodu izbora, kako pojedincu, tako uz mnoštvo jednakog izabiranja i narodu. Kako pojedinac prolazi kroz osobne turbulencije, tako i narodi.

Čovjek koji je prošao pakao logora je naveo zanimljivu formulu slobode. Ona nije samo teritorijalna nego ju je on opisao kroz formulu: vjera + rad + ljubav = sloboda (Marijan Gubina). Mislim da bi uz tu formulu i pojedinci bili doista slobodni, a onda uz odgovornost i dijakoniju vladajućih i država.

Zvonik: Sada ste građanin Europske unije. Što ova činjenica znači za vas? Kakve Vam šanse otvara?

□ Europska unija je ona koja uvodi „red“ u većinu zemalja koje ulaze u nju, a zemlje koje streme k njoj očito pokazuju želju za redom u svojoj zemlji koji ne znaju ili ne žele sami uvesti i provesti a žele neki EU standard. Ali treba znati i to da dostizanje takvog standarda ucjenjuju razne udruge svojim zahtjevima i prijetnjom ulaskom u EU, pa se vladajući pravdaju da moraju učiniti neke promjene u društvu koje nisu vezane samo uz standard u gospodarskom, ekonomskom, pravnom smislu nego u to pokušavaju ubaciti i promjene vezane uz osobne slobode pojedinca te pokušavaju nametnuti neke svoje ideje apsolutno protivne kršćanstvu i kršćanskom nauku a nauštrb dostojanstva osobe i poštivanja ljudskog života od njegova začetka i smrti. Treba razaznati potrebne promjene za dobrobit i razvoj društva od želja koje nameću iz raznoraznih protuljudskih ideologija. Meni osobno to pomaže u povezanosti s ostalima u EU i to na način da jedni drugima uz razne akcije pomažemo sačuvati ono što nam je važno, te mogućnost razvoja pomoću informiranja, potencijalnog studiranja, učenja jezika, povezivanja s demokršća-

nima diljem Europe, pristup EU fondovima te na taj način pomoć u pojedinim projektima – puno je mogućnosti za svakog pojedinca samo ih treba moći i znati realizirati.

Zvonik: Najavljuje se uvođenje zdravstvenog (i spolnog) odgoja u srbijsko školstvo po uzoru na hrvatski model, koji je, u međuvremenu, povučen. Znakovito je da su oba ministra obrazovanja prezimenjaci. Što mislite, kako će se razvijati situacija u našoj zemlji?

□ Koliko i na koji način se bude čuo glas naroda, onako kako se sam narod uključio u praćenje i oblikovanje tog i takvih programa nauštrb svojeg komoditeta i komentiranja iz vlastitog doma, tako će se i razvijati situacija. Samo zajednički rad, suradnja svih kojima je stalo do odgoja djece kako svoje tako i za buduće generacije, bit će dobra podloga za pozitivan razvoj situacije.

Zvonik: Hrvatska ima mnoge pro-life udruge, tu je i snažna pomoć Katoličke crkve i drugih vjerskih zajednica, postoji mnogobrojan i obrazovan kadar. Svega toga mi u Srbiji nemamo. Na što bismo se mogli osloniti, tj. što bismo iz naše konkretne situacije mogli učiniti?

□ Opet ću ponoviti aktivizam i uključenost svih. Ako ste gladni svaki komad kruha vam je važan, ako ste žedni svaka kap vam je važna. Ako je ovo tema koja je važna za sve vas, svaki pojedinac će biti ključan, jer svatko može na svoj način pomoći, uključiti se, informirati, prosljediti dalje informacije, pomoći svima da razumiju o čemu se radi bez obzira na nacionalnost i religiju. Tu nam dobro govori Picasso koji kaže: *Tko hoće nešto učiniti, nađe način, tko neće ništa učiniti, nađe opravdanje.* Uz sve to će se vidjeti tko doista želi nešto napraviti i raditi, izboriti se a tko će ostati samo na onom idejnom i spekulativnom. Za kraj bih opet ukazao na poziv i poticaj pape Franje koji kaže: *Normalan život od kršćanina zahtijeva vjernost kršćanskom odabiru te nije na prodaju kako bi se uskladio sa svjetovnom jednolikosti. To je napast za narod; to je i naša napast.*

Potrudimo se da tijekom svog života ne čujemo pijetla kako se drugi puta oglašava (Mk 14,66-72; Mt 26,69-75; Lk 22,56-62; Iv 18,15-18. 25-27), pa ćemo znati da smo učinili sve kako smo bili i pozvani činiti svatko na svojem polju, svatko u svojem pozivu.

Ususret sinodi

Pastoralni izazovi obitelji u kontekstu evangelizacije

Papa Franjo najavio je treću Izvanrednu opću skupštinu Biskupske sinode, koja će se održati u Vatikanu od 5. do 19. listopada 2014. godine, o temi „Pastoralni izazovi obitelji u kontekstu evangelizacije“. Osvrnuvši se na novinske članke o dokumentu koji je objavio jedan-pastoralni ured Biskupije Freiburg, o pitanju rastavljenih i ponovno vjenčanih osoba, ravnatelj Tiskovnoga ureda Svete Stolice pater Federico Lombardi je napomenuo da predlaganje nekih posebnih pastoralnih rješenja od strane pojedinaca ili lokalnih ureda može izazvati pomutnju. *Dobro je istaknuti važnost hoda u punom zajedništvu s crkvenom zajednicom*, napomenuo je ravnatelj Tiskovnoga ureda Svete Stolice. Pri tom je istaknuto kako nagađanja ne pripadaju rubrici „Godina vjere“ u kojoj se držimo crkvenog nauka i tumačimo neke manje poznate pojmove i sadržaje, ipak je ovdje potrebno reći da nakon zasjedanja Biskupske sinode o obitelji ne možemo očekivati neku novu dogmu kojom će papa Franjo „srušiti“ dosadašnji model braka. Crkva će biti upoznata s raširenošću pojava „alternativnih oblika“ ljudskih zajednica. No, Objavu primljenu od Boga – a to je da je Bog stvorio muško i žensko i usmjerio ih jedno na drugo, te im povjerio dar prenošenja života (usp. Mt 19,3-7) – papa Franjo sigurno neće promijeniti. Mogu se – i moraju – promijeniti načini rada s pojedinim skupinama na terenu (rastavljeni, ili mladi u pripremi za brak, homoseksualci, itd.), ali se sigurno neće definirati dogma koja će istospolne zajednice izjednačiti s brakom muškarca i žene, neće se ozakoniti pobačaj niti kontracepcija. Koliko god komunikacijski bio drugačiji od većine crkvenih pastira našega vremena, papa Franjo sigurno neće mijenjati Kristov nauk niti Objavu!

Bit će ovo treća Izvanredna opća skupština Biskupske sinode. Prva je, naime, održana 1969. godine, o biskupskim konferencijama i kolegijalnosti biskupâ; a druga 1985. godine, o primjeni Drugoga vatikanskog sabora. Odluka se o izvanrednoj biskupskoj sinodi, umjesto redovnoj, prema 4. članku Pravilnika o biskupskim sinodama, donosi kada predmet koji se ima raspraviti, iako se tiče dobra opće Crkve, zahtijeva hitno rješenje.

Na izvanrednoj općoj sinodi sudjeluju patrijarsi; viši nadbiskupi; metropoliti prvostolnih Crkvi *sui iuris* Katoličkih Istočnih Crkvi; predsjednici nacionalnih biskupskih konferencija; predsjednici biskupskih konferencija više nacija; tri redovnika, predstavnika redovničkih zajednica, koje izabire Unija viših poglavara; te voditelji dikasterija Rimske kurije. /rv/bitno.net/

Predstavljanje knjige o crkvenim betlehemima

Prije božićnih blagdana naš profesor **dr. Géza Cékus** predstavio je u franjevačkoj crkvi svoju knjigu o crkvenim betlehemima Subotičke biskupije. Knjiga sadrži 168 stranica. Podaci su prikupljeni iz 140 crkvi i molitvenih domova. Prvi dio knjige je napisao **dr. Zoltán Rokay**, profesor na Bogoslovnom fakultetu u Budimpešti, a nastavlja se podacima o betlehemima koje je prikupio autor. U našoj se biskupiji betlehemi postavljaju na 111 mjesta. Najstariji potječu iz 1800-tih

godina, a najvrjedniji su tirolski betlehemi koje je proizvodila nekadašnja tvornica Stuflesser. Zanimljivi su također i noviji betlehemi koji su izrađeni od gipsa, gline, metala i kukuruzovine. Najljepši betlehemi se nalaze kod subotičkih franjevaca i u Somboru kod karmelićana. U biskupiji se nalazi i nekoliko „živih betlehema“. U drugom dijelu knjige se nalaze slike betlehema koje je autor sakupio. Cilj izdavanja ove knjige jest očuvanje tradicije crkvenih betlehema u našoj biskupiji.

Bogdan Rudinski

Velika šetnja do Palića

Nakon božićnih blagdana radosno smo se vratili u Paulinum. Novu godinu, odnosno drugo polugodište, započeli smo 16. siječnja. Početak škole obilježila je velika šetnja do Palića i šetnja uz obalu jezera. Poslije duge šetnje okrijepili smo se uz sok i slatkiše. Vrijeme nam je poslužilo i željeli smo ga iskoristiti na najbolji način. Vratili smo se pred sumrak, iscrpljeni ali radosni. Ovakve duge šetnje su i prigoda da razmijenimo iskustva i dogodovštine s božićnih ferija.

Tomislav M. Vojnić

Božićno-novogodišnji darovi za Njemačke

Svake godine za vrijeme božićnih blagdana dolaze nam darovi iz pokrajine Reinlad-Westfalen iz grada Menden (Njemačka). Godinama nas

podržavaju i svake godine nas obrađuju darovima. U ovom prikupljanju darova sudjelovali su mjesni Caritas u Mendenu, a organizatori su bili vlč. **Friedrich Müller** i **Christiane Träger**. U paketu su bili slatkiši, odjeća, školski pribor i stvari za sjemenište. Zahvaljujemo se svim dobročiniteljima, a naročito gospođi **Elisabethi Fessl de Alemany**, koja je omogućila da paketi bez poteškoća stignu do nas.

Molitva

Gospodine Isuse, pozvao si mnoge da budu s Tobom; da propovijedaju radosne vijesti o spasenju; da imaju vlast nad silama tame. Pošalji Svog Duha Svetoga na ljude koje si odabrao.

O ljubljani Bože, ti si nenadmašan u osvajanju srca svojom ljubavlju. Osvoji i moje srce. Ono te želi ponizno ljubiti. Od sada stavljam svoje probitke, nadu, ljubav, svoju dušu i tijelo – sve – u tvoje ruke.

Primi me, Gospodine, i čini sa mnom što je Tebi volja. Nikad se više neću žaliti na to kako upravljaš mojim životom. Znam da me Tvoje ljubljeno Srce oblikuje svakog trenutka za moje dobro.

Ono što trebam znati jest da je to Tvoja volja. Odmah ću svoje želje uskladiti s Tvojima. Upravljaš sa mnom kako je Tebi drago. Svoju volju potpuno podlažem Tvojim volji. Želim živjeti i umrijeti kao zatočenik Tvoje volje. Ono što je Tebi ugodno i meni je ugodno. Tvoje su želje i moje želje.

Bože moj, daj mi hrabrosti da živim samo za Tebe. Daj da volim ono što Ti voliš, daj da umrem za Tebe, kao što si Ti umro za mene. Bože, stavljam se tebi na raspolaganje.

Daj da budem radosni poslanik, radnik na njivi žetve Tvoje, biti potpuno za Tebe.

I. K.

Novi zavjet darovan učenicima

Uređuje: mr. sc. Jelena Zečević

Subotička biskupija je krajem 2013. godine od međunarodne organizacije The Gideons International dobila 3.650 primjeraka *Novog zavjeta* na hrvatskom i 12.240 na mađarskom jeziku, a toliki je i broj djece koja pohađaju školski vjeronauk. Na ovoj iznimno lijepoj i korisnoj gesti Subotička biskupija, Katehetski ured, vjeroučitelji i vjeroučenici od srca zahvaljuju gospodinu Draganu Končareviću i The Gideons International!

The Gideons International je međunarodna organizacija osnovana 1899. godine u Wisconsin, SAD. John H. Nicholson, Samuel E. Hill i Will J. Knights željeli su biti svjedoci Isusa Krista i budući da su mnogo putovali, 1908. godine dolaze na ideju da za svaku hotelsku sobu u SAD-u nabave po jedan primjerak *Svetog pisma*. Njihov program i misiju podržala je Prezbiteranska crkva, te su brojni pastori postali njihovi suradnici.

Osim u hotelima, The Gideons International dijeli primjerke *Novih zavjeta* u vojarnama, bolnicama, zatvorima, školama, fakultetima. Zahvaljujući ovoj organizaciji, *Novi zavjet* je podijeljen u 196 zemalja, na više od 93 jezika. Oko 1,8 milijardi *Biblija* i *Novoga zavjeta* distribuirani su diljem svijeta od 1908., a više od 700 milijuna primjeraka podijeljeno je samo posljednjih 10 godina. U prosjeku dva primjerka Božje riječi podijele se u jednoj sekundi, a jedan milijun svakih pet dana.

Podjela *Novih zavjeta* u Tavankutu

U Osnovnoj školi „Matija Gubec“ u Donjem Tavankutu, 23. Prosinca 2013. godine organizirana je podjela besplatnih primjeraka *Novog zavjeta* na hrvatskom jeziku. Donator tri stotine primjeraka *Novog zavjeta* za našu školu, djeci koja pohađaju katolički vjeronauk, bilo je Biblijsko društvo Gideons. Ovom prigodom u školi je organiziran prigodni program koji su pripremili vjeroučitelj Franjo Ivanković i nastavnica glazbenog odgoja Kristina Kovačić. Dvije stotine djece viših i nižih razreda iz Donjeg Tavankuta sudjelovalo je u programu prije podjele *Novih zavjeta*.

Na početku programa u ime učenika sve okupljene je pozdravila Milica Vuković koja je izrazila radost što u ovo predbožićno vrijeme na kraju prvog polugodišta djeca imaju priliku primiti pisanu Božju riječ na svom materinskom jeziku. Okupljenima se obratio i vjeroučitelj Franjo Ivanković koji je zahvalio donatorima na ovom vrijednom daru koji će biti velika pomoć u nastavi vjeronauka. Na kraju programa svoj djeci i nastavnom osoblju škole obratio se predstavnik Biblijskog društva Gideons, gđin Dragan Končarević, koji je izrazio svoju radost zbog prigodnog programa i mogućnosti da obrađuje učenike ovim vrijednim darom za Božić. On je ujedno svoj djeci zaželio sretne Božićne blagdane. Prigodni program je završio pjevanjem Božićne pjesme „Radujte se narodi“ koju je otpjevao školski zbor pod ravnanjem nastavnice Kristine Kovačić. Poslije programa zamjenik ravnateljice škole, Antun Lučić, župnik Franjo i Dragan Končarević učenicima su podijelili *Nove zavjete*.

vlač. Franjo Ivanković

Novi zavjet stigao u dječje ruke

Vjeroučenici koji pohađaju katolički vjeronauk u OŠ „Széchenyi István“, njih šest stotina, dobili su *Sveto pismo – Novi zavjet* od međunarodne organizacije The Gideon International, sa sjedištem u Beogradu. Ovaj značajan događaj zbilo se 23. prosinca 2013. u školskim učionicama nakon prigodnog programa kojeg su vjeroučenici koji pohađaju nastavu na mađarskom jeziku u prijedodnevnoj smjeni priredili zajedno sa svojim učiteljima, nastavnicima, a nazočni su bili direktorica škole Magda Fehérvári, predstavnik Subotičke biskupije preč. Károly Szungyi, dipl. kateh. Erzsébet Pölhe, tajnica Katehetskog ureda Subotičke biskupije i vjeroučiteljice s. M. Lívia Vicsek i s. M. Hermína Kovács. Župnik je poučnom pričom potaknuo djecu na što češće korištenje *Novoga zavjeta*, a ravnateljica škole je objasnila kakvu će korist djeca imati tijekom školskih godina a i kasnije u životu od toga što će imati u rukama vlastiti *Novi zavjet*.

Novi zavjet je gospodin Končarević osobno predao svakom učeniku, čije će korištenje, po uvjerenju svih nas, imati važnu ulogu u oblikovanju njihove vjere, u osobnom molitvenom životu i u životu kršćanske zajednice. Zahvalni smo donatoru za ovaj vrlo koristan i vrijedan dar.

sestra M. Hermína Kovács

S vjerom, nadom i molitvom u 2014.

Što nam donosi 2014. godina?

Piše: mr. o. Mato Miloš, OCD

Neka te blagoslovi Gospodin i neka te čuva! Neka te Gospodin licem svojim obasja, milostiv neka ti bude! Neka pogled svoj Gospodin svrati na te i mir ti donese! (Br 6,22-27)

Sve prolazi, samo Bog ostaje! Za nas koji vjerujemo i nadamo se, vrijeme koje prolazi vodi nas k susretu, prema zagrljaju s Ocem. Vrijeme koje prolazi ne ulijeva nam strah, već nas ispunja vedrinom, pouzdanjem i optimizmom. Bog je vjeran i neće razočarati naša očekivanja radosti. Ta sigurnost jest stijena na koju se oslanja cijeli naš život. Ušli smo u novu, 2014. godinu s nadom. Prihvaćamo novu godinu kao Božji dar, kao prigodu da budemo bolji, kao milost pripreme za susret s Bogom. Čestitali smo jedni drugima: Sretna nova godina! Sretna godina ovisi o nama. Mi već danas pripravljamo sutrašnji dan i godinu koja će doći. Sutra će niknuti ono što smo danas posijali svojim životom, izrast će ono što smo danas zasadili u svoje srce. Prihvatimo odgovornost i posljedice našega ponašanja. Slabi smo, naginjemo zlu, grijehu, zarazi sebičnosti. Zato se otvorimo Bogu, pružimo mu ruke, zatražimo njegovu pomoć.

Prekrasne su gore navedene riječi blagoslova što ga je preporučio Mojsije sinovima Izraelovim. Blagoslov je molitva. Molitva je čin poniznosti. Molitva je čin vjere. Kako bi svijet bio drugačiji kada bismo znali blagoslivljati iskrena srca. Kada bismo znali dobro govoriti o bližnjemu, dobro mu činiti, željeti i htjeti! Bog je svjetlo koje nam daje spoznati što je naše istinsko dobro i dobro drugog

čovjeka. Blagoslov znači zazvati Boga na osobu, osobe i događaje u životu. Bog nam je konkretno pritekao u pomoć, poslao nam je svoga Sina Isusa. S njim nam je započeo novi svijet. U srcu Božjemu ima mjesta za svakoga čovjeka, jer svaki čovjek je sin Božji. Ako je Bog učinio prvi korak prema nama, onda je to učinio po slobodnoj i poniznoj privoli presvete Djevice Marije iz Nazareta. Novu godinu smo započeli svetkovinom svete Marije Bogorodice. To je poziv da upremo pogled u stvorenje koje nas više od bilo kojeg drugog stvorenja može poučiti kojim nam je putem ići da susretujemo Boga. Marija je žena vjere i nade. Marija je velika moliteljica. Ona slobodno i bez oklijevanja prihvaća volju Božju: *Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj* (Lk 1,38). Marija živi za druge. Marijin život je darivanje drugima. Ona je blizu Gospodina, ona ljubi Gospodina, a to je sebedarje. Budući da je blizu Gospodina, ona je i blizu svoga bližnjega. Pohađa svoju rođakinju Elizabetu koja je u potrebi pomoći. Koliko od nje još moramo naučiti! Koliki put moramo prijeći da iziđemo iz sebe i živimo za druge!

Marija je pozorna na sadašnjost. Pazi na ono što se oko nje događa, *u sebi pohranjivaše sve te događaje i prebiraše ih u svom srcu* (Lk 2,19). Ona usklađuje svoju volju s voljom Božjom, koja joj se otkriva u konkretnim događajima i osobama. Bog nam uvijek tako govori preko događaja i osoba. Bližnjega kojega trebamo ljubiti ne trebamo tražiti daleko. Bližnji je tu pored nas, u našoj obitelji, kući, okolini, društvu u kojemu živimo i

krećemo se. Tko ima Boga taj ljubi i bližnjega i u tome nalazi mir u srcu. Potrebno nam je promijeniti naše tvrdo ljudsko srca u srce od mesa i sijati mir, pa ćemo i žeti mir. Velika Marijina sreća je u tome, što je povjerovala da će se ispuniti što joj je anđeo navijestio. Pred malim znakom u nazaretskoj kućici, znakom darovanim od Boga koji se očituje u malim znakovima, Marijina duša hvali, veliča i blagoslivlja Gospodina, te klikće od radosti. Vjeru i nadu prati radost. Što je veća vjera, to je i radost veća. A radost je najveći znak Božje nazočnosti u nama. Jesmo li radosni? Jesmo li puni nade, makar pred sobom gledamo sadašnjost u kojoj živimo? Radost vjere, radost nade, neka nas prati cijele ove građanske godine. Marija je *napredovala na putu vjere, vjerno čuvajući svoje jedinstvo s Kristom sve do križa* (LG 58). Otkrijmo i mi svoj način kršćanskog života i ponašanja u svakoj pojedinosti koju evanđelje propovijeda o Mariji. Neka nas Nova godina učini neumornim Božjim tražiteljima, jednostavnim putnicima na putu istine koja nam je u Isusu postala tako blizu, a onda po nama neka postane bliska i drugima. Ne zaobiđimo još jednu vrlo važnu osobu kojoj je Bog povjerio brigu i čuvanje otajstva našega spasenja, svojega Sina, a to je sv. Josip, zaručnik blažene Djevice Marije. Sveti Josip je šutljiva, pravedna, vjerna i kontemplativna duša, koja sluša Božji glas i onda kada govori kroz san, kroz znakove i događaje koji ga okružuju. Neka nas sa svojom zaručnicom Djevicom Marijom prati svojim zagovorom tijekom cijele 2014. godine.

Druga Samuelova knjiga

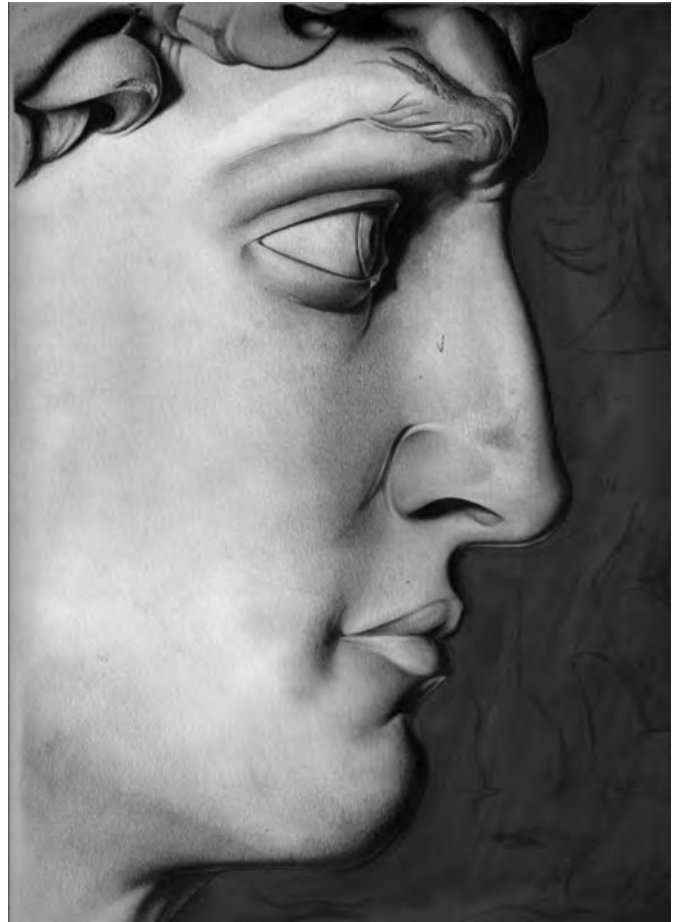
Piše: dr. sc. *Trvadar Fehér*

Ova knjiga počinje onako kako počinje svaka vladavina novoga kralja. David otklanja neprijatelje i takmace (2.-4. i 21. pogl.), zatim počinje širiti svoje kraljevstvo (8.-11. pogl.) i, kao treća etapa, nastaju različite kobne intrige u vlastitoj obitelji (13.-20. pogl.). Ona uzvišenost i zanesečnost što ga prate već od prve knjige Samuela lagano nestaju, a njihovo mjesto zauzimaju krv i ljudska opačina. Čovjek, David, isto čini kao i svi ostali, koji su željni vlasti, užitaka...

No, oči povjesničara ne dopiru u takvu dubinu, kakvu gleda pisac ove knjige. On Davidovo kraljevstvo promatra iz dosta velike vremenske daljine. Sve je istina što je zabilježio o Božjem izabraniku. No, ispod te ljudske stvarnosti postoji još jedna stvarnost, a to je božanski naum, koji se polako realizira i u anarhičnim ljudskim okolnostima. Nju vrlo kratko opisuje: u 6. poglavlju stiže kovčeg saveza u Jeruzalem, u 7. prorok Natan najavljuje da će Jahve imati svoje prebivalište u istom gradu. Ljudi su zauzeti svojim „važnim“ zadaćama, pisac pak vidi da Bog priprema nešto što je značajnije od kraljevstva, od Davida, od širenja vladavine. Jahve se približava svome narodu! On želi biti tako blizu da Mu nije dosta jedan znak, Kovčeg saveza, već želi kuću u Jeruzalemu, tj. Hram. Salomon će izgraditi tu kuću. I ona je zbilja bila mjesto Božje prisutnosti, što priznaje i Nazarećanin, kada čisti predvorje te zgrade: *Ne pravite od kuće Oca mojega prodavaonicu!* (Iv 2,16).

Starozavjetne knjige čine dio jednog procesa. One su kao neki hodnik, vode do nekog cilja. Pisac je vidio širenje jahvističke vjere, nastanak Hrama, divne liturgije. No, pošto je živio u tom povijesnom procesu, nije mogao dalje sagledati Božje namjere. Prošlo je 1000 godina: Hram je više puta bio razoren, pa „sagrađen“. Židovi su bili svjesni – iako je bila velika bol – da pobjeda neprijatelja, i rušenje svetog mjesta ne može Jahvi nauditi. No, problem se nije javio u odnosu na jednu kamenu zgradu, nego u pogledu naroda. Jahve je stanovao u njihovoj sredini, ali kralj, njegov dvor, službenici kod oltara, i narod se nije mijenjao. Bog je prisutan, ali čovjek ne želi ostvariti njegovu prisutnost u svom vlastitom životu. Stvorenje je i dalje kadro učiniti ono što je David učinio: *On ukrade ovčicu siromaha...* (2. Sam 12,4).

Druga Samuelova knjiga najavljuje Isusa Krista, kuću, koja se ne može razrušiti: *Razorit ću ovaj hram sagrađen ljudskom rukom, i za tri dana sagrađit ću drugi, koji neće biti sagrađen ljudskom rukom* (Mk 14,58). Događa se jedna temeljita preobrazba: kamena zgrada postaje čovjekom. Još više: čovjek i Bog se sjedinjuju u novom Hramu. Dosad su ljudi i Jahve bili u velikom raskoraku. Sada čine jedinstvo: *Izabranik – Sin ljubljeni* (Mt 3,17) – čvrsto se drži Oca. Postoji čovjek koji ne živi za novac, za vlast, za užitke, nego jedino za Boga. On ne počinje svoju vladavinu time da uništava neprijatelje, da pokorava druge narode. On već svojim rođenjem sjedinjuje višu klasu (mudrace) s nižom (pastirima), okuplja oko sebe i zle i dobre, i na kraju daje svoj život za stvorenje. U Bogočovjeku se prekida povijest prolijevanja krvi i ljudske opačine. Smisao života nije više vladati drugima, nego služiti u ljubavi.

No, Božja mudrost još je dublja. Židovi su imali samo jedan hram. Rimljani su ga razrušili i više ga nemaju. Isus je Hram, koji se ne može razrušiti. No, Nazarećanin nije jedini hram: kršćani, koji primaju sakramente – po Duhu – realno Boga nose u sebi: *Živim, ali ne više ja, nego Krist živi u meni!* (Gal 2,20). Od Isusovog uskrsnuća zbilja nije potreban jeruzalemski hram, jer po sakramentima svaki kršćanin je sjedinjen sa svojim Bogom. To jedinstvo treba roditi ljubav i poštivanje u društvu, u obitelji, među bračnim drugovima, na radnom mjestu. Isus i po njemu vjernici živo su svjedočanstvo da život nije otklanjanje takmace, širenje nekakve vlasti, nije teren intriga, nego međusobnog pomaganja, i hodanja prema vječnoj domovini, gdje: *Hrama ne vidjeh u Gradu. Jer Gospodin, Bog, Sve-mogućí, i Jaganjac je njegov hram* (Otk 21,22). Od 2. Samuelove knjige do Isusa Krista možemo vidjeti da se sve Božje inicijative događaju u povijesti. No, u toj povijesti došlo je do velike promjene: čovjek je postao hramom Božjim. I zajednica oko Krista, Crkva pokazuje i živi drugačije nego čovjek bez Boga. I onda živi drugačije ako Crkva ima i nedostojnih članova, i onda živi drugačije ako propaganda svijeta ponekad prstom pokazuje na Isusovu zajednicu. Ona živi drugačije jer se u kršćanima ostvarilo ono: *Ja ću njemu biti Otac, a on će meni biti sin* (2. Sam 7,14).

Trebamo li učiti od Amerikanaca?

Piše: *Antonija Vaci*

Pošto je spremio sina za put u Ameriku, otac ga je upozorio: obrati pozornost. Stvari za koje si tu nagrađivan ondje će se kažnjavati i obratno.

Već neko vrijeme kopiramo ono što vidimo u američkim filmovima i serijama, a interesantno je da usvajamo samo ono što se postiže bez truda, a radnje za koje je potreban trud izbjegavamo. Iako je uvriježeno mišljenje da sve što dolazi iz Amerike nije dobro, u Americi je na primjer varanje u školi strogo kažnjivo i, štoviše, nezamislivo. Profesor slobodno može izaći iz učionice, a učenici će nastaviti gledati u svoje radove ne samo zbog kazne, nego zato što su svjesni da ukoliko došapnu odgovor susjedu iz klupe, isti ovaj ih može prestignuti na upisu na fakultet ili u željenom poslu. Roditelji su kod nas prošle godine kupovali testove za prijamni svojoj djeci, a nedavno se jedna majka požalila na čist bezobrazluk nastavnice biologije svoje kćeri jer pitanja na kontrolnom koja joj je kćer poslala, nije mogla naći u knjizi i izdiktirati joj odgovore te je zbog toga dobila trojku. Na zapadu je pak nezamislivo dogovaranje između učenika, a mi smo napravili mašineriju u kojoj sudjeluju i roditelji, a za rezultat su naravno krivi učitelji, nastavnici i profesori.

U poznatoj američkoj seriji „Sex and the City“, četiri prijateljice svakodnevno izlaze, kupuju, piju kavu i tračare u New Yorku. Ovaj model besprijekorno smo kopirali. Teško da ćete naći žensko društvo u kojem se djevojke nisu podijelile na Carrie, Sa-

manthu, Mirandu i Charlotte. Ove četiri bezbrižne prijateljice osim što su izmišljeni likovi, u stvarnosti ne bi mogle opstati u Americi, a kamoli u našoj zemlji. No, njihove moralne vrijednosti i modele ponašanja nije teško kopirati i eto nas, pravimo štetu sami sebi nesvjesni koliko smo ustvari smiješni.

Kod nas je sasvim normalno, čak i poželjno pričati o uspješnoj korupciji. Jesmo li potplatili vozača autobusa ili lokalnog policajca nije važno, osim toga što smo se snašli imamo i sjajnu anegdodu za budućnost. U Americi je, čak i na filmovima, nemoguće staviti novac policajcu u vozačku dozvolu, a naše najmanje, svakodnevne sitne korupcije i zatajenja su nezamislivi.

Trud, kreativnost i dodatno zalaganje kod nas se ismijava. Rad je općenito kod nas podcijenjena kategorija. Djeca na zapadu rade od malih nogu, dostavljaju novine, kose travu, čuvaju djecu, konobare u restoranima a kod nas je to nezamislivo. Koliko puta smo na filmovima vidjeli kako ljudi ostaju prekovremeno na poslu i izmišljaju najsajjnija rješenja kako bi spasili svoju tvrtku, fakultet, grad... Mi smo zadovoljni minimalnim, a u isto vrijeme kopiramo ponašanja koja su se u Americi javila baš zbog toga što ljudi nemaju vremena i rade. Kupujemo ručak umjesto da ga napra-

vimo kod kuće, uzimamo „kave za ponijeti“, kupujemo skuplje telefone i brža računala.

Ne samo da se ovako destruktivno ponašamo, nego ismijavamo svakog tko se drzne pokušati drukčije. Razlika u izboru partnera je također zanimljiva. Na zapadu se cijeni pažnja i romantika, kod nas je poželjno izlaziti s kriminalcima jer smatramo da smo kraj njih sigurni. Velika je razlika i u izboru zanimanja. Dok je u Americi cilj upisati što bolji i teži fakultet jer to povećava šanse za bolji posao, kod nas je idealno platiti diplomu i uzeti radno mjesto koje je, uz malo sreće, odlično plaćeno devizom „Što manje truda, što više novca“.

Ako nastavimo ovim putem, kao društvo nikada nećemo opstati. Nije sramota raditi i živjeti u okviru svojih mogućnosti, a uzimati kredit za ljetovanje, zimovanja i nove krpice je suludo. Pomaganje djetetu da „prevari sistem“ zbog petice ili boda na duže staze je varanje samog djeteta jer ga pretvarate u osobu koja može opstati samo u sustavu koji ne funkcionira. Nagrađujemo stvari koje se u uspješnim zemljama kažnjavaju, a kažnjavamo stvari koje bi trebale biti nagrađivane. Prestanite činiti stvari koje su lake, svatko može pogledati seriju i ogovarati sa susjedom. Uradite ono što je teško, ostanite na radnom mjestu dok ne završite posao, propitajte dijete pred kontrolni, ne ustajte od stola dok ne naučite ono što ste sebi zadali. Sve to ovisi od svih nas, apsolutno nitko nije izuzet. Hajde da se osvijestimo prije nego što postane prekasno.

Kampanja protiv gladi

Sva hrana ovoga svijeta je za sve ljude na svijetu

Piše: dr. sc. Andrija Anišić

U prošlom broju *Zvonika* prenijeli smo kratku vijest da je Međunarodni Caritas (Caritas Internationalis) pokrenuo kampanju protiv gladi. Tu kampanju zdušno je podržao i papa Franjo, kao i mnogi biskupijski Caritasi. Od direktora Caritasa Subotičke biskupije preč. Istvána Dobajia dobio sam pismo direktora Međunarodnog caritasa i molitvu za uspjeh Kampanje protiv gladi, koje ovdje ukratko prikazujem. Uvjeren sam da je kampanja protiv gladi nadahnutá Duhom Svetim i sigurno velika želja Isusova srca.

Naslovio sam ovaj članak riječima „Sva hrana ovoga svijeta je za sve ljude na svijetu“. Uvjeren sam da je to Božja volja i Božji naum od postanka svijeta. Bog nije svako područje na zemlji obdario istim i jednakim prirodnim bogatstvima, jer je računao na bratsku, međusobnu ljubav svih ljudi. Stoga možemo reći da po Božjem naumu sva dobra ovoga svijeta pripadaju svim ljudima svijeta, pa tako i hrana. Potrebna je samo ljubav. Potrebno je imati srca za čovjeka, iskorijeniti sebičnost, pa nitko neće oskudijevati i nitko neće biti gladan, jer dobara i hrane ima u izobilju.

Iz pisma predsjednika Međunarodnog caritasa

Kardinal Óscar Andrés Rodríguez Maradiaga, predsjednik Caritas Internationalis svoje pismo je naslovio biskupima „koji predsjedavaju u dobrotvornim ustanovama naših crkava i njihovim kolegama koji rade na evangelizaciji“. Na početku pisma podsjeća na riječi Benedikta XVI. koji je rekao da je glad „jedna od najvećih nemilosti u svijetu danas“. Kardinal ističe: „164 organizacije koje su članice Caritas Internationalisa i koje rade u više od 200 zemalja diljem svijeta znaju da ima dovoljno hrane za sve, ali još uvijek jedna od osam osoba ne dobiva dovoljno za jelo svakog dana. On podsjeća da je Isus došao na zemlju zato da bi ljudi mogli „mati život u izobilju“ (usp. Iv 10, 10). Isus se borio za siromašne, gladne i odbačene, na način da se s njima poistovjetio: „Jer ogladnjeh i dadoste mi jesti“ i „što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste!“

(usp. Mt 25). Svaka osoba koja gladuje sučeljava nas s agonijom Isusa!

Da se u svakoj kršćanskoj zajednici siromašni osjećaju kao kod kuće

„Nadam se da će kampanja ponuditi nama svećenicima, kao i onima koji s nama surađuju u našem radu na evangelizaciji, mogućnost da odgovorimo na novi način pozivu Gospodina, našeg pastira, našeg Gospodara, koji nikada nije bio nezainteresiran niti je okretao lice od bilo koje vrste ljudske patnje...“.

U nastavku pisma Kardinal je podsjetio na Isusovo čudo umnažanja kruha u pustinji jer mu je bilo žao naroda (usp. Iv 6), ali i na riječi blaženog pape Ivana Pavla II.: „Sada je vrijeme za novu ‘kreativnost’ u činjenju dobra, i to ne samo u osiguravanju toga da pomoć bude efektivna već i u ‘približavanju’ onima koji pate tako da se ruka koja pomaže ne doživi kao ponižavajuća već naprotiv kao pomoć sestara i braće. Stoga moramo osigurati da se u svakoj kršćanskoj zajednici siromašni osjećaju sigurno, i ‘kao kod kuće’.

Nama se Gospodin danas obraća: „Dajte im vi jesti“, i zna da imamo mogućnosti da to i uradimo!“, piše u pismu kardinal Maradiaga. Isus nam govori: Vi koji ste moji sljedbenici nemojte ih odbaciti zbog njihove sudbine. Učinite nešto, imate mogućnosti za to. Budite domišljati i kreativni. Radite neprestano i dijelite ono što imate. Borite se protiv sebičnosti i nemojte ništa propustiti. Protestirajte kako bi prestalo iskorištavanje najslabijih. Zahtijevajte da prestane monopolizacija zemlje od strane bogatih. Dajte siromašnima, mladima, ženama i seljacima oruđe i znanje koje im je potrebno kako bi proizveli, prerađili i prodali proizvode svoje zemlje. Radite kao što Bog radi; On je uvijek zainteresiran za naš kruh svagdanji: od dijeljenja kruha u Hramu do lomljenja kruha u Emmausu, od mane u pustinji do umnožavanja kruha i riba, Gospodin je uvijek brinuo o gladnim ljudima.

Iskoristiti resurse katoličke vjere i humanosti

Govoreći o novoj kreativnosti kardinal Maradiaga ističe kako nas ona

treba „ohrabriti da još više iskoristimo resurse naše katoličke vjere i naše humanosti. Osnovni element tih resursa je molitva, posebno „Oče naš“, kojoj nas je sam Gospodin naučio a iznad svega Euharistija. „Moliti znači biti u skladu s Bogom, čineći njegovu volju i tražeći od njega da nam pomogne da „usprije djelo naših ruku“ (usp. Ps 90). Kršćanska molitva ne tolerira lijenost. Naprotiv, sv. Pavao ističe: „Tko neće raditi, neka i ne jede!“ (2 Sol 3,0). Istinski moliti Boga znači usmjeriti pažnju na glad svih ljudi i žena u naše vrijeme – glad za kruhom, ali isto tako i glad za pravедnošću i dostojanstvom svake osobe... Euharistiju, sakrament zajedništva i saveza, ne možemo pravo slaviti ako nismo sve učinili da povratimo dostojanstvo naše braće i sestara kojima je uskraćena dovoljna i kvalitetna hrana, zaključuje Kardinal.

Što konkretno učiniti

Uz ono što već svaki mjesni Caritas čini, sada borba protiv gladi mora biti intenzivirana daljnjom mobilizacijom pastoralnih djelatnika, vjernika kao i svih muškarca i ženama dobre volje koji dijele naše vrijednosti i uvjerenja. No u svemu tomu je potrebna i određena struktura i institucionalno djelovanje.

Od brojnih konkretnih prijedloga koje u svom pismu navodi kardinal Maradiaga izdvajam samo neke, koje i mi možemo ostvariti u svojoj sredini.

* Uspostavljanje referentne grupe za podizanje javne svijesti u svakoj župi s ciljem promoviranja ove kampanje (snimiti i analizirati stanje u pojedinim župama, saznati uzroke gladi, napraviti popis ljudi u potrebi, sagledati što se konkretno može učiniti i pratiti provedbu dobrih odluka, javno ukazivati na nepravde...).

* Zahtijevati da se reducira bacanje hrane i organizira prikupljanje hrane za najsiromašnije kao i rad na širenju znanja o tehnikama skladištenja hrane.

* Učiti kako umjereno jesti, dovoljno i kvalitetno a da ne bude neumjereno.

* Podržavanje malih seoskih domaćinstava, posebice onih koje vode žene.

Na kraju pisma kardinal Maradiaga upućuje sve buduće sudionike kampanje protiv gladi na riječi Majke Božje, koja nikada ne prestaje podsjećati Crkvu i svu njezinu djecu na ono što je rekla u Kani: „Što god vam rekne, učinite!“ (Iv 2,5).

Konstituiran Savjet Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske

Zagreb je 19. i 20. prosinca 2013. godine bio domaćin predstavnika Hrvata izvan domovine, gdje je po prvi puta konstituiran Savjet Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Hrvatske. Tom prilikom izabrano je vodstvo Savjeta koje će tu dužnost kao predstavnik državnog tijela Hrvatske obnašati iduće četiri godine. Veliki uspjeh i priznanje za hrvatsku zajednicu iz Vojvodine jest činjenica da je među četiri izabrana potpredsjednika i naš kandidat **Tomislav Žigmanov**.

Savjet je utemeljen odlukom Vlade RH od 6. lipnja 2013. godine, a zadaća mu je pomagati hrvatskoj Vladi u kreiranju i provođenju politike, aktivnosti i programa za Hrvate izvan domovine. Savjet čine najugledniji predstavnici hrvatskih zajednica iz cijelog svijeta, a njihova zastupljenost određena je sukladno brojnosti i značaju Hrvata u dotičnoj državi, aktivnosti i povezanosti zajednice s domovinom. Svi oni imenovani su na prijedlog hrvatskih zajednica iz država iz kojih dolaze na mandat od četiri godine te ne primaju novčanu naknadu za svoj rad.

Među predstavnicima hrvatske zajednice iz Srbije su ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata **Tomislav Žigmanov**, narodni zastupnik i predsjednik DSHV-a **Petar Kuntić** i predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća u Republici Srbiji **Slaven Bačić**.

Za predsjednika Savjeta izabran je sveučilišni profesor i bivši ministar okoliša i turizma Federacije BiH **Nevenko Herceg**, a potpredsjednici su: Tomislav Žigmanov, predstavnik hrvatske nacionalne manjine iz Srbije, **Luka Krilić** iz Italije, predstavnik hrvatskog iseljeničtva iz europskih zemalja, **John Peter Kraljić** iz SAD-a, predstavnik hrvatske dijaspore iz preookeanskih zemalja, i **Ilija Nakić**, predstavnik Hrvata iz Bosne i Hercegovine.

Objavljen nosač zvuka „Glasovi orgulja u ravnici“

Koncem prosinca 2013. godine Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata objavio je nosač zvuka sa skladbama hrvatskih skladatelja iz Vojvodine, koji je plod javnog snimanja koncerta 2. srpnja 2013. godine u katedrali Uznesenja Bla-

žene Djevice Marije u Beogradu, a nakon serije koncerata orguljske glazbe pod nazivom „Glasovi orgulja u ravnici“.

Na nosaču zvuka nalaze se kompozicije za orgulje Albe Vidakovića i Stanislava Prepeka u izboru pok. prof. **Đure Rajkovića** i prof. **Saše Grunčića**,

koji je ujedno bio izvođač programa. Snimljena su djela Albe Vidakovića: Preludij i fuga u C-duru, Fantazija i fuga u f-molu te Stanislava Prepeka – 11 preludija na koralne teme i Improvisata te Suita za orgulje sa sljedećim stavcima: Preludium quasi fantasia, Canzona, Choral, Pastorale i Toccata. Koncert je snimio **Viktor Kesler** iz subotičkog Studija Kesler.

Tiskan zidni kalendar za 2014. hrvatskih institucija u Vojvodini

Već treću godinu zaredom, u zajedničkoj produkciji NIU „Hrvatska riječ“ i Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, a uz potporu Hrvatskoga nacionalnog vijeća, koncem mjeseca prosinca 2013. godine tiskan je zidni kalendar Hrvata u Vojvodini, koji je ove godine posvećen topografiji naše zajednice.

Ovaj atraktivni i likovno prepoznatljiv kalendar, djelo je **Darka Vukovića** iz Petrovaradina, a sadrži fotografije s različitim motivima i sadržajima iz svih prostora gdje Hrvati u Vojvodini žive. Tako su u kalendaru zastupljene fotografije hrvatskih domova iz Rume, Srijemskih Mitrovica i Sombora, zatim kartografski prikazi Hrvatskoga sela (na prostoru današnjega Novoga Sada) te Hrvatske Boke u Banatu. Od sakralnih objekata, u kalendaru su objavljene fotografije Franjevačkoga samostana sa zvonikom iz Bača, subotička ka-

tatedralna crkva sante Terezije Avilske te crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije iz Morovića. Kao primjeri pučkoga graditeljstva, u kalendaru su objavljene fotografije salaša iz okolice Hrvatskoga majura te šokačka kuća nabijača iz Sonte. Također, kalendar donosi i fotografije rodne kuće bana Josipa Jelačića iz Petrovaradina te Grašković palače iz Sombora.

Tavankučani darovali sliku od slame nadbiskupu zadarskom Želimiru Puljiću

Na proslavi dana Grada Biograda na moru sudjelovali su i Subotičani i Tavankučani, a bilo je svečano i u znaku brojnih prigodnih događanja koji su ga obilježili.

Naime, proslava Dana Grada i obilježavanje blagdana Svete Stošije, njegove nebeske zaštitnice, bio je povod nizu društvenih, kulturnih, zabavnih i sportskih događanja. Bila je to prigoda da brojni gradovi prijatelji i gradovi s kojima je uspostavljena poslovna ili pak kulturna suradnja pošalju svoje predstavnike i budu dio ovog događaja. Među prisutnim gostima bili su i predstavnici vojvođanskih Hrvata, odnosno Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata iz Subotice i Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva „Matija Gubec“ iz Tavankuta. Predsjednik Društva „Matija Gubec“, **Ladisav Suknović** ovom je prigodom, u društvu stručne suradnice biogradske Gradske uprave **Melise Keser** i **prof. Bože Došena** posjetio i zadarskog nadbiskupa **mons. Želimira Puljića** te mu darovao sliku od slame kao jedan od simbola bunjevačkih Hr-

vata. S njim su bili i član Upravnog odbora Zavoda **Vojislav Temunović** i voditelj folklornog odjela Društva **Ivica Dulić**.

Tavankutska udruga je tijekom prošle godine, u okviru uzajamne kulturne suradnje, predstavila svoje aktivnosti tijekom programa „Kulturno ljeto u Biogradu“, prezentirajući svoje tradicijsko odijevanje, ples ali i izradu slika od slame, čija je izložba održana u Muzeju grada Biograda. Jedno lijepo prijateljstvo nastavljeno je na najbolji način. /I. D./

S. Mirjam Pandžić četrdeset godina orguljašica

Na početku ovoga promišljanja i govora o jubileju, važno je upitati se razmišljamo li koliko je glazba važna kada odemo na misu u crkvu? Važno je da je crkva lijepa, lijepo uređena, čista, da je „dobar“ svećenik, a osoba koja također mora utkati svoju nit za dobar osjećaj je orguljaš. Orguljaš svojom glazbom, glasom, odabirom pjesama, umijećem unosi određeno raspoloženje u puk. On, svojom osobnošću odiše duhom koji ga vodi u poslu koji radi. Ljudi to osjete kroz glazbu koju predstavlja u crkvi, na misi. Crkvena godina donosi tematiku koju mora poštivati, kao i svaki događaj koji se prati i slavi u crkvi. Česte su mise za pokojnika, vjenčanja, slavlja, jubileji. Sve je to važno dobro poduprijeti glazbom.

Osoba koja je cijeli svoj život posvetila samo tom poslu je **s. Mirjam Pandžić**. Rođena je u Starom Žedniku kod Subotice, 7. srpnja 1942. u mnogobrojnoj obitelji. Osnovnu školu završila je u Žedniku, potom odlazi u Zagreb i tu pohađa srednju glazbenu školu, uči teorijske predmete i flautu da bi stekla diplomu stručnog učitelja. Nakon položenih prvih zavjeta 1966., premještena je u Suboticu za orguljašicu u crkvi Isusova Uskrsnuća i za pomoćnu orguljašicu u katedrali-bazilici sv. Terezije Avilske. Godine 1969. ponovno odlazi u Zagreb, gdje je dvije godine svirala kod Isusovaca u Palmotićevoj ulici, a zatim je u župi sv. Blaža bila orguljašica i zborovođa. U tom razdoblju u Zagrebu je pohađala Muzičku akademiju, teorijske predmete, odnosno odsjek za obrazovanje nastavnika glazbenoga odgoja,

a u jesen 1972. je diplomirala. Orguljašku službu u Subotici kao zborovođa i orguljašica u katedrali sv. Terezije Avilske započela je 1973., kada i osniva Katedralni zbor „Albe Vidaković“ koji je prvi puta pjevao prigodom proslave 200. obljetnice katedrale. Od 1980. zbor nosi ime Albe Vidaković, po velikom subotičkom, hrvatskom skladatelju i muzikologu. Trideset i devet godina s. Mirjam je vodila zbor i svirala svakodnevno na misama u katedrali, da bi u jesen 2012. prešla sa svojim pjevačima u susjednu gradsku crkvu kod franjevac. Ovdje svira danas na misi u 9 sati, i daje svoj dar crkvi i svijetu i brojnom puku koji dolazi na ovu svetu misu. Godine 2013. obilježena je 40. obljetnica njene orguljaške službe u Subotici. U proteklih 40 godina misija s. Mirjam bila je mnogolika, kako na crkvenom tako i na

kulturnom planu grada Subotice, kao i izvan nje. Povodom 20. obljetnice smrti svećenika i glazbenika Albe Vidakovića, 1984. osniva dječji zbor „Zlatni klasovi“. Mali zbor prati rad velikog te rado nastupa na božićnom i uskrsnom koncertu s Katedralnim zborom „Albe Vidaković“. Zbor „Zlatni klasovi“ iznjedrio je Zlatnu harfu, smotru malih dječjih zborova Subotičke biskupije koja se održavala svake godine s proljeća. Do 2008. godine s. Mirjam vodila je Zlatnu harfu. Od 1986., kada je proslavljena 300. obljetnica doseljenja Hrvata-Bunjevaca na ove prostore, započinje plodna suradnja zbora i Subotičkog tamburaškog orkestra na čelu sa **Stipanom** i **Jelenom Jaramazović**. Ta suradnja traje i danas. Brojni nastupi i putovanja sa zborom učinili su da život jedne redovnice bude neobičan. Zahvalna za svoj dar u nesebičnoj službi Bogu, ona danas zahvaljuje na ovim godinama. Životna misija ove drage orguljašice ostaje ista: „Slaviti Boga pjesmom!“

Marina Piuković

Radost je zarazna

Najradosniji je kršćanski blagdan Božić. S time se svi slažemo. Zato radost i radostan život treba nastaviti. Svakoga dana. Sretni smo kada nas netko voli, ili kada nekoga volimo, kada postignemo neki uspjeh, kada nas pohvale... Radost možemo i mi biti drugima. Možemo nekoga obradovati svojim posjetom, igrati se s nekim, porazgovarati ili skupa učiti. Jeste li nešto od toga već učinili? Možete nekoga zabaviti kad je tužan i vidjet ćete njegovo radosno lice. Radost se prelijeva, zarazna je. Stoga sada, u vrijeme poklada i prela, kućnih druženja, smislite čime ćete obradovati svoje

ukućane, prijatelje u školi, rodbinu, one koje srećete. Zarazite ih svojom dobrotom i radošću. Jer, ima li ičega ljepšeg od nasmiješenog lica, vedrih očiju i čista pogleda?

Vaša Zvončica

Vjerske radionice za mališane Isusove zvjezdice

Novorođeni Isus u srcima najmanjih

Drugu godinu za redom svake subote u crkvi sv. Petra i Pavla u Bajmoku održavaju se vjerske radionice pod nazivom „Isusove zvjezdice“. Maleni od 3 do 7 godina ustaju rano i ljeti i zimi da bi se družili s Isusom. Ovog Božića su se lijepo angažirali i pravili lijepe i zanimljive detalje vezane za Isusovo rođenje. Svi su te detalje vidjeli kod kuće, ali su ovi skroz drugačiji jer su povezani s konkretnim događajima iz Isusovog života a napravile su ih male djetinje ručice. Pet subota prije Božića kroz igru su se zabavljali i usput učili. Svaka je subota imala svoju posebnu temu:

Krist kralj – maleni su slušali priču o neobičnom kralju, i kroz nju upoznivali Isusa – kralja svega stvorenoga, koji nije poput ostalih kraljeva. Rodio se u štalici, kruna mu od trnja, kraljevstvo mu u srcima ljudi. Svatko od njih napravio

je svoju malu krunu od papira, i na plakat zalijepio pored Isusove krune od trnja.

Advent – vrijeme iščekivanja – maleni su naučili pjesmicu „Dođi Isuse, pogledaj me“, i naučili što je to Advent nama, i čemu služi adventski vijenčić. Svako je dijete načinilo svoj adventski vijenac, i svakije bio drugačiji, imali su samo jedan zajednički motiv – iščekivanje Isusovog rođenja.

Isusov dolazak iščekujemo – Navještenje – slušajući priču o anđelu Gabrijelu i Mariji, mali su napravili svoje anđele od krep papira i naučili pjesmu „Visom leteć“.

Isusov dolazak iščekujemo u badnjoj noći – najmlađi su se igrali s papirom, kutijama i slamom. To im je bilo potrebno za jedan mali prekrasni betlehem. Naučili su pjevati poznatu uspavanku za malog Isusa „Spavaj mali Božiću“.

Isusov dolazak iščekujemo – Božić u mom domu – posljednja subota pred Božić djeci je bila najzanimljivija. Igrali su se s vodom i brašnom. Pravili su „božićnjak“ i na njemu Mariju, Josipa, malog Isusa i životinje koje

idu na taj kolač. O božićnom kolaču i figuricama pričala im je **Marija Petreš** i pomogla im da naprave svoj božićnjak koji bi stajao skupa s njihovim anđelom i betlehemom ispod jelke u njihovom domu.

Ove radionice je započela naša vjeroučiteljica **Mirela Varga** i u tome joj pomažu učenici starijih razreda. Radionice se zovu „Isusove zvjezdice“ jer maleni za Isusa svijetle u svojim obiteljima, i svake subote u srcu kući nose Isusa, za njega sijaju, radost donose. „Isusove zvjezdice“ ove su godine bili: **Lena, Anja, Tamara, Josipa, Sanja M., Petra, Hermina, Luka, Srđan, Sanja P., Sara, Ariana, Kristina, Leontina, Dora, Emina i Jasmina**. Ova godina je za njih bila lijepa i radna, a za sljedeću će se još bolje pripremiti.

Milica Kolar

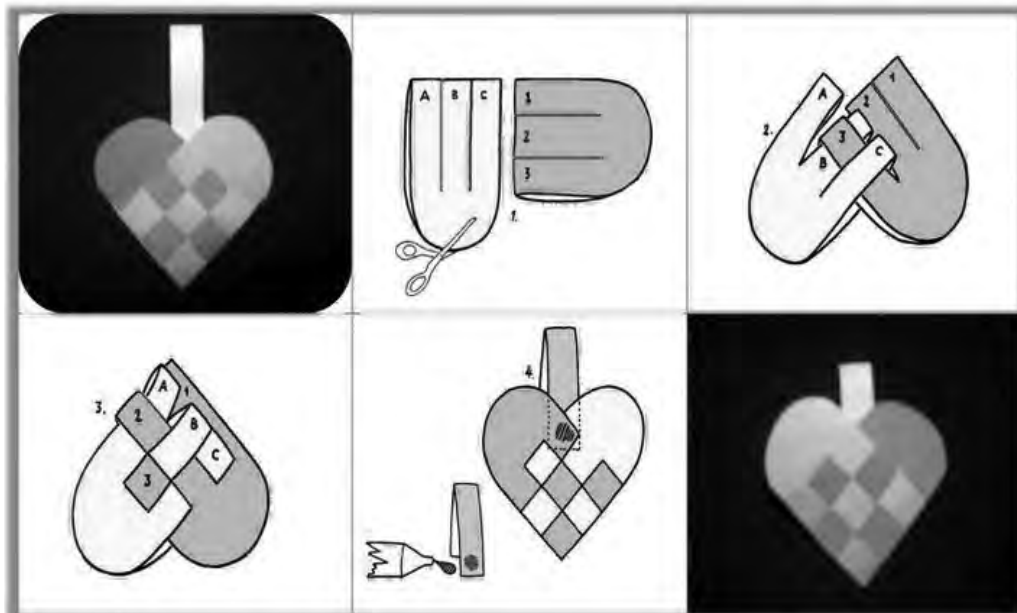

Što znamo o Valentinovu – danu zaljubljenih?

Početak obilježavanja današnjeg Valentinova potječe daleko u povijest u vrijeme staroga Rima. Tada je kršćanstvo bila mlada religija a na vlasti je bio car Klaudije II.

Car je zabranio ženidbu i zaruke vojnicima kako bi spr-

ječio njihovu želju za ostankom kod kuće umjesto odlazak u rat. No u to doba živio je i svećenik Valentin. Svećenstvo je moralo poštovati odluku na Valentin je ipak ostao dosljedan i potajno vjenčavao vojnike koji su se htjeli ženiti.

Careva ruka ga je naravno sustigla, strpavši ga u tamnicu. Na dan 14. veljače Valentinu su po carevoju kazni odrubili glavu. Nedugo nakon smrti, narod je Valentina proglasio svecem pa tako danas i mi u modernom vremenu slavimo Valentinovo - Dan zaljubljenih.

Za Valentinovo je običaj osobi koja ti se sviđa nešto darivati, a najčešće je to srce!

Evo kako možete napraviti svoj dar – dvobojno srce.

Smiješni kutak

IVICA NA VJERONAUKU

Na ispitu iz vjeronauka vjeroučitelj pita Ivicu:

– No reci mi, tko je bio Sv. Pavao?

Ivica pogleda naokolo, možda će mu netko pomoći.

Učitelj koji je sjedio po strani vidi malog Ivicu u neprilici pa mu tiho šapne:

– A-po...

– Apotekar!! – veselo će Ivica.

PITAGORA

Prozove učiteljica Ivicu pred ploču i postavi mu zadatak.

Ivica odgovori da ne zna riješiti, a učiteljica mu kaže:

– Pa kako to ne znaš, radili smo to kod Pitagore.

Ivica će na to:

– Ja očito nisam bio u školi kad je Pitagora predavao.

H2O

Pita nastavnica malog Ivicu:

– Koja je oznaka za vodu?

– H2O...

– A što znači H2O+H2O+H2O?

– Hmmm... Pa poplava!

BAKA

Kaže učiteljica Ivici:

– Jučer opet nisi bio u školi.

– Baka mi je bolesna.

– To kažeš svaki put kad izostaneš iz škole, ne vjerujem ti.

– Jeste učiteljice, i mi mislimo da baka glumi.

Što ćemo sa snješkom kada je tako toplo?

Pronađite ga dok se ne otopi!

Povratak u stvarnost

Dragi mladi!

Vjerujem da se većina vas do sada vratila u „normalu“ i spremno krenula u nove radne pobjede. Većina nas je bila u prilici biti sa svojim najmilijima u toplom domu i sa svojim prijateljima, ali to ne znači da sada kada smo se vratili u stvarnost taj odnos trebamo zapostaviti. Većina mladih je sada u frci oko ispita koji su veoma blizu, a i maturantima u gimnazijama nije ništa drukčije. Mnogi maturanti još ni sada nisu sigurni koji će studij upisati, a i sami profesori u školama već najavljuju provjere znanja. Ovaj mjesec mnogi nazivaju najduljim mjesecom u godini. U prethodnom mjesecu mnogi su se istrošili i sada razmišljaju o tome kako preživjeti ovaj mjesec i koliko toliko da na svom bankovnom računu dođu u plus. U takvim situacijama često se zaboravi Bog. Vjerujem da mnogima nije ni do molitve i ni do čega, ali ni sami ne shvaćaju da će im ona uvelike pomoći. Umjesto da se radujemo novoj godini, novim izazovima, ne znamo gdje ćemo prije od obveza i briga. Ovaj period je veoma težak za sve nas, ali moramo biti ustrajni. Stoga svima vama želim uspješan početak nove godine sa željom da ustrajete u svojim namjerama!

Larisa Skenderović

Europski susret mladih u Strasbourg

U Strasbourg je od 28. prosinca 2013. do 1. siječnja 2014. održan 36. europski susret mladih u organizaciji Zajednice iz Taizéa. Više od 10.000 obitelji u Strasbourg i okolici primilo je ove godine hodočasnike iz cijeloga svijeta, a Taizé susret u Strasbourg posjetilo je 20.000 hodočasnika.

Nova godina je dočeka uz molitvu koja je održana 31. 12. 2013. od 23 sata do ponoći. Nakon toga svi su imali proslavu u dvorani gde su mladi predstavili svoju državu ili naciju kojoj pripadaju. Domaćini su puni pozitivnih dojmova. Još jedan ekumenski potez jest to

da su susret organizirali zajedno Katolička, Pravoslavna i Protestantska crkva. Mnogi mladi posjećivali su radionice i prijavljivali se u radne grupe. Iz Subotičke biskupije ove godine išla je skupina s mađarskog i hrvatskog govornog područja te skupina iz Grkokatoličkog egzarchata. Sljedeći susret bit će održan od 29. 12. 2014. do 2. 01. 2015. u Pragu.

Vedran Jević

Obavijesti

Emisija „U svjetlosti hodimo“

– ponedjeljkom u 21,30 sati na Radio Mariji

Emisija „Kateheza za mlade“

– srijedom u 21,30 sati na Radio Mariji

Vjeronauk za mlade

nedjeljom u 18,30 sati u župi sv. Roka u Subotici (u Keru)

Misa mladih

Prvog petka u mjesecu, 3. siječnja 2014., slavljena je misa mladih u crkvi Isusova Uskrsnuća. Misno slavlje predslavio je vlč. dr. Ivica Ivanković Radak. Na misi se okupilo stotinjak mladih. Svojom pjesmom i prisutnošću misno slavlje uljepšali su članovi VIS-a „Ritam vjere“. Nakon svete mise, mladi iz ove župe priredili su čašćenje. Sljedeća misa mladih održat će se 7. 2. 2014. u 20 sati u crkvi Marije, Kraljice svijeta na Paliću.

Nataša Stipančević

Ne postoji osoba na svijetu koju ne zanima eros. Čak i ako osoba živi redovničkim životom, zanima se kako da oblikuje svoj eros prema svojem zvanju. Tako se dogodilo da je u svojoj prvoj enciklici *Bog je ljubav* papa emeritus Benedikt XVI. govorio o dvije stvari: o ljubavi općenito, s velikim osvrtom na ljubav između muškarca i žene i o karitativnom poslanju crkve. Za ovaj tekst uzeo sam prvi dio Papine enciklike, i na temelju ulomaka iz pojedinih poglavlja enciklike sastavio pitanja.

1. Riječ „ljubav“ ima široko značenje. Biste li mogli dati vašu definiciju ljubavi, a također i definiciju pojma „eros“ i „agape“?

Odgovor: „U svojoj raznolikosti značenja, ipak se ljubav između muškarca i žene, u kojoj se duša i tijelo nerazdvojno združuju i pred čovjekom se otvara naizgled neodoljivo obećanje sreće, ističe kao arhetip ljubavi u pravom smislu te riječi. U usporedbi s njom sve ostale vrste ljubavi, bar na prvi pogled, nekako kao da blijede.“ (2)

„Eros je izraz koji označava 'svjetovnu' ljubav i agape je izraz ljubavi utemeljen na vjeri i njome oblikovan.“ (7)

2. Možete li detaljnije pojasniti pojam erosa?

Odgovor: „Ljubav između muškarca i žene, koja nije plod planiranja i htijenja, već se na neki način sama od sebe nameće ljudskom biću, stari su Grci nazvali eros.“ (3)

„Ovdje su važna dva vidika: eros je na neki način ukorijenjen u samoj čovjekovoj naravi /.../. Drugi je vidik jednako važan: s gledišta stvaranja, eros usmjerava čovjeka prema braku, prema vezi koja je jedna i konačna; tako, i samo tako, ostvaruje se njegova najdublja svrha.“ (11)

3. Ljudi danas često ograđuju „eros“ i „agape“ kao dvije vrste ljubavi koje nemaju ništa zajedničko. Je li to doista tako?

Odgovor: „Zapravo eros i agape – uzlazna ljubav i silazna ljubav – nikada se ne mogu potpuno odijeliti jedno od drugoga. Što više obje, u svojim različitim aspektima, nalaze prikladno jedinstvo u jednoj stvarnosti ljubavi, to se općenito više ostvaruje prava narav ljubavi. Premda je eros u početku prije svega označen požudom i uzlazan – zbog očaranosti velikim obećanjem sreće – u približavanju drugom sve će manje i manje postavljati pitanje o samome sebi, tražit će sve više sreću drugoga, sve će se više brinuti za njega, darovat će se i željet će biti ondje za drugoga. Na taj se način element agape ucjepljuje u njega, u suprotnom eros osiromašuje i propada i gubi također svoju vlastitu narav. S druge strane, čovjek ne može živjeti niti isključivo u nesebičnoj, silaznoj ljubavi. Ne može uvijek samo darivati, mora također primati. Onaj koji hoće darivati ljubav, mora je i sam primati kao dar.“ (7)

4. Kako biste ocijenili odnos današnjeg čovjeka prema erosu?

Odgovor: „Veličanje tijela, kojem smo danas svjedoci, himbeno je i lažno. Eros, sveden na čisti 'seks', postaje roba, neka puka 'stvar' koja se može kupiti i prodati, štoviše, sam čovjek postaje roba. U stvarnosti se to teško može nazvati čovjekovim veličanstvenim 'da' tijelu. Naprotiv, on sada promatra tijelo i spolnost tek kao svoj materijalni dio koji treba proračunato upotrijebiti i iskoristiti.“ (5)

5. Imate li neke upute kako da se kao katolici odnosimo prema erosu?

Odgovor: „Eros nas hoće uzdići u 'ekstazi' prema božanskom, povesti nas izvan nas samih, ali upravo zbog toga zahijeva put uzdizanja, odricanja, čišćenja i ozdravljenja. Nužna su čišćenja i sazrijevanja, a to uključuje i odricanje. To ne znači odbaciti ili „otrovati“ eros. Naprotiv, na taj ga se način ozdravlja i vraća mu se njegova istinska veličina.“ (5)

„Eros očito treba stegu i čišćenje tako da čovjeku ne pruža kratkotrajno i prolazno zadovoljstvo, već u određenom smislu predokus vrhunca našeg postojanja, onu sreću kojoj teži čitavo naše biće.“ (4)

Dušan Balazević

Tebi

Bog zna – volim te iskreno.
Vraćaš zanose u mene.
Želim živjeti, biti dobar.
Rađaš pjesme, vraćaš zdravlje.

Bog zna – ne želim te povrijediti.
Prija mi tvoja blizina,
Rado se ogledam u tvojim očima.
Upalila si svjetlo u mojoj duši.
Ne znam pjesmi kraja.
Molit ću da zanos, ljubav živi.
Molit ću da dugo ostaneš na mojoj stazi.

Lovro S.

10 preporuka pape Franje za slijediti u 2014. godini

1. Ne ogovarati
2. Uvijek pojesti do kraja jelo
3. Imati vremena za druge
4. Izabrati za kupovinu „ono najjednostavnije, najpriprostije“.
5. Upoznati siromašne „kao osobe, živa bića“
6. Prestati suditi drugima
7. Zavoljeti ono što ti se ne sviđa.
8. Ući u vezu - kao što je sklapanje braka.
9. Naviknuti se obraćati Gospodinu i „postavljati mu pitanja
10. Biti sretan/na.

Duhovna obnova

Za samo šest dana u Pastoralnom centru „Augustinianum“ održane su dvije duhovne obnove za ukupno 80 mladih. Prva je obnova održana 7., 8. i 9. siječnja za učenike 1., 2. i 3. razreda srednje škole, a 10., 11. i 12. za maturante, studente i mlade radnike. Tema je bila „Snagom Duha Svetoga oprostiti sebi i bližnjemu“. Predavanje je u obje grupe držao naš dragi i uvijek nasmijani mons. dr. Andrija Anišić.

Upoznali smo Duha Svetoga

Nakon okupljanja i kratkog druženja uslijedilo je uvodno predavanje i večernja molitva iz Časoslova. Sljedeći dan smo započeli razgibavanjem i molitvom, ponovno iz Časoslova. Na prvom predavanju vlč. Andrija nam je pričao u Duhu Svetomu. Zaključili smo da je On božanska osoba koja se najmanje spominje, koju najmanje poznajemo i kojoj se najrjeđe molimo. Velečasni je imao zadatak što više nam ga približiti. Najprije nam je naglasio da ni Bog, ni Isus ni Duh Sveti ništa ne rade sami, oni uvijek djeluju kao jedno. Važno je da zapamtimo da Duh Sveti nije dalek, On je u svima nama koji smo se kriznali. Svi smo dobili sedam njegovih darova i moramo ga moliti kako bismo te darove što bolje iskoristili. Međutim, moramo se čuvati šest grijeha protiv Duha Svetoga. „I rekne li tko riječi protiv Sina čovječjega, oprostiti će mu se. Ali tko rekne protiv Duha Svetoga, neće mu se oprostiti ni na ovom svijetu ni u budućem“ (Mt 12,32). Iz ovoga možemo zaključiti kolika je

snaga i koliki je značaj Duha Svetoga. Nakon toga slušali smo sjajnu meditaciju „Četvrt sata s Isusom“. Zatim je uslijedilo slobodno vrijeme koje smo iskoristili za pisanje pisma Isusu i pripravu za sv. ispovijed.

Treba opraštati

Kako biste vi reagirali da susretnete Isusa u restoranu? Kako je na to reagirala skupina stranaca koja se našla zajedno u tom restoranu vidjeli smo u filmu Susret (The Encounter) koji smo pogledali i koji svima toplo preporučamo. O važnosti oprosta slušali smo u drugom predavanju. Često je vrlo teško oprostiti osobama koje su nas povrijedile, ali je nužno, to je ono što svaki kršćanin mora učiniti. Isus je često naglašavao da mi moramo oprostiti da bi nama Bog oprostio. Zato smo svi pozvani opraštati

onako kako nas je Isus učio. „Ne kažem ti do sedam puta, nego do sedamdeset puta sedam“ (Mt 18,22). Predavač nas je podsjetio na važnost bratske opomene. Ako vidimo nekog od svojih bližnjih da griješi, dužni smo ukazati mu na to. Dužni smo to činiti i moliti za njega dok god nas ne poslušati i ne promijeni se.

Zanimljive radionice

Da bismo se svi opustili, družili, pokazali svoju kreativnost i što bolje upoznali, animatori su organizirali radionice u kojima smo uz pomoć šibica pravili križeve i raznorazne makete. Nakon toga je uslijedio rad u grupama uz pomoć animatora. To je bila prilika da se u malim skupinama još bolje upoznamo, sumiramo dojmove s predavanja, porazgovaramo o njima i damo i svoje svjedočanstvo. Razgo-

varali smo o ulozi Duha Svetoga u našim životima, podijelili svoja iskustva o oprost i, naravno, smijali se. Svaka grupa je dobila zadatak da osmisli jedan kratak skeč koji govori o oprost.

Sveta misa i klanjanje

Nakon rada u grupama uslijedio je vrhunac duhovne obnove, sveta misa i euharistijsko klanjanje. Kao i svako prethodno klanjanje, i ovo je bilo posebno na svoj način. Vrlo brzo smo se oslobodili pa je bilo mnogo osobnih molitava. Ovo je bilo prvi put da smo najprije zahvaljivali Isusu za sve što imamo, a tek kasnije smo molili. Posebno smo molili za ozdravljenje Snežane Babičković. Potičem i vas da se pomolite za njezino ozdravljenje. Bilo je puno suza, ali smo se poslije svi osjećali sretno i blaženo.

Zanimljiv kraj

Nedjeljno jutro je tako brzo došlo. Nakon razgibavanja i jutarnje molitve išli smo na misu u katedralu. Nakon povratka iz crkve odlučili smo se prisjetiti vremena kad smo bili djeca te smo dio vremena na obnovi proveli igrajući igrice. Kako smo se slatko smijali! Zatim je uslijedio plenum gdje smo izveli skečeve koje smo pripremili u radu u grupama. Teme su bile oprost roditeljima, prijatelju, bratu ili sestri, oprost neprijatelju i nevjerniku. Neki od nas su se stvarno istaknuli kao redatelj i glum-

ci. Za kraj smo ostavili pričavanje dojmova sa duhovne obnove. I mogu vam reći da nije bilo osobe koja je odatle otišla ravnodušna.

Hvala, hvala

Željela bih iskoristiti priliku u ime svih mladih zahvaliti mons. Andriji Anišiću na vrlo poticajnim predavanjima i vremenu koje je proveo s nama. Hvala i vlč. Ivici Ivankoviću Radaku, mons. Marku Forgiću i mons. Slavku Večerinu koji su nam bili na raspolaganju za ispovijed, kao i mr. Mirku Štefkoviću koji je pomogao oko organizacije. Hvala i Martini Ivković, Ivanu Pelheu, Mladenu Bašiću Palkoviću i VIS-u Proroci koji su nam svojim sviranjem i pjevanjem pomogli što ljepše slaviti Boga. Zahvaljujemo i organizatorima, Kristini Vojnić i Vedranu Korponajiću, kao i svim animatorima i mladima koji su pomogli oko organizacije ove duhovne obnove.

Dragi mladi, potrudite se da ne zaboravite što ste naučili i trudite se to primjenjivati u svom životu. A svi vi koji nam se ovaj put niste pridružili, učinite to sljedeći put. Vjerujte, nećete se pokajati.

Tatjana Lendvai

Zima

Zima kad dođe sve u san pođe.
 Bijeli snijeg prekrije staze sve,
 a djeca na papir pišu želje svoje.
 Zima je tako mirna i tiha, a opet
 i živa i odnekud čuje se vika.
 Bijele pahulje sa neba neumorno padaju
 da veliku dječju radost još uveličaju.
 Iako hladna je zima i dobrih strana ona ima.
 Tako otmjena kao kraljica u bijelom,
 kad ona dođe spokoj zavlada cijelim selom.
 I tako mirna i tiha, a odnekud ipak čuje se vika.
 Kad zima dođe dječjoj radosti nikad kraja,
 a pahulje bijele s neba neumorno padaju
 da dječju sreću uveličaju.
 Zima je tu za
 radost, sreću i igru.
 Zima je tu za darove i pjesmu.
 Zima je tu za sve nas,
 i svi bar potajno čekaju taj čas
 kada će kraljica u bijelom
 zavladati i našim selom.

Danijela Pejić

Zazlati i ugrij...

Dragi čitatelji! Siječanj je mjesec koji se najčešće smatra samo „mjesecom nakon prosinca“ – blagdani su za nama, pa sad „trpimo“ posljedice, kako razne stomačne, tako i novčane ☹. Blijed je nakon božićnog i novogodišnjeg sjaja, pa još kad je bez snijega – svi samo čekamo da prođe... Ipak, i njega je Bog darovao i dao mu smisao, samo ga trebamo otkriti! Jer, nema beznačajnog mjeseca, kao ni beznačajnih ljudi. Našoj obitelji siječanj je Bog uresio i s tri rođendana, pa imamo nastavak radosti! Predlažemo da zazlatite ovaj tmurni siječanj Zlatnom krunicom i ugrijete ga – ljubavlju... Nismo baš originalni, zar ne? Ali, tako je to – u siječnju ☺ (lvh)

razmišljanje

Divljenje i pohvala

Pohvale i kritike – neke su od glavnih tema međuljudske komunikacije. Jesu li važne, potrebne, kakve i u kojoj mjeri? Jesu li pohvale namijenjene djeci, a kritike odraslima, jer je to odgojno djelovanje, a „veliki“ mogu samo s kritikama – pa, valjda su se „očeličili“? Jesu li pohvale vrsta povlađivanja (nekad čak dodvoravanja?), a kritike nepopularan vid verbalne komunikacije „oči u oči“ (dok je „iza leđa“ čak neophodno)? Ovo malo razmišljanje nije riječ ni psihologa, ni pedagoga, ni teologa, ni sociologa, već – običnog čovjeka o ovoj danas pomalo (ne)običnoj aktivnosti – divljenju i pohvali (o kritici ☹ – nekom drugom prilikom)... Na svakog od nas svijet, a osobito ljudi u njemu ostavljaju dojmove. To je normalno i osobito lijepo kada su dojmovi ugodni, a ponekad teško kada su vrlo neprijatni i kada nam je teško „nositi se“ s njima. Kada je previše neugodnih dojмова, osjećamo se loše, ali na nama je da sebi priuštimo ugodnih dojмова dovoljno i toliko lijepih da možemo nadvladati one druge. Oni koji to u neko vrijeme ne mogu, trebaju „pomoć prijatelja“, jer smo svi iskusili da nam je teško i da nam je potrebno – promijeniti kut gledanja.

Promijeniti kut gledanja treba i kad govorimo o pohvali. Ponekad se čini da je svijet pun „odgajatelja“, koji – ako već moraju pohvaliti nekoga – čine to s namjerom da motiviraju određeno ponašanje. Želimo li da netko još više radi prekovremeno, kažemo mu – „Ti to najbolje radiš, zaista si maher!“ Puno je takvih primjera i nisu svi otvoreno koristoljubivi, ali najviše se takvih „pohvala“ čuje. Potrebno je – kako bi se zaista mogli diviti nekome osobno ili nekom njegovom/njenom djelu – zaista se zagledati u osobu, u njegovu bit, „vidjeti ga“, kako to zgodno kažu šumski ljudi u filmu „Avatar“. Diviti se... Svaki je čovjek dostojan divljenja zbog mnogo toga i to pravog, iskrenog divljenja! Samo je problem – jesu li ljudi oko nje/njega dovoljno veliki (i dostojni divljenja zbog toga!) da uoče te vrijednosti – ljepotu, dobrotu, sposobnost, sve divne osobine kojima ljudi vrve, a mi prolazimo hladni pokraj njih. Hladni, jer možda zavidimo? Hladni, jer ni nas nitko ne hvali? Hladni, jer ćemo biti manji ako uzveličamo drugoga, premda

on/a to jest zaslužio/la? Jeste li iskusili kako se nekome jednostavno zbog bilo čega divite? Može to biti postignuće, uspjeh, djelo, riječ koju je taj netko izrekao, može to biti čak i izgled – haljina, kosa, ogrlica, pogled ili miris, ali – jesmo li se zaista zadivili i onda pohvalili iskreno, gotovo zaneseno ili, modernim žargonom rečeno, tek – „lajkali“? Jesmo li se zadivili tako da smo nekome rekli: „Kako si to dobro smislila! Možeš li mi pričati još o tome?“ ili „Nikad nisam zamijetila prije kako su ti divne oči... Uživam gledati ih!“ Naravno, sve se može reći i u manje riječi, ali iskreno divljenje se osjeća i pohvala onda dobiva na snazi, dok neiskrena pohvala jest tek konvencionalno odobravanje za koje se – svjesno ili ne – uvijek pitamo: je li to zaista mislio/la?

Štoviše, zbog te sumnje dolazimo u situaciju da sve više sumnjamo u tu osobu ili čak osobe, možda čak i u izričaje onih koji ozbiljno misle to da nam se zbog nečeg dive i žele nam to jasno izreći svojom pohvalom. Nije potrebno ni slatkorječivo laskanje i nizanje pohvala, čak i puno lijepih stvari o nekome se može reći u par dobro odmjerenih riječi...

Možda se pitate zašto je sve ovo potrebno i značajno, da se o tome piše? Istraživanja kažu da su mladi (i ne samo mladi) danas jednostavno ovisni o „lajkanju“, koje je ništa drugo nego vid one pohvale koja nije iz duše, jasna i izrečena, nego najčešće – tek onako, nešto nam je simpatično i – sviđa nam se, što da ne? Stručnjaci kažu da adolescenti jednostavno broje „lajkove“ za svoje fotografije, jer ako ih nema određeni broj, oni/one nisu dovoljno lijepi, ako im statusi nisu „pohvaljeni“, oni nisu dovoljno pametni, popularni itd. Toliko su gladni divljenja i pohvala, da su spremni i na tu jeftinu zamjenu. Imate li još sumnje u to trebamo li se iskreno diviti jedni drugima i pohvaliti drugoga kada nas i kako nas sam Duh Sveti nadahne, sjetimo se dviju slika. Prva slika je: lice djeteta, mlade osobe, odraslog ili starca – oči koje jednostavno zablistaju i cijelo lice iznenađeno i obradovano postane osmjeh. Druga slika je: Bog Stvoritelj koji nad krunom stvaranja – čovjekom – s izrazom divljenja „vidje da je dobro“. Od tog divljenja svi mi živimo. (vh)

Varivo od mahuna s mesom

Sastojci: jedna mrkva, pileće bijelo meso veličine dlana, šaka smrznutih mahuna i jedan krumpir

Priprema: U malo vode kuhati mrkvu sitno nasjeckanu i bijelo meso izrezano na kocke. Nakon 20 minuta dodati šaku mahuna i jedan krumpir izrezan na kocke. Kuhati još oko pol sata ili dok sve ne postane mekano, ali ne prekuhano. Na kraju sve, u zavisnosti od toga kako beba jede, malo izblendirati ili samo izrezati na sitnije dijelove.

Napomena: idealan ručak nakon bebinog desetog mjeseca.

U zimskim danima često ručak pripremamo od smrznutih namirnica, osobito smrznutog povrća, ali i voća. Način uporabe smrznute hrane za naše bebe je isti kao i za sve ostale tako da se ove preporuke odnose na sve. Pogledajmo što o tome kažu stranice KUHARSKOG DNEVNIKA BEBE MARTE: „Povrće u zamrznutom stanju smije se čuvati oko 4 mjeseca, dok je za grašak i mahune taj period 3 mjeseca. Povrće se, kao i voće, mora brzo zamrznuti i brzo odmrznuti, odnosno kuhati u poluodmrznutom stanju ubacivanjem u kipuću vodu“.

Iako je teško uskladiti ove preporuke, o dužini čuvanja graška i mahuna, cilj bi svakako trebao biti što kvalitetnije ih smrznuti, a kasnije i kvalitetno skuhati ili jesti u odmrznutom stanju (kao npr. višnje). Bitna je tehnika brzog zamrzavanja povrća, a ona je: povrće se opere, prosuši i u što tanjem sloju, u vrećici, stavi na led, odnosno u hladnjak koji je ranije postavljen na opciju brzog smrzavanja hrane. Tijekom postupka smrzavanja par puta vrećicu s povrćem ili voćem protresti kako bi se odvojilo jedno od drugog i svaki graškić, mahuna ili višnja, pojedinačno zamrzli.

dr. med. Marija Mandić

IDEJE ZA VAS

1. Slikajmo skupa – lijepo i korisno!

♥ Slikajte uz pomoć špekula i tempera – isprobajte omiljene kombinacije boja! ♥ Slikajte uz pomoć valjka i vodenih boja, preko folije i darujte nekome za rođendan ili imendan svoje umjetničko djelo! ♥ Sve skupa počistite i napravite – slatku zimsku čajanku!

Priča o frizeru

Jedan čovjek otišao je kod frizera ošišati se i obrijati. Kako je frizer počeo s radom počeli su razgovarati.

Razgovarali su o mnogo stvari i o različitim temama, da bi se na kraju dotakli i teme Boga.

Frizer reče: „Ja ne vjerujem da Bog postoji“.

„Zašto to kažete?“ – upita ga mušterija.

„Znate, dovoljno je da izađete na ulicu i shvatite da Bog ne postoji. Recite mi, kad bi Bog postojao, bi li postojalo toliko bolesnih ljudi? Da li bi bilo toliko napuštene djece? Kad bi Bog postojao, ne bi bilo ni patnji ni bola. Ne mogu zamisliti Boga koji bi dozvolio sve ove stvari“.

Mušterija promisli na trenutak, ali ne odgovori ništa ne želeći započinjati raspravu. Frizer završi sa svojim poslom i

mušterija napusti radnju. Samo što je izašao iz radnje, vidje na ulici čovjeka s dugom, nepočešljanom, prljavom kosom i neobrijanom bradom. Izgledao je prljavo i zapušteno.

Mušterija se vrati natrag u radnju i reče frizeru: „Znate što? Frizeri ne postoje“.

„Kako to možete reći?“ – upita iznenađeni frizer: „Ja sam tu, i ja sam frizer, i upravo sam vas šišao i brija!“

„Ne!“ – viknu mušterija. „Frizeri ne postoje, jer ako postoje, ne bi bilo ljudi s prljavom kosom i neobrijanom bradom, poput ovog čovjeka na ulici“.

„Ah, ali frizeri ipak postoje! Te stvari se događaju jer ljudi ne dolaze k meni.“

„Točno“ – potvrdi mušterija. „Upravo tako! Bog, također, postoji! Loše stvari se događaju kad ljudi ne idu k NJEMU i kad od NJEGA ne traže pomoć... Zbog toga postoji toliko patnji i boli u svijetu“.

Rákóczijev ustanak (1703.-1711.)

Piše: Stjepan Beretić

Nisu se Subotičani još dobro ni smjestili, i tek što su se ponadali trajnijem miru, opet je u zemlji izbio nemir. Ferenc Rákóczi II. je 1703. godine pokrenuo bunu protiv kralja Leopolda u namjeri da za Mađarsku izbori veću samostalnost. U mađarskom narodu se taj ustanak zove oslobodilački rat. Mađarsko je kraljevstvo postalo poprište nemira koji je trajao cijelo desetljeće. Pošlo mu je za rukom osvojiti naklonost većine županija tako da je, kad je kralj Josip I. za 29. veljače 1708. godine sazvao Ugarski državni sabor u Požun (Bratislava), samo 15 županija poslalo svoje zastupnike. Taj je ustanak razdijelio kraljevstvo na dva tabora. Oni koji su pošli za Rákóczijem bili su kuruci, a oni koji su ratovali na strani kralja zvali su se labanci. Toj drugoj skupini su pripadali Subotičani, koji su kralju bili privrženi nepokolebivom vjernošću. Bili su spremni podnijeti bilo koju žrtvu samo da ostvare pobjedu nad kurucima. Rákóczijevi špijuni su došli i u Suboticu, ne bi li ih sklonili za stvar svoga zapovjednika, ali je njihova djelatnost bila uzaludna. Kad je pobuna uzela više maha, i Subotičani su dobili naređenje da se okupe pod kraljevskim zastavama. Velika većina Subotičana se odazvala toj naredbi te su stupili u jedinice kraljevske vojske.

Subotičke izbjeglice u Petrovaradinu

U gradu je ostalo malo građana sposobnih za obranu grada. Ustanici su svoju moć protegli na veliko područje. Ognjem su i mačem pustošili na sve strane ulijevajući strah u stanovništvo. To je bio razlog zašto su se oni koji su ostali u Subotici na vijest o približavanju kuruca odlučili za bijeg u Petrovaradin. Vodili su ih franjevci József Kovács i fra Jere Gubanović, koji se zvao i Ludasi (po rodnom mjestu Ludoš – danas Šupljak). Subotičani su ostali u Petrovaradinu sve dok se nisu smirili neredi izazvani ratom. Kad je opet zavladao mir, Subotičani su se vratili u Suboticu. Svoje su domove našli razrušene i spaljene. Jedino je tvrđava odoljela bijesu jedinica koje su krstarile Bačkom. Vratili su se i vojnici koji su ratovali pod kraljevskim zastavama. Došli

su s kraljevskim priznanjima i pohvalama. Mnogi su uzvišeni na rang plemića.

Prvi subotički župnici, vjera i značaj Subotičana

Provala je Turaka 1526. godine teško pogodila Kalačku nadbiskupiju. U povratku s vojnog pohoda Turci su se vratili kroz ovu nadbiskupiju. Ispred Turaka je svatko bježao na sigurnije mjesto. Stanovništvo je zajedno sa svećenstvom ostalo bez doma. Mjesta određena za bogoštovlje su barbari tako razorili da dan danas ne znamo ni gdje su bila. Kalačka nadbiskupija pod čiju je jurisdikciju spadala Subotica, pretvorena je u pustinju. Više nije postojala – što se tiče vjernika. Naslov kalačkog nadbiskupa su nosili biskupi drugih biskupija. Tek kad su se ovdje nastanili Dalmatinci, nailazimo ovdje na tragove dušobrižničkog djelovanja. Poglavar franjevačke provincije Presvetog Spasitelja naredio je franjevcima segedinskog samostana da obrate pozornost na kršćane katolike nastanjene u susjednoj Subotici i njezinoj okolici. Franjevci su trebali podržavati vjeru u narodu, krijepti ga, podržavati u njemu duhovni život i, koliko okolnosti dopuste, dijeliti im sakramente. Redovnici su u svemu odgovarali tim uputama svoga poglavara. Puno su puta i po cijenu vlastitog života pohađali vjernike u Subotici i u njezinoj okolici. Tješili bi malaksale, savjetovali su ljude u dvojbi, te su tako poticali puk koji je patio pod strašnim teretom barbarskoga jarma na ustrajnost i na pouzdanje u Božju providnost. Samoprijegorna gorljivost franjevaca učvrstila je narod u vjeri. Uzalud su Turci obećavali bolji položaj i sigurniji život onima koji bi napustili svoju vjeru, narod je postojano sačuvao vjeru svojih predaka. Zato nije poznato da bi itko ikada ostavio svoju vjeru i prešao na islam. Jer da se to i dogodilo, zacijelo bi ostalo upamćeno bar u predaji.

Vjerni otac Šandor

Posebno često i na dulje vrijeme među narodom je boravio fra Šandor dijeleći s njima nevolje skrivanja. U nekom smislu on se može smatrati prvim

župnikom ovoga naroda. Kažem u nekom smislu, budući da su, kako je gore spomenuto, redovnici s vremena na vrijeme pohađali Subotičane. Kad se narod vratio iz Segedina, otac Šandor je stalno boravio među Subotičanima te se kao njihov kapelan nastanio u kuli (tvrđavi).

Četiri franjevca – na čelu župe

Tek 1692. godine je provincijal odredio četvoricu franjevaca, koji su dijelom u pratnji kraljevske vojske, a dijelom potajno pohađali Subotičane. Godine 1695. donja velika dvorana tvrđave je preuređena u kapelu, koju su opremili kako bi bila prikladnija za bogoslužje. Zahvaljujući darovima naroda, kapela je opremljena s onim najnužnijim. U ovom se narodu ubrzo razvila i pobožnost prema Blaženoj Djevici Mariji. U znak svoje odanosti prema Gospi uskoro su Subotičani podigli drveni kip. Tu, po sebi ne jako važnu činjenicu, spominjem samo zato jer je oko toga kipa nastala zanimljiva priča.

Kako je nastradao Gospin kip

U vrijeme Rákóczijevog ustanka poštivanje zakona je palo na niske grane. Samovolja je uzela maha među ljudima. Građani su postali netrpeljivi jedni prema drugima. Kad im se pružila prilika, jedni drugima bi nanosili neugodnosti. To se posebno može reći o Subotici, gdje je pravoslavno srpsko stanovništvo brojem bilo u prevazi. Oni nisu baš voljeli što je tu nastanjeno katoličko stanovništvo, koje je govorilo sličnim jezikom. Katolici su bili zadovoljni, a brojem su bili u porastu. Našao se čovjek pravoslavne vjere koji je s nekoliko ljudi iste vjere provalio u katoličku kapelu, isukao sablju psujući i mašući njome. Kad je ugledao kip Blažene Djevice Marije opet je stao psovati, a onda je sabljom odvalio jednu ruku na kipu. Kažu da mu je još u kapeli iznenada pozlilo, te se shrvan velikim bolovima valjao po kapeli sve dok tamo nije umro. Mrtvo su mu tijelo njegovi drugovi iznijeli iz kapele. Nemili napad je teško povrijedio vjerničke osjećaje katoličkih Dalmatinaca.

/Prema knjizi Gábora Tormásyja /

Krštenje djeteta nevjenčanih roditelja

Odgovara: *Dragan Muharem*

Potaknuta saznanjem kako je papa Franjo nedavno krstio dijete jednog nevjenčanog para, htjela sam pitati za obrazloženje ovog slučaja. I sama živim u civilnom braku jer moj suprug ne želi vjenčanje u crkvi, ali u isto vrijeme mi ne brani pohađati svetu misu. Imamo četveromjesečnu djevojčicu koju sam željela krstiti u našoj župi, međutim, župnik je izrazio nemogućnost, jer nismo sakramentalno vjenčani. Kako u ovom slučaju konkretno postupiti?

J. F.

Ovih dana, dok sam bio u blagoslovu kuća, znao sam susresti ljude s malom djecom koju žele krstiti ali žive u uvjerenju kako je to nemoguće jer oni sami nisu crkveno vjenčani. Ovaj događaj s papom Franjom, koji je krstio dijete nevjenčanog para, potiče nas na promišljanje i proširivanje teološko-pravnog znanja. Neki smatraju kako se tim činom daje legitimitet nevjenčanim. Nadalje, stoji činjenica da se dijete ima pravo krstiti, no, istovremeno čudi da roditelji, koji teže tom sakramentu, ne teže sakramentu vjenčanja. Naravno, postoje oni slučajevi kada jedna strana ne živi sakramentalnim životom ali dopušta drugoj strani pravo izbora. S druge strane, postaviti uvjet da se roditelji crkveno vjenčaju kako bi krstili dijete opet je krivi smjer, jer time se može stvoriti prisila koja crkveno vjenčanje može učiniti nevaljanim. Svećenik u toj situaciji može jedino sugerirati i potaknuti roditelje na sakramentalni brak ali nikako ih uvjetovati. Kod krštenja roditelji i kumovi daju obećanje da će dijete odgajati u kršćanskom duhu, pa je prema tome logično da sami roditelji žive sakramentalno. Ali, ako pogledamo realno, nažalost ima i onih roditelja koji imaju sakramentalno uređen brak ali ne žive kao praktični vjernici, da li bi i njihovoj djeci onda trebalo uskratiti krštenje dok se oni ne „oprave“?

U obrazlaganju ovog odgovora radije bih se poslužio tumačenjem crkvenog pravnika dr. sc. Stanislava Vitkovića (bitno.net), koji govori sljedeće: Što se tiče Papinog krštenja djeteta crkveno nevjenčanog para, u tom krštenju

nema ničega „dogmatski i kanonski“ spornog ako su ispunjeni neki uvjeti, te kako imamo premalo informacija o cijeloj situaciji da bismo mogli brzati sa zaključcima. Pitanje koje se tu postavlja jest zašto oni nisu u crkvenom braku. Možemo samo nagađati, ali vjerojatno je tu riječ o tome da ili on ili ona imaju zapreku, odnosno da su već bili u crkvenom braku s nekom drugom osobom prije ovog civilnog – pojašnjava Vitković i nastavlja: U takvim slučajevima uputa svećenicima jest da se dijete krsti. Problematično je kada se roditelji mogu vjenčati u crkvi, a to ne žele napraviti i pri tome žele krstiti dijete. Tu se postavlja pitanje – kako će oni kršćanski odgajati dijete, a da sami ne drže do sakramenta braka? – rekao nam je svećenik i dodao kako „želja ovog para da krste dijete sigurno govori nešto o tome u kojem duhu ga žele odgajati“.

Dr. sc. Vitković kaže da se može pretpostaviti i još jedna situacija koja opravdava krštenje djeteta rođenog u civilnom braku: recimo da se jedan od roditelja ne želi crkveno vjenčati, ali svom supružniku dopušta da odgoji di-

Oni, recimo, moraju biti u crkvenom braku ako su vjenčani – kaže Vitković.

Na pitanje kako komentira da se prvi put dogodilo da Papa na javnim krštenjima krsti dijete iz civilnog braka, Vitković je odgovorio: to je sigurno pokazatelj stanovite širine našeg pape Franje. On je već u nekoliko navrata apelirao da „ne zatvaramo vrata Crkve“ i ostanemo otvoreni prema ljudima. Nekada se roditelje djece koju će Papa krstiti na neki način „biral“, biskupi su preporučivali neke obitelji koje uzorno žive ili imaju više djece. Sada je to donekle promijenjeno i to je još jedan pokazatelj širine ovog Pape. Pri tome, on ne mijenja nauk nego samo nudi jednu širinu u interpretaciji. Važan je, dakle, kriterij pri krštenju djeteta tko će se brinuti za njegov kršćanski odgoj – to mogu biti roditelji, jedan od njih, kum, ali i članovi uže obitelji (baka ili djed). U ovom slučaju Papa i njegovi suradnici su sigurno o tome kriteriju vodili računa.

Na kraju, što se tiče Vašeg pitanja, kako konkretno postupiti, predlažem da još jednom staloženo porazgovarate s

Nekada se roditelje djece koju će Papa krstiti na neki način „biral“, biskupi su preporučivali neke obitelji koje uzorno žive ili imaju više djece. Sada je to donekle promijenjeno i to je još jedan pokazatelj širine ovog Pape. Pri tome, on ne mijenja nauk nego samo nudi jednu širinu u interpretaciji. Važan je, dakle, kriterij pri krštenju djeteta tko će se brinuti za njegov kršćanski odgoj – to mogu biti roditelji, jedan od njih, kum, ali i članovi uže obitelji (baka ili djed).

jete u kršćanskom duhu i krsti ga, te naglašava da se neće u to miješati. Jedan od roditelja je jamstvo da će dijete biti odgajano kršćanski. Jamstvo kršćanskog odgoja krštenog djeteta može biti i krsni kum/kuma. Oni imaju vrlo važnu ulogu u odgoju djeteta. Prihvatanju odgovornost da će, ako roditelji u tome na bilo koji način zakažu, preuzeti brigu da dijete bude kršćanski odgojeno. Od kumova se traži da budu osobe koje žive uzornim kršćanskim životom.

Vašim župnikom i obrazložite mu situaciju, uz, naravno, nastojanje da ćete učiniti sve što je u Vašoj mogućnosti da djetetu omogućite kršćanski odgoj. Također, upitajte ga koje korake možete poduzeti u Vašem slučaju kako bi barem Vi mogli živjeti sakramentalnim životom. Predlažem da ga upitate za mogućnost „ukrepljenja u korijenu“, ali mu morate detaljno obrazložiti Vašu situaciju i vjerujem da će Vas uputiti na pravi put.

Božić kao prigoda za spoznajni i moralni napredak

Piše: Zvonimir Pelajić

Još uvijek sam začuđen što postoje pametni ljudi koji izgledaju uvjereni u apsolutno ništavilo poslije smrti. S njima je o toj temi teško razgovarati. Iza nas su božićni blagdani kada su crkve bile pune vjernika, onih koji sebe smatraju takvima te onih koji misle da su ateisti. Za ove posljednje nije dovoljno kazati da ni ječu postojanje Boga, jer je njihova poteškoća, zapravo, u tome kakvog ili kojeg Boga ni ječu. Ali to nije tema ovog osvrtu lišenog svake teološke pretenzije.

Božić je jedinstvena prigoda spoznajnog i moralnog napredovanja u traženju istine, smisla i dobrote. Istinski vjernici dobro znaju da je na Božjem poslu spašavanja ljudi Bog došao spasiti ljude. Ako je obitelj iz Betlehema potaknula ateista činiti dobra djela iz težnje da se ukloni zlo i besmisao našeg svijeta, onda se i on pridružio ostvarenju Božjih nakana.

Ako, dakle, ateist želi biti čovjekom u najdubljoj njegovoj biti i tajni, onda će zasigurno među ljudima naći i Boga koji im se pridružio da dio njihovog tereta uzme na sebe. „Koliko je malo sati, trenutaka, svakog dana, istinski posvećeno življenju! Radi nekoliko pobjednih oaza, koliko ogromnih pustinja valja proći!“ (Andrej Gide, 1929.). Bog ovo zna i, zbog neizmjerne ljubavi prema čovjeku, i sam postaje čovjekom. A ispred čovjeka uvijek ide patnja!

Hoće li čovjek susresti Boga u malom Isusu i njegovoj obitelji u betlehenskoj štalici ili pak u bilo kom čovjeku, nije toliko važno. Ako ga na bilo koji način susretne i počne činiti dobra djela, pobožan je, makar se takvim ne priznao, ali Bog nas je stvorio da živimo u zajednici, a ne sami sa sobom te je veoma bitno izgrađivati dobre odnose s drugima i ostvarivati

duh zajedništva i ljubavi. „Kao što zlatar urezuje svoj znak u nakit, isto tako dodir s drugim čovjekom urezuje znak u nas“ (Ernst Junger, 1942.). U takvo se društvo pravih i umišljenih vjernika i pravih i umišljenih ateista Bog umiješao i pomaže im u traženju pravog smisla života.

Kršćanin se nada onome što ne vidi i postojano to čeka (v. Rim 8,24). To nije onaj puki ovozemaljski optimizam – Bit će bolje! Kršćanska je nada utemeljena u vjeri da nas je Krist spasio i otkupio, a tu nadu podupire Duh Sveti i jamči budućnost u kojoj će svi biti suobličeni Kristu Gospodinu.

Ako naša nada nije utemeljena na Bogu, tražit ćemo sigurnost u materijalnom svijetu, u onome što vidimo, dodirujemo, osjećamo. To može biti veoma pogubno i čovjek može anticipirati vlastiti promašaj i unaprijed stvoriti uvjerenje da neće uspjeti, a time će zatvoriti vrata pred Božjim licem. „Bez nade možemo hodati, ali postat ćemo hladni, nezainteresirani, apsorbirani samim sobom, daleki i izolirani“ (papa Franjo).

Zato se još jednom zapitajmo: svjedočimo li dostatno svoju vjeru? Stavljamo li Isusa uvijek na prvo mjesto? Kad ostanemo u mraku, tražimo li onoga tko je ugasio svijeću ili drugu svijeću? A kad smo već započeli ovo razmišljanje spominjući pametne ljude, završit ćemo ga s još jednom mišlju jednog od takvih: „Umjetnost šutnje, eto kapije koja vodi u raj“ (Daniil Ivanovič Harms).

U današnjem društvu mračnih djela i sveopće krize, Betlehemska štalica nam pokazuje kako je Bog na strani siromašnih i zapostavljenih. Neka i nas učini dobrima i velikodušima kako bismo bili dostojni njegove ljubavi.

HRVATSKA ČITAONICA
i
Bunjevačko-šokačka
knjižnica „Ivan Kujundžić“
pri Katoličkom društvu
za kulturu, povijest
i duhovnost
„Ivan Antunović“
Subotica

upućuju

**POZIV
NA DVANAESTI
SUSRET
PJESNIKA VOJVODINE**

**„LIRA NAIVA
2014.“**

Zainteresirani pjesnici dužni su poslati 3-5 svojih pjesama koje mogu biti pisane standardnim hrvatskim jezikom ili ikavicom (bunjevačkom ili šokačkom) a bit će objavljene u zbirci.

Pjesme i prijavu (s kraćom biografijom te fotografijom/portret) treba poslati do 15. 04. 2014. na adresu:

**Hrvatska čitaonica,
Bele Gabrića 21,
24000 Subotica ili
E-mail:
katarina.celikovic@gmail.com**

Dvanaesti susret pjesnika održat će se u Srijemskoj Mitrovici u subotu, 24. 05. 2014.

Detaljnije informacije na mobtel: 064 211 31 86

Glava

Za vrijeme boravka u Somboru rado sam posjećivao manifestacije, priredbe i tribine u HKUD „Vladimir Nazor“. Jednom sam bio i na običaju sahranjivanja begeša. Bila su to većinom ugodna i kulturna druženja. Mlade iz župa koje sam vodio osobito sam poticao da se aktivno uključe u rad Društva. Jedan događaj mi je osobito ostao u sjećanju. U prostorijama Društva gostovao je poznati hrvatski književnik mlađe generacije Miro Gavran. Više njegovih knjiga sam pročitao, a tom prigodom i neke nove nabavio i imao čast dobiti potpis sa slikom Gavrana. Posebno su mi dragi njegovi romani svetopisamske inspiracije: Judita, Ivan Krstitelj i Poncije Pilat. Zanimljivo je i njegovo djelo iz djetinjstva „Svašta u mojoj glavi“. Ovdje opisuje ulaz djeteta u svijet odraslih koji ga svojom dvoličnošću, grubošću često zbuljuju. Doista svašta bude u našoj glavi počevši od djetinjstva.

U glavi su centri naših važnih osjetila: vida, sluha i njuha. Tu je i veliki i mali mozak, važan organ koji kontrolira i upravlja mnogim procesima u tijelu, a najmanje je istražen u medicini. I doista, glava nije samo za češljanje, uređenje obrva, trepavica, brade, već za razmišljanje, donošenje odluka, življenje svjesnog i odgovornog života. Kada se u glavi dogodi kakva bol, havarija – posljedice su obično velike.

Sjećam se događaja iz kapelanskih dana, iz drage Sonte. Dvije djevojke su u subotu u mjesecu studenom oprale kosu i s nedovoljno osušenom izašle u selo. Te večeri bilo je hladno i vjetar je puhao. Obje su završile u somborskoj bolnici. Dijagnoza: teška upala mozga. Obje su dolazile u crkvu, jednoj je otac bio u crkvenom odboru. Zajednica je revno i ustrajno molila za njihov oporavak. Poslije napornoga liječenja i dva mjeseca provedena u bolnici, vratile su se kući. Zahvalili smo dragom Bogu, Gospi i sv. Lovri.

Taj me događaj sjetio savjeta moje dobre nane. Od djetinjstva me je učila da kada operem kosu nikamo ne

idem dok ne bude potpuno suha. Savjet je osobito vrijedio za zimsko vrijeme i uvijek sam ga se držao.

U mladim danima posjetio sam svoga poglavara. Zanimao se za moj rad, planove, eventualnu gradnju. Iznio sam svoje viđenje situacije. Njegova reakcija je bila: „Ja ne bih tako radio. Ne bih mislio svojom glavom“. Bio sam iznenađen. I ja sam reagirao osobno. Rekao sam: „Zašto mi je Bog dao glavu ako ćete Vi misliti mojom glavom?“. I onda i sad mislim da čovjek mora misliti svojom glavom, oblikovati svoju osobnost i slušati svoju savjest.

Devedesetih sam službovao u Maloj Bosni. Imao sam zdravstvenih problema. Žalio sam se na mantanje, nesvjesticu, slabu cirkulaciju. Završio sam na snimanju glave kod dr. Petreša. Snimio mi je glavu i dijagnosticirao: „Nemate ništa u glavi“.

Vjerujem da je Isus ponosno nosio svoju glavu i razmišljao njome. No i On se osjećao nekad osamljenim, zato kaže: „Lisice imaju jame i ptice nebeske gnijezda, a Sin Čovječji nema gdje nasloniti glavu“ (Lk 9,58). Glavu je doista potrebno nekada nasloniti, nekada joj dati odmor.

Ovih dana navršilo se deset mjeseci od havarije u mojoj glavi. Posljedice su još vidljive i teške. Lijeva strana, a osobito ruka, još nije u funkciji i ne oporavlja se. Mnogi mi kažu: „Sve je u glavi. Ona treba izdati naredbu da se ruka pokrene“. Vjerujem u čudo. Trudim se, marljivo vježbam. Nadam se da će se u glavi povezati niti i da će stići naredba za aktiviranje lijeve ruke.

Poštovani čitatelji, čuvajte svoju glavu. Mislite svojom glavom. Kada vam glava bude teška, nađite blisko rame na koje ćete je odmoriti. Iz vaše glave izlazile dobre, plemenite misli, ostvarive ideje koje će život vama i ljudima oko vas učiniti boljim, ljepšim i lakšim.

Lazar Novaković

In memoriam

Elvira Francišković

Godinu dana prošlo je kako si otišla. Ne sjećamo se tvoje sudbine, samo Tebe.

Pokoj vični daruj joj, Gospodine, svitlost vikovična neka joj svitli.

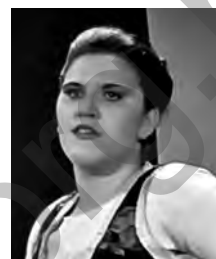
Ti si naš anđeo i budi sretna među njima.

Misa zadušnica bit će 2. veljače u 11 sati u crkvi sv. Križa u Subotici.

Mama, tata, brat i snaha

In memoriam

Bernanda Jurić (1993.-2013.)

Prije godinu dana, 1. veljače, anđeoskom zboru pridružila se Bernanda Jurić. Sjećamo je se kao vedre i nasmijane djevojke spremne pomoći.

Bila je vrijedna članica kako u udruzi tako i u vjerskoj zajednici. Danas, kada se sjećamo njenog preranog odlaska, naviru samo lijepe uspomene.

Bernanda, uvijek si nam u mislima i srcu.

Pokoj vječni daruj joj, Gospodine.

Počivaj u miru Božjem!

HBKUD „Lemeš“

Pogled u blizinu

+ Nikola Kujundžić (1921. – 2014.)

Jedan pogled, na Badnju večer, ove godine ostat će mi dugo u sjećanju. Za vrijeme molitve u obitelji moje sestre, s bolesničkog kreveta časni starac, Nikola Kujundžić, bacio je svoj pogled na svog sina Lojziju, na snahu Janju i svojih ondje prisutnih unučadi, te na mene koji sam mu i tom prilikom donio Isusa u svetoj pričesti. Taj pogled mi je govorio koliko mu je značilo što smo svi bili uz njega i njegov bolesnički krevet. Svaki čovjek želi da mu netko bude blizu. Kad mu je teško da s njim podijeli bol. Kad mu je lijepo da podijeli radost. Bio je svjestan dida Nikola ili „ranko“ – pod tim imenom od milja su ga svi poznavali – da mu se bliži kraj. Rekao je te večeri: „Znam da ne mož bit puno bolje, ali samo da ne bude dugo“. Sad znam da je onaj pogled bio i njegov oprostaj od nas, osjećao je i znao da mu je to zadnje „Badnje veče“ i zadnji Božić ovdje na zemlji.

I otišao je dida Nikola u vječnost, u slavlje vječnog Božića, 10. siječnja. Otišao je kad su prošli svi božićni blagdani. Kao da nije ni taj, zadnji put, želio nikom smetati. Ispratili smo ga po prekrasnom, sunčanom danu. I to mi je bilo znakovito. Bio je to za njega sigurno dan odlaska u slavu, u radost. Bolan dan za njegove najmilije, ali dan pun nade i zahvale Bogu što su ga imali, što su ga imali tako dugo ovdje ne zemlji.

Sprovedne obrede predvodio je njegov dugogodišnji župnik Julije Bašić, koji se od njega oprostio zanosnim riječima, prenijevši brojnim poštovateljima poruku dida Nikole o ljubavi prema Bogu, obitelji, bačkoj ravnici... S njim su u sprovednim obredima sudjelovali i mons. Slavko Večerin i mons. Andrija Anišić.

S ljubavlju i zahvalnošću ga se sjećanju njegovi najmiliji:

Sinovi **Lojzija** sa suprugom **Janjom**, Ivan sa suprugom **Marijom**, unučad: **Marin** sa suprugom **Ivanom**, **Đurđica** sa suprugom **Larsenom**, **Nikola**, **Marijana**, **Anđelka**, **Ljubica**, **Marko** i **Jasna**; praunuci: **Luka**, **Dominik** i **Dražen**; šogorice: **Ljubica** s obitelji, časna sestra **Leonija**, **Marga** sa suprugom **Matom** i **Cilika** s obitelji.

Sveta misa na šest nedjelja bit će u crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije na Bikovu 22. 02. u 9 sati.

Hrvatska

Čitajte tisak, posudite knjige
i porazgovarajte s prijateljima
u Hrvatskoj čitaonici

Subotica, ulica Bele Gabrića 21
srijeda, petak 10 – 14 sati
utorak, četvrtak 16 – 19 sati

Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo
Tel: (024) 883-040; Email: hirvivo@tothfalu.co.rs

Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474, Email: agape@eunet.rs

SuboticaDanas.info
Informativne stranice
programa na hrvatskom jeziku

RADIO MARIJA

Tel.: 021/4790-529; 024/692-205; 033/3349746

www.radiomarija.rs

radiomarija.srbija@gmail.com

NOVI SAD: 90,0 MHz; SUBOTICA: 90,7 MHz; PLAVIŠTE: 99,7 MHz;
SOMBOR: 95,7 MHz; LESKOVAC: 107,4 MHz; VRDNIK: 88,4 MHz; NIŠ: 102,7 MHz

Fotografije u ovom broju:
Zvonik, Hrvatska riječ

Zvonik

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje: Katoličko društvo za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“
24000 SUBOTICA, Trg svete Terezije 3

Telefon: +381 63 844 9368; Fax: +381(0)24 551-036; E-mail: zvonik@tippnet.rs

Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

Dragan Muharem, glavni i odgovorni urednik, Tel: +381 63 844 9368

Željka Zelić, zamjenica glavnog i odgovornog urednika

dr. sc. Andrija Anišić, pročelnik Izdavačkog odjela Društva „Ivan Antunović“

mr. Ervin Čeliković, tehnički urednik

Katarina Čeliković, lektorica

mr. Mirko Štefković

Uredničko vijeće: Stjepan Beretić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Franjo Ivanković,
mr. Mato Miloš, Lazar Novaković, Jakob Pfeifer, Željko Šipek.

Tisak: Štamparija "PRINTEX", Segedinski put 86, Subotica, Tel.: 024/554-435

ISSN 1451-2149

Izdavanje Zvonika podupire Ministarstvo vera R. Srbije.

Zvonik izlazi uz potporu Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske

Godišnja pretplata za ZVONIK:

- izravnom dostavom na župe: 1650 din

- poštom:

1900 din: tuzemstvo (za više primjeraka
slijedi popust)

50 Eura: Europa

60 Eura: USA, CANADA

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu slati
poštanskom uplatnicom na ime Dragan Muharem,
Trg sv. Terezije 2, 24000 Subotica, s naznakom
podataka pretplatnika, a oni iz Hrvatske na ime
Svjetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojvode 12,
10000 Zagreb.

Deviznu doznaku pretplatnici iz inozemstva
mogu poslati na biskupijski račun s naznakom
Za Zvonik:

NLB Banka A.D. Beograd

SWIFT: CONARS22

IBAN: RS35310007080200263537

Subotička biskupija, Trg sv. Terezije 3, 24000
Subotica, Serbia.

...u Monoštoru

...u OŠ "Matko Vuković"

BOŽIĆNI PROGRAMI ...

...u vrtiću "Biser" u Subotici

Koncert zbora Sv. Cecilije u Gradskoj kući

Božićna priredba u crkvi sv. Roka u Subotici

Mladi betlemari iz Male Bosne

Duhovna obnova mladih

Tribina mladih

Klanjanje za mlade u sv. Roku

Blagoslov obnovljene crkve u Maloj Bosni

Europski susret mladih u Strasbourghu

"Razgovori" povodom Dana biskupa I. Antunovića

Misa za biskupa Ivana Antunovića